

Hinko Pleško

ISCJELJUJUĆA SNAGA LJUBAVI

ESDEA

Knjižni niz
HOMILIJE

Nakladnik
ESDEA d.o.o.
Oroslavje, Hrvatska
www.esdea.com

Odgovara
Velimir Šubert

Lektura
Ljerka Koren

Korektura
Brankica Vukmanić

Naslovnica
Dunja Horvatin

Prijelom
GENESIS, Zagreb

Tisak
DALI-GRAF, Zagreb

Hinko Pleško

ISCJELJUJUĆA
SNAGA LJUBAVI

ESDEA
2004.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica - Zagreb

UDK 22:286
286:22

PLEŠKO, Hinko
Iscjeljujuća snaga ljubavi / Hinko Pleško. -
Oroslavje : Esdea, 2004. - (Knjižni niz Homilije)

ISBN 953-6409-38-0

440820015

Molitva predaje

“Gospodine Isuse Kriste, priznajem Ti: grješnik sam. Kao grješnik zaslužio sam kaznu vječne smrti. U svojoj velikoj ljubavi Ti si tu kaznu za moje grijehе platio svojom krvі. Ti si umro umjesto mene. Svojom posredničkom krvі pomirio si me s Bogom. Zahvaljujem Ti za Tvoju veliku ljubav. Zahvaljujem Ti za taj čudesni dar.

Gospodine Isuse Kriste, do današnjeg dana sam bio svoj gospodar, ali odsad želim da Ti vladaš mojim životom. Želim Tebi služiti i Tebe slijediti. Predajem Ti svoj razum, svoju volju, svoje osjećaje, svoje tijelo, svoje sposobnosti, svoje vrijeme, svoj novac, svoju budućnost i svoj život. Sve stavljam u Tvoje ruke. Molim Te, sve to uporabi na svoju slavu i na blagoslov mojim bližnjima. Učini iz svega najbolje prema svojoj božanskoj volji i odluci.

Ti kažeš: *‘Ne brinite se tjeskobno za sutrašnji dan, jer će se sutrašnji dan brinuti za sebe.’* (Matej 6,33) Vjerujem Tvom obećanju; Ti ćeš ga ispuniti. U vjeri Ti zahvaljujem što si svoje obećanje ostvario u mojemu životu.

Želim biti Tvoje dijete i Tebi pripadati. U svojoj Riječi si obećao: *‘A onima koji ga primiše dade vlast da postanu djeca Božja: onima koji vjeruju u njegovo ime.’* (Ivan 1,12) Vjerujem da ovom predajom postajem Tvoje dijete i u vjeri Ti zahvaljujem što sam to doista postao. Amen.”

(Kurt Hasel, *Zauber des Aberglaubens*, str. 91.92)

Drugi mogu, ali ti ne može !

Ako te je Bog pozvao da budeš sličan Isusu, On će te voditi u život raspinjanja i poniženja. Od tebe će tražiti takvu poslušnost da nećeš moći slijediti ljude, niti se uspoređivati s drugim kršćanima. Često će ti se činiti da drugima dopušta ono što tebi ne dopušta.

Drugi kršćani i propovjednici, naizgled vrlo vjerni i sposobni, mogu se nametati, manipulirati i voditi stvari tako da ostvare svoje planove, ali ti to ne možeš. Ako i pokušaš, doživjet ćeš takvu sramotu i Gospodin će te tako ukoriti da ćeš se u dnu duše duboko kajati.

Drugi se mogu hvaliti sobom, svojim radom, uspjehom, pisanjem, ali Sveti Duh tebi neće dopustiti takvo što. Ako pak počneš sa samohvalom, On će te dovesti u takvu situaciju da ćeš prezirati sebe i sva svoja dobra djela.

Drugima može biti dopušteno zgrtati novac, ili da im netko ostavi nasljedstvo, ali tebe će Bog ostaviti siromašna zato što želi da imaš nešto mnogo bolje od zlata – potpunu ovisnost o Njemu, da Mu pružiš mogućnost da iz nevidljive riznice svakodnevno zadovoljava tvoje potrebe.

Gospodin može dopustiti da drugi uživaju čast, a tebe držati u pozadini, zato što želi proizvesti osobito mirisan plod za slavu koja dolazi, a taj plod može dozreti samo u sjeni. On može dopustiti da drugi budu veliki, a ti ćeš ostati malen.

Bog može dopustiti da drugi rade za Njega i prime svaku pohvalu, a tebe će pustiti da radiš i trudiš se bez

vidljivog rezultata svojega truda. Ali da bi tvoj rad bio još vrjedniji, On može dopustiti da drugi prime pohvalu za posao koji si ti obavio i tako udeseterostručiti tvoju nagradu kad Isus dođe.

Sveti Duh će budno bdjeti nad tobom ljubomornom ljubavlju i ukorit će te za pojedine riječi i osjećaje, za izgubljeno vrijeme i potrošen novac, za nešto zbog čega se drugi kršćani uopće ne uznemiruju.

Postani svjestan da je Bog beskonačni Vladar, da ima pravo činiti što Mu se sviđa. On ti ne mora objasniti tisuće stvari koje te zbunjuju u Njegovom postupanju s tobom. Ali ako se potpuno predaš Njegovoj ljubavi, On će te njome ogrnuti i obasuti te mnogim blagoslovima koje primaju samo oni koji pripadaju tome unutarnjem krugu.

Zato uvijek prihvati činjenicu da si u izravnoj vezi sa Svetim Duhom i da On ima prednost vezati tvoj jezik ili okovati tvoju ruku ili zatvoriti tvoje oči, onako kako, po svemu sudeći, ne radi s drugima. I kad budeš toliko prožet živim Bogom da u tajnosti svojega srca budeš sretan i oduševljen tom neobičnom, osobnom, privatnom i ljubomornom zaštitom i vodstvom Svetog Duha u tvojemu životu, naći ćeš se u predvorju Neba.

“Budno pazite da ... ne proklija koji gorki korijen...”

Proizvodnja poznatog filma o *Titanicu* stajala je više od izgradnje istoimenog luksuznog broda. Ljubavna priča u filmu je izmišljena, ali su okolnosti vjerno prikazane. Naravno, redatelj je, prema vlastitim riječima, izostavio sve što nije poslužilo ljubavnoj priči.

Stoga u filmu nema riječi o *Californiji*, brodu koji je, zaustavljenih strojeva, zbog opasnosti od ledenih sante čekao jutro i s kojega su se vidjele samo signalne rakete što su svjedočile o katastrofi koja se odigrala gotovo u vidokrugu njegove posade. Te noći nitko nije morao umrijeti da posada *Californije* nije bila tako pospana. Kapetana nisu mogli optužiti za nemar, jer u ono doba nije postojao propis koji bi zahtijevao da telegrafistova kabina bude dežurna dvadeset četiri sata.

Neposredno prije sudbonosnog sudara s ledenom santom *California* je poslala upozorenje *Titanicu*. Ali telegrafist na *Titanicu*, jako zaposlen primanjem pozdravnih brzobjava, usred vijesti upozorenja, telegrafskim signalima uzvrća: “Zaveži, imam posla!”

Kolega na *Californiji*, srdit zbog takve reakcije, isključio je odašiljač i pred ponoć legao u svojoj kabini. Nekoliko minuta nakon toga *Titanic* je prvi put emitirao SOS, ali jedini brod koji je bio dovoljno blizu da pomogne, nije čuo pozive za pomoć.

Da telegrafist *Californije* nije bio toliko ogorčen, da je bio uporan znajući da su ledene sante oko njih, 1495

ljudi bilo bi spašeno. Bio je ogorčen, i to je to. O tome ima nešto reći Biblija:

“Budno pazite da tko ne ostane bez milosti Božje, da ne proklija koji gorki korijen i da ne unese zabunu i ne zarazi cijelo mnoštvo.” (Hebrejima 12,15)

Ogorčenost je bomba s usporenim upaljačem; leži beživotno, ali u njoj otkucavaju sekunde do trenutka kad će eksplodirati. Nosiš li u sebi takvu bombu? Zloba, zavist, mržnja i nesnošljivost mogu biti takve bombe i onemogućiti vlastito spasenje i spasenje drugih.

Korijen je obično nevidljiv, jer je pod zemljom, skriven. Biblija je zapisala jedan događaj koji pokazuje što ogorčenost može učiniti i kakav joj je kraj.

Iza Davida su bile godine progonstva, prepune kušnja i straha, gladi i smrzavanja, oskudice i lutanja. No sad je Davidov sin Abšalom, nakon svojega dragovoljnog progonstva zbog ubojstva brata, već četiri godine u Jeruzalemu.

“Kad su prošle četiri godine, Abšalom reče kralju: ‘Dopusti da odem u Hebron i izvršim zavjet kojim sam se zavjetovao Jahvi. Jer kad bijah u Gešuru u Aramu, tvoj se sluga zavjetovao ovako: Ako me Jahve dovede natrag u Jeruzalem, iskazat ću čast Jahvi u Hebronu.’ A kralj mu odgovori: ‘Idi u miru!’ I on krenu na put... Abšalom razasla tajne glasnike po svim Izraelovim plemenima i poruči im: ‘Kad čujete zvuk roga, tada recite: Abšalom je postao kralj u Hebronu.’ A ode s Abšalomom dvije stotine ljudi iz Jeruzalema; bijahu to uzvanici, koji su bezazleno posli, ne znajući što se sprema. Abšalom posla i po Gilonjanina Ahitofela, Davidova savjetnika, iz njegova grada Gilona, da pribiva prinošenju žrtava. Urota je bila jaka, a mnoštvo Abšalomovih pristaša sve je više raslo. Tada stiže

Davidu glasnik te mu javi: 'Srce Izraelaca priklonilo se Abšalomu.' Tada David reče svim svojim dvoranima koji bijahu s njim u Jeruzalemu: 'Ustanite! Bježi-mo! Inače nećemo uteći od Abšaloma. Pohitite brzo, da on ne bude brži i ne stigne nas, da ne obori na nas zlo, i ne pobije grada oštricom mača!' A kraljevi dvorani odgovoriše kralju: 'Što god odluči naš gospodar kralj, evo tvojih slugu!' I kralj iziđe pješice sa svim svojim dvorom...

David se uspinjao na Maslinsku goru, sve plačući, pokrivene glave i bos, i sav narod koji ga je pratio idaše pokrivene glave i plačući. Tada javiše Davidu da je i Ahitofel među urotnicima s Abšalomom. A David zavapi: 'Obezumi Ahitofelove savjete, Jahve!' Kad je David došao na vrh gore, ondje gdje se klanja Bogu, dođe mu u susret Hušaj Arčanin, prijatelj Davidov, razdrte haljine i glave posute prahom. David mu reče: 'Ako podeš sa mnom, bit ćeš mi na teret. Ali ako se vratiš u grad i kažeš Abšalomu: "Bit ću tvoj sluga, gospodaru kralju; prije sam služio tvome ocu, a sada ću služiti tebi", moći ćeš tada okretati Ahitofelove savjete u moju korist. S tobom će biti i svećenici Sadok i Ebjatar. Sve što čuješ iz palače, javi svećenicima Sadoku i Ebjataru. S njima su ondje i dva njihova sina, Ahimaas Sadokov i Jonatan Ebjatarov: po njima mi javljajte sve što čujete.' Tako se Hušaj, prijatelj Davidov, vrati u grad upravo u času kad je Abšalom ulazio u Jeruzalem." (2. Samuelova 15,7-16.30-37)

Zašto je David zavapio: "Obezumi Ahitofelove savje-te, Bože"? "A savjet što bi ga dao Ahitofel u ono vrijeme vrijedio je kao odgovor Božji; toliko je vrijedio svaki Ahitofelov savjet, i kod Davida i kod Abšaloma." (2. Samuelova 16,23)

Ahitofel je bio mudriji od svojih suvremenika. Prema Bibliji, mudrost je Božji dar. Ahitofel je imao dar koji drugi nisu imali. I David i Abšalom potvrđuju da su njegovi savjeti bili vrijedni kao kad progovori Bog.

Nažalost, Ahitofel je odlučio zlouporabiti svoju mudrost da bi pomogao Abšalomu i upropastio Davida. Zašto? Zar ga Biblija ne naziva Davidovim savjetnikom (15,12)?

Ne znamo koliko je godina bilo Ahitofelu, ali više nije bio mlad. Nalazimo ga u zavičajnom gradu Gilonu, koji se nalazio nešto više od 20 km jugozapadno od Jeruzalema.

Zašto nije bio u Jeruzalemu s Davidom? Zbog ogorčenosti. I mržnje. Mudar čovjek pa mrzi? Iz njegovih kasnijih savjeta i postupaka izbija ogorčenost. Zašto?

Jedan tekst nam otkriva uzrok njegove ogorčenosti: “*Eliam, sin Ahitofelov, iz Gilona.*” (2. Samuelova 23,34) Ahitofel je, dakle, bio otac Eliamov, jednog od tridesetorice Davidovih najvećih junaka. A Eliam je bio otac Bat-Šebe, koju je David oteo Uriji Hetitu, počinivši grdne grijeha (11,2.3).

Ahitofel pokazuje kako se ostvaruje božanska analiza ogorčenosti iz Hebrejima 12,15. Ne samo što je njegova ogorčenost izazvala zabunu, već je zarazila i dobar dio naroda te završila tragedijom. Tako djeluje grijeh.

Ahitofel nikad nije oprostio Davidu i to je bio uzrok klijanju korijena gorčine koji je donio toliko zla.

Ogorčenost vodi u tragediju

Sedamnaesto poglavlje nastavlja s opisom Abšalomove pobune. Da je Abšalom poslušao Ahitofelov savjet,

David bi doista izgubio život i urota bi uspjela. Umjesto toga prihvatio je savjet Hušaja Arčanina. Zašto?

“Tada Abšalom i svi Izraelci rekoše: ‘Bolji je savjet Hušaja Arčanina nego savjet Ahitofelov.’ Jer Jahve bijaše odlučio da se osujeti izvršna Ahitofelova osnova, kako bi navukao nesreću na Abšaloma.” (2. Samuelova 17,14)

Ni Abšalom ni Ahitofel nisu računali s Bogom. Kako i bi kad su obojica dopustili da u njima proklije korijen gorčine. Nitko ne može uspjeti u ostvarivanju svojih nauma ako su nebeske sile protiv njega. Mudrost, veća od ljudske, vodi zbivanja na ovome svijetu.

Ahitofelov kraj je tragičan: *“Kad je Ahitofel vidio da se nije izvršio njegov savjet, osamari svoga magarca, krenu na put i ode svojoj kući u svoj grad. Ondje se pobrinu za svoju kuću, zatim se objesi i umrije. Pokopaše ga u grobu njegova oca.”* (2. Samuelova 17,23)

Ahitofel je znao kakav će biti ishod odluke koju je Abšalom donio. Osvjedočen u neuspjeh, otišao je s dvora i vratio se kući. Odbacivanje svojega savjeta primio je kao osobnu uvredu. Duboko povrijeđen, napustio je čovjeka s kojim se sprijateljio.

Budući da nije mogao podnijeti pomisao da je njegov savjet prezren, Ahitofel je učinio kukavički korak. Takav je bio kraj čovjeka koji je bio mudar u svjetovnim, ali ne i u Božjim stvarima.

I apostol Jakov će u svojem pismu upozoriti kršćane onoga doba na izvor ogorčenosti. Zapazimo da pritom povezuje ogorčenost sa sebičnošću:

“Ako li u srcu svom nosite gorku zavist i sebičnost, nemojte se ponositi i (nemojte) lagati protiv istine! Ta, naime, mudrost ne dolazi odozgo, već je ona zemaljska, ljudska, đavolska.” (Jakov 3,14.15)

Ako negujemo gorki korijen, sigurno će plod biti strašan kao u Ahitofelovu slučaju. Počinje malim nezadovoljstvom, a prerasta u katastrofu, jer unosi zabunu i “zarazi cijelo mnoštvo”.

Ellen White je to istaknula riječima: “Molim sve koji se prepuštaju mrmljanju i prigovaranju zato što je nešto rečeno ili učinjeno onako kako im se ne sviđa i zato što im, kako misle, nije ukazana pažnja koju zaslužuju, da imaju na umu kako rade posao koji je Sotona započeo na nebu...” Takvi “moraju reći drugima da se s njima ne postupa onako kako zaslužuju. Stoga mrmljaju i prigovaraju. Tako klija korijen gorčine koji će mnoge zaraziti.” (*The SDA Bible Commentary*, sv. 4, str. 1142)

Koliko smo puta iznosili destruktivne primjedbe drugima! Pa i u samoj crkvi iskazivali smo nezadovoljstvo što sve nije onako kako smo očekivali. A da ne govorimo o odnosima. Dugo pamtimo nečiju pogrešku ili propust, uvjereni da su namjerno učinjeni sa svrhom da nas poniže ili povrijede.

“Neka se ukloni od vas svaka vrsta gorčine, gnjeva, srdžbe, vike i psovke, sa svakom vrstom zloće!” (Efežanima 4,31)

Apostol Pavao je pozvao na uklanjanje toga korijena. Razmišljajmo pozitivno! Čak i kad nam sve kazuje da se nepošteno postupa prema nama, ponavljajmo da to nije namjerno. Prepustimo prosudbu Bogu koji poznaje srca. Tako ćemo onemogućiti korijenu gorčine da proklija u našem srcu. Vjerujte, bit ćemo sretniji i zadovoljniji.

Obnova istinske pobožnosti

“Anđelu crkve u Laodiceji napiši: Ovako govori Amen, ‘Vjerni’ i Istiniti ‘Svjedok’, ‘Početak’ Božjega ‘stvo- renja’. Poznam tvoja djela: niti si studen niti vruć! Oh kad bi bio studen ili vruć! Ali, jer si mlak – ni vruć ni studen – izbacit ću te iz svojih usta. Ti tvrdiš: ‘Bogat sam, nagomilao sam bogatstvo; ništa mi ne treba’, a ne znaš da si upravo ti nesretan, i bijedan, i siroma- šan, i slijep, i go. Savjetujem ti da od mene kupiš u vatri žeženog zlata, da se obogatiš, i da se obučeš u bijele haljine, i da sakriješ sramotnu golotinju, zatim pomasti da pomažeš oči svoje da bi vidio. ‘Ja korim i karam sve koje ljubim.’ Prema tome, budi revan i obrati se! Evo stojim na vratima i kucam. Ako tko čuje moj glas i otvori vrata, ući ću k njemu i večerati s njim, i on sa mnom. Pobjedniku ću dati da sjedne na mome prijestolju, kao što i ja pobijedih i sjedoh sa svojim Ocem na njegovu prijestolju. Tko ima uho, neka čuje što Duh poručuje crkvama!” (Otkrivenje 3,14-22)

Jakov poziva na obnavljanje prave pobožnosti

Jakov je doživio težak udarac kad je saznao za neljud- sko, podlo nedjelo svojih sinova prema šekemskim žite- ljima. To ga je toliko pogodilo da nije znao što učiniti i kamo se okrenuti. U tome trenutku javlja se Bog: *“Usta- ni, idi gore u Betel te ondje ostani! Načini ondje žrtve-*

nik Bogu koji ti se objavio kad si bježao od svog brata Ezava!” (Postanak 35,1)

Po svemu sudeći, Jakov je prije toga oklijevao poći u Betel i ondje izvršiti zavjet kojim se zavjetovao Bogu kad je bježao pred svojim bratom.

Svjestan da se treba pripremiti za susret s Bogom, Jakov je sazvao svoj dom: *“I Jakov reče svojoj obitelji i svima koji bijahu s njime: ‘Odbacite tuđe kumire koji se nalaze u vašoj sredini; očistite se i preobucite. Idemo gore u Betel; ondje ću načiniti žrtvenik Bogu, koji me uslišao kad sam bio u nevolji i sa mnom bio na putu kojim sam hodio.’ Oni predaju Jakovu sve tuđe kumire što su ih imali i naušnice što su bile u njihovim ušima, pa ih Jakov zakopa pod hrast kod Šekema.” (Redci 2-4)*

“Jakov se ponizio i od svoje je obitelji zahtijevao da se i ona ponizi i odbaci nakit, jer je želio prinijeti žrtvu pomirnicu za njihove grijehе, žrtvu Bogu da bi se zauzeo za njih i da ih ne bi prepustio drugim narodima koji bi ih uništili. Bog je prihvatio Jakovljevo nastojanje da ukloni zlo iz svoje obitelji, javio mu se, blagoslovio ga i ponovio obećanje koje mu je dao, jer je Njegov strah išao pred njim.” (Ellen G. White, *The SDA Bible Commentary*, sv. 1, str. 1096)

Spoznaja da će se u Betelu sresti s Bogom izazvala je temeljitu promjenu. Jakovljeve žene su u svojim šatorima, po svemu sudeći, držale idole koje su donijele iz Mezopotamije. Slično su činili i pastiri Jakovljevih stada. Sad su svi odlučili baciti ne samo idole, nego i nakit.

Uistinu je pohvalna poslušnost Jakovljeve obitelji. Očito je da su iskreno željeli služiti Bogu. Tako je kod svih koji upoznaju Boga. Sjećam se kad je E. K., sad već

pokojna vjernica iz Osijeka, pričala kako je čitajući Bibliju naišla na ovaj tekst i odmah sa sebe skinula nakit.

Ima pouka i u činjenici da je Jakov sve to zakopao kako ne bi kad-tad postalo izvorom kušnje.

Bog nas danas poziva na obnovu prave pobožnosti

U našem uvodnom tekstu nalazi se poruka koju Bog danas upućuje svojem narodu. Svjesni smo da pripadamo Laodiceji. Ali nije uvijek bilo tako. U prošlosti je trebalo neko vrijeme da adventisti shvate da je poruka Laodiceji njima upućena.

Među sljedbenicima Williama Millera vladala je tolika ljubav da su na svoj pokret gledali kao na Filadelfiju – Crkvu bratske ljubavi. Nakon razočaranja 22. listopada 1844. oni koji su prihvatili učenje o svetosti subote i dalje su se smatrali Filadelfijom. One pak, koji su odbacili učenje o suboti, smatrali su Laodicejom.

Ujesen 1855. godine uredništvo *Adventističkog glasnika* i tiskara preseljeni su u Battle Creek. Kad se u studenom jedna skupina sastala da bi izradila planove i molila se za Božje djelo, Ellen White je dobila viđenje. Zapisala ga je i već sljedeće subote uvečer pročitano je vjernicima crkve u Battle Creeku. Poruka se toliko dojmila vjernika da su tražili da bude objavljena i tako dostupna svim vjernicima. Izdana je u brošuri od šesnaest stranica. Danas tu poruku nalazimo u prvom svesku *Iz riznice svjedočanstava*. Tu je podijeljena na sedam poglavlja.

Završno poglavlje s naslovom “Pripremi se da srećeš Boga” ozbiljan je poziv na pripremu za Kristov povratak. U viđenju Ellen White govori anđelu...

O tome čitamo na 14. stranici: "Vidjela sam jednog anđela koji je stajao s vagom u ruci, važući misli i težnje Božjeg naroda, osobito mladih. Na jednoj zdjelici vage nalazile su se misli usmjerene k nebu, a na drugoj misli usmjerene k zemlji. Na tu drugu zdjelicu vage stavljeno je čitanje romana, briga oko odijela, moda, taština, oholost i tako dalje. O, kakvog li svečanog trenutka! Anđeli Božji držali su svoje vage i mjerili misli onih koji se smatraju Božjom djecom i tvrde da su umrli svijetu i da žive za Boga. Zdjelica vage, natovarena zemaljskim mislima, taštinom i ohološću, brzo se spustila. A zdjelica na koju su bile stavljene misli usmjerene k nebu uzdignula se tako brzo kako se druga spustila. Kako je malo bilo na toj zdjelici! Ja mogu kazati što sam vidjela, ali nikad neću moći opisati snažan i svečan dojam koji je to ostavilo na moju dušu kad sam vidjela anđela kako mjeri misli i težnje Božjeg naroda. Anđeo je rekao: 'Zar će takve osobe moći ući u nebeske stanove? Ne, ne! Nikad! Reci im da je njihova nada uzaludna, i ako se odmah ne pokaju, propast će.'"

To je viđenje otkrilo da među prvim adventistima nije sve bilo u redu. Godinu dana poslije, 1856., objavljeno je drugo svjedočanstvo. Sadržalo je tri poglavlja: "Dva puta", "Prilagodavanje svijetu" i "Propovjedničke supruge". Te su vijesti ponovno ukazale na svjetovnost i mlakost koje su ušle u Adventističku crkvu.

U poglavlju "Dva puta" Ellen White je istaknula razliku između širokog i uskog puta. "Mnoge" adventiste svojega doba vidjela je na širokom putu. O njima je pisala: "Njihovi razgovori bili su slični veselim i lakomisljenim razgovorima onih koji su ih okruživali... Oni su se nalazili na širokom putu, iako su smatrali da se nalaze među onima koji putuju uzanim putem. Oni koji su se

nalazili oko njih, govorili su im: ‘Nema razlike među nama. Mi smo slični. Jednako se odijevamo, jednako razgovaramo i jednako radimo.’” (Isto, str. 20)

Te iste godine, 9. listopada, izišao je *Adventistički glasnik* u kojemu je James White s pomoću Biblije dokazao da su svetkovatelji subote Laodiceja; pozvao ih je na pokajanje. Čitatelji su prihvatili poziv i nastalo je obraćenje.

Sljedeće godine objavljeno je treće svjedočanstvo koje je sadržalo samo dva poglavlja. Prvo je imalo naslov “Pobrine se, dakle, i pokaj se” (*Iz riznice svjedočanstva*, sv. 1, str. 25). U njemu je citirano više redaka iz Otkrivenja 3,13-22. Tako je Gospodin potvrdio zaključak brata Whitea da su adventisti, svetkovatelji subote, bili Laodiceja. Osvjedočeni Svetim Duhom, mnogi su adventisti prihvatili laodicejsku vijest, pokajali se i doživjeli novorođenje poniznosti i revnosti.

Mnogi su savjeti u tim porukama i danas aktualni. Danas postoje slični problemi, a ponuđena su i slična rješenja. Uvjeren sam da su te poruke upućene izravno nama. Bog nije zadovoljan našim stanjem. Ali On nas voli. Osobito cijenim riječi:

“Bog voli svoj narod koji vrši Njegove zapovijedi i ukorava ga, ne zato što je najgori, nego zato što je najbolji narod na svijetu.” (Ellen G. White, *Testimonies*, sv. 1, str. 569)

Upravo zato Bog otvoreno poziva: “Budenje prave pobožnosti među nama naša je najveća i najžurnija potreba.” (Ellen G. White, *Selected Messages*, sv. 1, str. 121)

“Ničega se Sotona toliko ne plaši koliko mogućnosti da Božji narod očisti put uklanjanjem svake zapreke, tako da Gospodin može izliti svojega Duha na Crkvu koja

oklijeva i na vjernike koji nisu spremni na pokajanje. Ako bi bilo po Sotoninom, do kraja vremena nikad više ne bi bilo buđenja, ni malog ni velikog. Ali mi nismo u neznanju glede njegovih zamki. Moguće je oduprijeti se njegovoj moći. Kad pripremimo put Božjem Duhu, blagoslov će doći... Zli ljudi i demoni ne mogu zaustaviti Božje djelo i isključiti Njegovu prisutnost iz skupova Božjeg naroda ako on iskrenim, skrušenim srcem prizna i odbaci svoje grijeha i s vjerom se uhvati Njegovih obećanja.” (Isto, str. 124)

Smatram da je najveća tragedija Kristove posljednje Crkve u tome što je Krist u poruci Laodiceji prikazan kao Onaj koji stoji vani i kuca da Mu otvore.

Što trebamo činiti?

Postoji izlaz; postoje savjeti.

“Naš posao je da priznanjem, poniznošću, pokajanjem i ozbiljnom molitvom ispunimo uvjete pod kojima je Bog obećao da će nam dati svoje blagoslove. Buđenje treba očekivati samo kao odgovor na molitvu.” (Isto, str. 121)

“Pod djelovanjem Svetog Duha mora doći do buđenja i reformacije. Buđenje i reformacija su različite stvari. Buđenje je obnova duhovnog života, osvježenje silâ uma i srca, uskrsnuće iz duhovne smrti. Reformacija označuje reorganizaciju, promjenu ideja i teorija, navika i postupanja. Reformacija neće donijeti dobar plod pravde ako nije povezana s buđenjem Svetoga Duha.” (Isto, str. 128)

Bog nas je danas pozvao, kao nekad Jakova i njegovu obitelj, da se pripremimo za susret s Njim – ne u Betelu, već na staklenom moru.

Jesam li spreman odbaciti tuđe bogove, idole uz koje mi je prionulo srce?

Jesam li voljan dopustiti Svetom Duhu da me uvjeri u moju grješnost?

Jesam li spreman poniziti se i pokajati?

Jesam li voljan otvoriti vrata i dobrodošlicom dočekati Isusa radujući se što će ostati sa mnom?

Neka Nebo milostivo učini da prihvatimo Božji poziv ljubavi!

Bespo tedna borba za um

“Obucite se u bojnu opremu Božju da se mognete suprotstaviti đavolskim napadima! Jer naša borba nije protiv krvi i tijela, nego protiv Poglavarstava, protiv Vlasti, protiv Vrhovnika ovog mračnog svijeta: protiv zlih duhova koji borave u nebeskim prostorima. Zato uzmite i na se stavite bojnu opremu Božju da se mognete oduprijeti u zli dan i, kad sve nadvladate, održati se!” (Efežanima 6,11-13)

Kad povučemo zavjesu, ugasimo svjetlo, spustimo glas do šapata, to činimo zato da bismo očuvali pravo na privatnost. Ne mora to biti zato što bismo htjeli skriti nešto loše, nego zato da bismo zadržali pravo na otkrivanje svojih tajni kad mi to želimo i kome želimo.

Možda mlade ljude ništa toliko ne srdi koliko spoznaja da je netko “kopao” po njihovim stvarima, da je povrijedio njihovu privatnost. Danas je teško sačuvati privatnost. Sjetimo se samo prislušnih uređaja, računala i drugih sredstava. Teško je sačuvati svoj um od raznih uljeza.

Reklamna industrija danas nije ništa drugo nego visokorazvijena tehnika sugeriranja želja o kojima prije uopće nismo razmišljali. Ona nas navodi da kupujemo ono što nam nije potrebno, ali nam je reklama to učinila privlačnim.

Možda je netko imun na reklame, ali je svakako mnogo opasnije kad Sotona uspijeva postići svoje ciljeve, odnosno “prodati” nam svoju robu. Činjenica je da smo spremni oduprijeti se svakom grubom, otvorenom,

fizičkom napadu, ali smo isto tako nespremni oduprijeti se lukavom, tihom, neprimjetnom ulaženju u tvrđavu našega života – u naš um.

Naš um – Sotonina meta

Ono što je Ivan Petrovič Pavlov učinio prije toliko godina, Sotoni je poznato od samog početka. Pokusi koje je Pavlov izveo, pokazali su da je živa bića moguće refleksno uvjetovati. Današnja psihologija se temelji na spoznajama koje je pružio njegov rad.

Danas su ljudima poznate metode i načini kako se može ući u tuđi um. Ovo nije prigoda da objašnjavamo djelovanje ljudskog mozga, jer se to uči na satovima biologije i anatomije, ali podsjećam da mozgom prolaze električne struje koje poteku kad razmišljamo.

Čim počnemo razmišljati, struja poteče i potakne aktivnost organskih stanica. Primamo podatke, procjenjujemo ih i zatim pohranjujemo. Tijekom niza godina pretvaramo se u ono što vidimo i čujemo, jer su sve informacije, pohranjene u podsvijesti, sirovi podatci na temelju kojih donosimo sudove i odlučujemo se za djelovanje – a da često nismo svjesni što je dovelo do neke odluke.

U knjizi *Man's Unconquerable Mind* (Čovjekov neosvojivi um) Gilbert Highet kaže da je u tkivu našega mozga “upisano i sačuvano milijarde sjećanja, navika, instinkata, sposobnosti, želja i nada i strahova i uzoraka i boja i zvukova i nezamislivo delikatnih računa i sirovih životinjskih žudnja, zvuk šapata koji smo čuli prije trideset godina... nadražaj koji nikad nismo osjetili, ali smo o njemu neprekidno razmišljali, složeni podatci o opterećenju nekog mosta, točan pritisak jednog jedinog prsta na žicu gitare, razvoj desetaka tisuća različitih kombina-

cija u šahu, neponovljiv oblik nečijih usana, brežuljak, formula u matematici ili lopta u zraku, bezbroj nepoznatih lica, miris jednog vrta, molitve, pronalasci, poeme, šale, melodije, svote, neriješeni problemi, davno izvojevane pobjede, strah od pakla i Božja ljubav, pogled na travku i pogled na nebo osuto zvijezdama.”

Kako objasniti um?

“Što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohodiš? Ti ga učini malo manjim od Boga, slavom i sjajem njega okruni. Vlast mu dade nad djelima ruku svojih, njemu pod noge sve podloži.” (Psalam 8,5-7)

U nekim prijevodima stoji: *“Ti si ga učinio malo manjim od anđela.”* Premda je manji od Boga i anđela, čovjeku je namijenjena jedinstvena, slavna baština u svemiru (Hebrejima 2,5-16). Međutim, on treba na ovom pokusnom poligonu, na Zemlji, pokazati može li razmišljati onako kako je primjereno Božjoj djeci. Ono što stavlja u um, što dopušta da ude u njega, uvelike određuje što će čovjek postati.

Jedno od najvećih otkrića u svezi s čovjekovim mozgom bilo je otkriće neuronskih električnih kola povezanih s našim pamćenjem u području blizu ušiju. Poznati neurolog dr. Penfield poslužio se električnom sondom da bi dodirnuo ljudski mozak. Takav dodir na određenim mjestima u mozgu pokrenuo bi sjećanje na davno prošle događaje.

Poznata je njegova operacija izvedena na mladoj ženi koja je bolovala od epilepsije. Kad je dotaknuo njezinu moždanu koru, iznenada je začula sviranje orkestra. Upitala je liječnika prenosi li se glazba preko razglasnog uređaja u dvorani. Čim je kirurg prekinuo strujni krug u sondi, glazba je prestala. Svaki put kad bi struja potekla i on dotaknuo određeno mjesto u mozgu, orkestar bi

ponovno zasvirao u svojemu izvornom tempu, upravo onako kako ga je čula godinama prije toga. Čak je osjetila iste emocije koje su je pratile dok je sjedila među slušateljima. Cijeli koncert bio je neizbrisivo upisan u mikroskopske stanice njezinoga uma.

To pokazuje koliko je važno shvatiti da su događaji koji više ne postoje u našoj svijesti ipak utisnuti u um kao na nekoj videokaseti. Svaka televizijska emisija, radijska drama, svaki reklamni pano, svaka pročitana knjiga i časopis, svaka izgovorena riječ, naša ili tuđa – sve je to zauvijek pohranjeno. I ta nesvjesna sjećanja – zbir svega što smo stavili u svoj um – čini da smo ono što smo danas i što ćemo biti sutra.

Dakle, ono što gledamo i slušamo, učinit će nas boljima ili gorima. Tu istinu kršćanske psihologije nalazimo i u riječima apostola Pavla: *“A mi svi, koji otkrivena lica odrazujemo kao ogledalo slavu Gospodnju, preobražavamo se u tu istu sliku, uvijek sve slavniju, jer dolazi od Gospodina, od Duha.”* (2. Korinćanima 3,18)

Sve što ulazi u um, ostavlja neizbrisiv otisak. Niz takvih otisaka stvara naviku razmišljanja ili postupanja. A zbir takvih navika čini karakter.

Taj proces objasnio je još dr. W. James, profesor fiziologije na Harvardskom sveučilištu, oko 1900. godine: “Kad bi shvatili kako će brzo postati hodajući svežanj navika, mladi bi posvetili mnogo veću pozornost svojem ponašanju dok se još nalaze u stadiju oblikovanja. Mi predemo svoju sudbinu, dobru ili zlu, i ne možemo je izbjeći. I najmanji dodir vrline ili poroka ostavlja ne baš mali ožiljak. Pijani Rip van Winkle, iz poznate Jeffersoneve drame, običavao je nakon svakog novog propusta reći: ‘Ovaj put to nećemo računati!’ Da, možda on neće

računati, a možda ni milostivo Nebo neće računati, ali se ipak računa. Njegove živčane stanice i molekule tkiva upisuju i čuvaju sve za sljedeću kušnju. Što god ikad učinili, ostaje zauvijek utisnuto, i to u doslovnom smislu riječi.” (*Principles of Psychology*)

Biblijski primjer Samsona

Biblija sadrži niz primjera koji pokazuju istinitost ovoga što smo dosad rekli o umu i njegovoj aktivnosti. Jedan od njih je i primjer Samsona, fizički najjačeg čovjeka na svijetu.

U Knjizi o Sucima saznajemo da je Božji narod bio ponovno u nevolji zato što je činio “zlo pred Jahvom”. U svojoj ljubavi prema njima Bog je pripremio mladića koji će ih osloboditi. Još prije njegova rođenja andeo se obratio budućoj majci: “*I neka mu britva ne prijeđe po glavi, jer će od majčine utrobe dijete biti Bogu posvećeno – bit će nazirej Božji, i on će početi da izbavlja Izraela od Filistejaca.*” (Suci 13,5)

Dječak je došao na svijet i Bog ga je blagoslovio. “*Dijete odraste i Jahve ga blagoslovi. I Jahvin duh bijaše s njim...*” (Redci 24.25)

Kao mladić zaljubio se u “*djevojku među filistejskim kćerima. Vrativši se, povjeri to ocu i majci: ‘Opažio sam u Timni – reče on – djevojku među filistejskim kćerima; oženite me njome.’ Otac i majka rekoše: ‘Zar nema djevojaka među kćerima tvoga plemena i u svemu našem narodu da moraš uzeti ženu između neobrezanih Filistejaca?’ Ali Samson odgovori ocu: ‘Oženi me njome, jer mi ona omilje.’*” (Suci 14,1-3)

Ovdje primjećujemo ono što smo dosad govorili o zakonima uma. Stalno bavljenje djevojkom (sanjarenje i

razmišljanje) onesposobilo ga je za izvršenje povjerene zadaće (vidi redak 7).

Nakon vjenčanja Samson je ubrzo shvatio da ne može vjerovati svojoj ženi. Razum je govorio jedno, a srce (osjećaji) drugo. Emocionalno nezreo, Samson se posvađao sa ženom. Nakon što je ispunio okladu, on *“se sav gnjevan vrati očevoj kući”* (redak 19). I žena mu je bila jednako emocionalno nezrela: *“A Samsonovu ženu dadeše drugu koji mu bijaše svadbeni pratilac.”* (Redak 20)

Posljedice su opisane u petnaestom poglavlju. Čovjek kojega je Bog pozvao da izbavi Izraela od Filistejaca, vodi s njima svoj privatni rat i s njima sređuje svoje račune.

Ubrzo primjećujemo kako se kod njega javlja određeni uzorak ponašanja. Samson odlazi drugim ženama: *“Odatle ode Samson u Gazu; ondje vidje neku bludnicu i uđe k njoj... Poslije toga zamilova on neku ženu iz doline Soreka, po imenu Delilu.”* (Suci 16,1.4)

Konačne posljedice su veoma poučne za one koji su spremni prihvatiti biblijski nauk.

Kako obraniti um?

Kako se zaštititi od takvog utjecaja na um koji će nas onesposobiti za ostvarenje velike životne zadaće koju nam je Bog namijenio?

1. Ostanimo budni, bdijmo: *“A svrh svega, čuvaj svoje srce, jer iz njega izvire život.”* (Izreke 4,23) Rečeno jezikom današnjih psihologa: “Iskustvo je pokazalo da oni koji znaju što im se može dogoditi kad su pod psihološkim pritiskom, mogu razviti tzv. perceptualnu obranu koja će ih sačuvati od takvih utjecaja.”

2. Uzmimo vremena da po uzoru na Isusa razmišljamo u tišini. (Marko 6,31)

3. Klonimo se zla: *“Na Sionu strepe grešnici, trepet spopada bezbožnika: ‘Tko će od nas opstati pred ognjem zatornim, tko će od nas opstati pred žarom vječnim?’ Onaj koji hodi u pravdi i pravo govori, koji prezire dobit od prinude, koji otresa ruku da ne primi mito, koji zatiskuje uši da ne čuje o krvoproliću, koji zatvara oči da ne vidi zlo: on će prebivati u visinama, tvrde na stijenama bit će mu utočište, imat će dosta kruha i vode će mu svagda dotjecati.”* (Izaija 33,14-16)

Pazimo što nam preko osjetila ulazi u um. Ne zaboravimo: ono što primamo, djeluje tako da se mijenjamo.

4. Razmišljajmo o onome što je pozitivno: *“Uostalom, braćo, sve što je čestito, što je dično, što je pravedno, što je nevino, što je ljubezno, što je na dobru glasu, i sve što je kreposno i hvale vrijedno, to neka bude sadržaj vaših misli! Ono što ste od mene naučili i primili, što ste od mene čuli i na meni vidjeli, to nastavite činiti, pa će Bog, izvor mira, biti s vama!”* (Filipljanima 4,8.9)

5. Služimo se svojom voljom: *“Milje mi je, Bože moj, vršit volju tvoju, Zakon tvoj duboko u srcu ja nosim.”* (Psalam 40,9)

Zapamtimo, uz nas je silni Bog koji će nam pomoći da sačuvamo iskrenost, poštenje i ljubav prema Njemu. On će sačuvati naš um tako da ostane tvrdavom u kojoj On vlada. Ako idemo s Njim, nismo sami! On će nam pomoći da opstanemo i ostvarimo plan koji ima za nas.

Budi po ten

Biblija je prepuna dramatičnih i zanimljivih događaja. Marljiv istraživač uvijek će naći mnoštvo novih pouka. Negdje sam jednom čitao o biblijskom groblju. Neobično, zar ne? Kao na svakom groblju, i na biblijskom postoje nadgrobni spomenici. Ponekad na njima možemo naići na velike istine o ljudskoj duši. Prošćete li biblijskim grobljem, naići ćete na spomenik s natpisom: *“Zar morade umrijeti Abner kako umire luda?”* (2. Samuelova 3,33) Tko je Abner? Je li taj epitaf stvarni opis njegova života?

Abner, primjer ljudi koji u životu gledaju samo svoj interes

Abner nije nepoznata biblijska osoba. Bio je vojskovođa kralja Šaula koji se suprotstavio Davidu u ime Šaulova sina Išbaala. Abner je bio ohol, ambiciozan, častoljubiv, ali i veoma sposoban čovjek. Ellen White o njemu piše: “Okolnosti u kojima se Abner našao poslužile su da otkriju njegov stvarni karakter i razotkrile ga kao ambiciozna i nenačelna.” (*Patrijarsi i proroci*, str. 589)

Abner je prezirao Davida; mrzio ga je zbog prijekora koji mu je ovaj prije uputio. Spisateljica dalje razotkriva pravi karakter toga inače darovitog čovjeka: “Iskoristio je predstavnika preminulog kralja da bi ostvario svoje ambicije i namjere... Taj buntovni vođa pošao je izvršiti svoje planove s odlučnošću dostojnom boljeg cilja.” (Isto, str. 590)

Kad mu je Išbaal predbacio nepošten postupak, Abner se toliko naljutio da je odmah prešao k Davidu i počeo s njim pregovarati o predaji kraljevstva. Kaneći što mirnije riješiti probleme, David je prihvatio Abnerove uvjete.

Prošlo je nekoliko dana. U Hebronu se Abner sreo s Davidom. Sklopljen je mir i Abner je krenuo kući. I tom prigodom Duh proroštva otkriva osobitu crtu Abnerova karaktera: "Abner je bio iskren prema Davidu u svojim pobudama, a ipak su njegove pobude bile niske i sebične... Ozlojeđenost, ranjeni ponos i strasti navele su ga da odbaci cilj kojemu je tako dugo služio. Prelaskom k Davidu on se nadao da će primiti najviši položaj u njegovoj službi." (Isto, str. 591)

Poslije je naišao Joab, Davidov dugogodišnji vojskovođa. Ubrzo je saznao za Abnerov posjet i dogovor. Osjetio se ugroženim. Predbacivao je Davidu zbog učinjenog sporazuma, ali je ovaj bio spreman pod svaku cijenu sačuvati mir.

Budući da nije mogao utjecati na Davida, Joab je odlučio uzeti stvari u svoje ruke. Poslao je za Abnerom zahtijevajući da se vrati u Hebron da bi s njim tobože sklopio mir. Ne sluteći zamku, Abner se vratio.

Joab ga je srdačno primio. Dok su prolazili kroz gradska vrata, Joab je iznenada izvukao skriveni bodež i ubio Abnera.

David je osudio taj podmukli čin. Objavio je narodnu žalost i na pogrebu izgovorio riječi Abnerova epitafa: "*Zar morade umrijeti Abner kako umire luda?*" (2. Samuelova 3,33)

Riječ "luda", na hebrejskom *nabal*, označuje nerazumnog, ludog čovjeka. Abner nije bio psihički bolesnik. Zar bi inače mogao tolike godine voditi Šaulovu

vojsku? Dva istovjetna biblijska teksta daju tumačenje te riječi.

“Bezumnik reče u srcu: ‘Nema Boga.’” (Psalam 14,1 i 53,2)

Bezumnik je čovjek slijep za moralne i religiozne vrijednosti. Sličan je slijepcu za boje, koji vidi, ali ne vidi sve. To je čovjek koji cijeni vrijednosti prema veličini i moći, čovjek koji svojim riječima, ponašanjem i postupcima pokazuje da Bog za njega ne postoji. Svojim se životom protivi Bogu i načelima na kojima počiva Njegovo kraljevstvo. On zna kako bi trebao postupati, ali postupa onako kako mu se sviđa. Tako sâm sebe zavarava.

Komentirajući život bogataša iz Isusove prispodobe, Ellen White je rekla: “Ovaj je čovjek živio i planirao za sebe.” (*Isusove usporedbe*, str. 170) Te riječi mogu se primijeniti na Abnera.

Abner je bio vrlo darovit, ali ga to nije sačuvalo da ne postane žrtvom zavidnog Joaba. Abner je uvijek birao put koji mu se u danom trenutku činio najprobitačnijim. Nastojao je živjeti dvostrukim životom, pa je izgubio oba. Znao je što bi trebalo učiniti, ali se zadovoljavao onim što mu je odgovaralo da učini. Ukratko, Abneru je nedostajala vrlo važna vrlina – poštenje. Nije bio pošten ni prema svojem kralju Išbaalu, u konačnici ni prema Davidu, a pogotovo nije bio pošten prema Bogu. Zanimao ga je položaj i, da bi ga se dočepao, bio je spreman pogaziti svoja načela.

Ovim se podsjećamo na Gospodnje riječi upućene Abrahamu: “*Ja sam El Šadaj – Bog Svesilni, mojim hodi putem i neporočan budi.*” (Postanak 17,1; Daničić prevodi: “I budi pošten.”)

Zar Abraham nije vršio Deset Božjih zapovijedi? Zar nije Bogu davao što Mu pripada? Sve je to činio, pa ipak

nije bio sasvim neporočan. Zar nas to čudi? Ne bi nas trebalo čuditi. U knjizi *Iz riznice svjedočanstava*, sv. 1, na 344. strani Ellen White piše: “Nepoštenje je često u našim redovima, i to je uzrok mlakosti velikog dijela onih koji kažu da vjeruju u istinu. Oni nisu sjedinjeni s Kristom i sami sebe varaju. Žao mi je što moram izjaviti da i među svetkovateljima subote često nedostaje poštenja.”

Čitajući te riječi, u prvi mah sam pomislio da se to mene ne tiče. No razmišljajući o Abrahamu i Abneru, shvatio sam da se Bog ne zadovoljava površinom. On gleda srce i vidi ono za što nas nitko od ljudi nikad neće moći pozvati na odgovornost.

U čemu trebamo biti poštenu? U svemu, svakako.

Pošteni u materijalnom

Kad govorimo o poštenju, najčešće mislimo na materijalna dobra. Ellen White govori o potrebi za poštenjem u financijskim poslovima kako prema bližnjemu, tako i prema Bogu. “*Lažna je mjera mrska Jahvi, a puna mjera mila mu je.*” (Izreke 11,1)

No Bogu je mrsko i ono za što nikoga ne možemo optužiti. “Istinski pošten čovjek nikad neće iskoristiti nečiju slabost ili nesposobnost da bi napunio svoj novčanik.” (Ellen G. White, *Child Guidance*, str. 153)

Kako se ponosimo vjernicima za koje čujemo da su u svojim poslovima savršeno poštenu! Roba koju prodaju nema nedostatka. Posao koji preuzimaju završit će odgovorno i pravodobno. Danu riječ neće pogaziti kad vide da bi mogla biti na njihovu štetu.

Upravo zbog toga je apostol Pavao rekao: “*Ali vas usrdno molim, braćo, da u tome još više napredujete*

i da brižno nastojite živjeti u miru, baviti se svojim poslovima i raditi vlastitim rukama, kako smo vam naredili, da se tako dostojno vladate prema onima koji su vani...” (1. Solunjanima 4,10-12)

Pošteni i u sitnicama

U navedenom tekstu riječ je o odnosu prema bližnjima. Pravilo kršćanstva je biti pošten u svemu i prema svima. Ljudi nas gledaju i odmjeravaju naše poštenje. Dovoljno je poći u susjedstvo nekog vjernika i upitati ljude što misle o njemu. Ponosim se kad čujem: “Da, čudan je s tom svojom vjerom, ali je savršeno pošten.”

Tijekom jednog putovanja veće skupine mladih, kad je odvjetnik s kojim sam u vlaku razgovarao dočuo da smo adventisti, rekao je: “Adventisti su pošteni ljudi.”

“*Hodimo pošteno kao po danu*”, pisao je apostol Pavao kršćanima u Rimu. “*Obucite se u Gospodina Isusa Krista.*” (Rimljanima 13,13.14 – Šarić)

“U svim pojedinostima života moramo njegovati stroga načela poštenja.” (Ellen G. White, *Child Guidance*, str. 154)

Ima li potrebe za popravljanjem? Obrtnik adventist obećava da će neki posao završiti do određenog roka. Posudili smo nešto na određeno vrijeme. Čime se služimo na ispitu? Što odgovaramo roditeljima kad nas pitaju gdje smo bili ili kamo idemo? Jesmo li pošteni ako o drugome ružno govorimo?

“Pošten je čovjek blagoslov za sve koji su s njim povezani, jer se mogu osloniti na njegovu riječ.” (Isto, str. 153)

Pošteni u služenju Bogu

Subota je sastanak Božjeg naroda, prigoda da se poklonimo Bogu. *“Obradovah se kad mi rekoše: ‘Hajdemo u Dom Jahvin!’”* (Psalam 122,1)

“Ako vjernici s pravim poštovanjem ulaze u dom molitve, svjesni da se sad nalaze pred Bogom, bit će tihi i to će svjedočiti da razgovaraju s Njim.” (Ellen G. White, *Odabrana svjedočanstva*, str. 235)

Mnogo je onih koji su prvi put zakoračili u našu crkvu i zauvijek u njoj ostali jer je na njih utjecalo posebno ozračje.

Obraćajući se roditeljima, Duh proroštva savjetuje: “Učite ih da visoko cijene Božji dom da bi sa strahopoštovanjem ulazili u njega i mislili: ‘Ovdje je Bog, ovo je Njegov dom. Ja moram imati čiste misli i svete pobude. Ne smijem gajiti oholost, zavist, zle misli, mržnju i laž, jer dolazim u prisutnost svetoga Boga... Visoki i Uzvišeni, koji živi u vječnosti, gleda na mene, istražuje moje srce i čita najskriveneje misli i djela mogega života.” (Isto, str. 237)

Bogoslužje je u drevnom Izraelu bilo dobro organizirano. Svatko je imao svoje mjesto, počevši od svećenika, trubača, svirača i pjevača, do vratara na vratima Doma. Zadivljuje opis bogoslužja u Nehemijino doba: *“I prvoga dana sedmoga mjeseca svećenik Ezra donese Zakon pred zbor ljudi, žena i sviju koji su bili sposobni da ga razumiju. Na trgu koji je pred Vodenim vratima počeo je čitati knjigu, od ranog jutra do podneva, pred ljudima i ženama i pred onima koji su bili zreli. Sav je narod pozorno slušao knjigu Zakona.”* O drugom bogoslužju Nehemija izvješćuje: *“Stajali su, svatko na svome mjestu, i čitali knjigu Zakona Jahve, Boga svoga, četvrtinu dana; za druge su četvrtine ispovije-*

dali svoje grijehe i klanjali se Jahvi, Bogu svome.” (Nehemija 8,2.3; 9,3)

“Ne može se dovoljno jasno opisati zlo formalnog bogoslužja. Ali nikakve riječi ne mogu iskazati veličinu blagoslova iskrene službe Bogu.” (Ellen G. White, *Testimonies*, sv. 9, str. 143)

Vjerojatno ste doživjeli da ste nekome nešto važno govorili, a on je gledao na drugu stranu pa ste dobili dojam da vas uopće ne sluša. Nepristojan je, rekli ste. Bojim se da smo i mi ponekad nepristojni na bogoslužju: dosađujemo se, nismo zainteresirani za propovijed ili pjesmu ili jednostavno ne slušamo jer smo mislimo daleko od Boga. Bavimo se svojim poslovima ili gledamo druge oko sebe.

Jesmo li i u tome slučaju poštteni prema Bogu?

U poglavlju “Odbacivanje Šaula” Duh proroštva govori o tome problemu:

“Oni koji ustaju protiv Božje vladavine, ulaze u savez s praiskonskim otpadnikom i on će uporabiti svoju silu i lukavstvo da zarobi osjećaje i zavede razum. Sve će prikazivati u pogrešnom svjetlu. Oni koji su, poput naših praroditelja, pod njegovom očaravajućom silom, vide samo koristi koje će primiti od prijestupa.

Ne može se dati snažniji dokaz o Sotoninoj prijevarnoj sili od toga da mnogi koje on vodi, varaju sami sebe vjerovanjem da su u Božjoj službi...

Zanemariti ukore i opomene Božje Riječi ili Njegova Duha opasan je korak. Mnogi, poput Šaula, popuštaju kušnjama dok ne postanu slijepi za pravu narav grijeha. Laskaju sami sebi da imaju neki dobar cilj na umu te da nisu pogriješili kad su odstupili od Gospodnjih zahtjeva. To čine usprkos Duhu milosti sve dok više ne čuju njegov glas...” (*Patrijarsi i proroci*, str. 534.535)

Ti i ja se želimo spasiti. Ti i ja ljubimo Boga. Uvjeren sam: cijelim srcem. Zašto bismo onda dopustili da nas nepoštenje odvoji od Boga? Zašto bismo izgubili prigodu da uđemo u Božje kraljevstvo? Zašto bismo u srcu nje govali zavist ili s nekim bili posvađani? Zašto da nam srce bude zarobljeno materijalnim brigama?

Još malo i ugledat ćemo Spasitelja. “Kad Gospod uglača svoje drago kamenje, istinite, prave i poštene, na njih će se gledati sa zadovoljstvom. Takvima anđeli pripremaju krune. S ovih kruna, ukrašenih dragim kamenjem sličnim zvijezdama, odsjajivat će svjetlost koja zrači od Božjeg prijestolja.” (Ellen G. White, *Iz riznice svjedočanstava*, sv. 2, str. 15)

Ne oklijevajmo! Odlučimo da ćemo u svemu u ovojme životu biti savršeno pošteni! Naravno, uz Božju pomoć.

»ovjek koji vi e nije ispustio kriæ

“Kada dođoše na mjesto zvano ‘Lubanja’, tu razapeše njega i zločince: jednoga s desne, a drugoga s lijeve strane. A Isus je molio: ‘Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine!’

Oni razdijeliše njegove haljine i baciše kocku. Narod je stajao tu i promatrao. Članovi Velikog vijeća rugali se: ‘Druge je spasio! – govorahu. – Neka spasi sam sebe, ako je zbilja Božji Mesija – Izabranik!’ I vojnici mu se izrugivali. Primali se k njemu, pružali mu ocat i govorili: ‘Ako si zaista kralj židovski, spasi sam sebe!’ Nad njim stajaše i natpis – na grčkom, latinskom i židovskom jeziku: ‘Ovo je kralj židovski.’

Jedan od obješenih zločinaca vrijedao ga: ‘Zar nisi ti Mesija? Spasi sebe i nas!’ Tada drugi progovori i ukori ga: ‘Zar se Boga ne bojiš, ti koji podnosiš istu kaznu? Mi smo ovdje po pravdi, jer primamo zasluženu plaću za svoja djela. Ali ovaj nije nikakva zla učinio.’ Pa nadoda: ‘Isuse, sjeti me se kada dođeš u svoje kraljevstvo!’ On mu reče: ‘Zaista, kažem ti, danas ćeš sa mnom biti u raj!’” (Luka 23,33-43)

Noću na 21. srpnja 356. prije Krista rodio se Aleksandar Veliki. Taj je čovjek s dvadeset dvije godine podignuo ratnu baklju i njome zapalio čitav tadašnji svijet. Čovjek po imenu Herostrat ušuljao se te noći u Artemidin hram u maloazijskom gradu Efezu i podmetnuo požar. Najveći i najljepši hram staroga svijeta, koji je bio jedno od sedam svjetskih čuda, izgorio je do temelja. Stojeći pred sucem, Herostrat je objasnio da je požar

podmetnuo zato da bi se o njemu govorilo. Dakle, učinio je to nedjelo iz taštine.

Je li se Isus sâm dao razapeti na križ zato što je želio da se pročuje Njegovo ime? Je li On bio mučenik iz taštine? Kad bi to bilo istina, danas više nitko ne bi ni riječju spomenuo križ. Tko danas zna za Herostrata i svjetsko čudo koje je u Efezu izgorjelo? Gdje je ostalo sedam svjetskih čuda starog doba? Samo jedan visoki stup svjedoči o prošloj slavi, a i taj se, već napuknut, može srušiti preko noći. Ali križ stoji otkad je podignut na brežuljku Golgote u Jeruzalemu. Ne možemo ga zaboraviti.

Biblijski pisac nas uvodi u događaj s križem riječima: "Kada dođoše na mjesto..." Podimo zajedno na "mjesto zvano Lubanja"! Dopuštamo li da nas Božja Riječ dovede do toga mjesta, do križa? Možemo se i prije povući ako nam ne odgovara ono što se zbiva na Golgoti. Možemo ostati na pristojnoj udaljenosti; možemo ostati promatrači i kritičari; ne moramo se uživjeti u događaje vezane uz križ budući da on sudi i spašava.

Neki smatraju da je sve vezano uz križ odviše "svečano". Budimo trijezni! Kako je na Veliki petak svečano u crkvi kad odjekne Muka po Mateju, pjesma o križu? Možda neki ne dolaze na bogoslužje zato što je tamo sve tako dostojanstveno: svečano-ozbiljna lica, tamna odijela, zakopčani ovratnici! Pod Isusovim križem uopće nije bilo svečano. Pod njim nije vladalo pobožno ozračje, već svojevrsna narodna zabava.

Tko dolazi na Golgotu, mora imati jake živce. Tu nema crkvenog ozračja; tu se izvodi "paklena simfonija". Čujemo udarce čekića kojima vojnici zabijaju klinove u Osuđenikove ruke i noge; čujemo galamu mnoštva, kletve vojnika, klopot koštanih kocaka kojima se kockaju za

plašt Razapetoga. Stenjanje raspetih miješa se s porugama dostojanstvenika i grubim šalama plaćenika. Tu se očituje sva ljudska okrutnost.

Postoji unutarinja veza između Golgote, srednjovjekovnih lomača i koncentracijskih logora dvadesetog stoljeća.

Golgota djeluje kao magnet. Koga sve tu možemo naći! Ljude željne senzacija, časne građane iz Jeruzalema, članove vlade, pa visoko svećenstvo, inteligenciju židovskog naroda i, naravno, vojnike koji obavljaju pogubljenje. Svi su izišli na Golgotu. A koliko je malo njih razumjelo što se zapravo zbiva! *“Narod je stajao tu i promatrao.”* (Redak 35) Njima je to bila uzbudljiva kazališna predstava i ništa više.

Koliko je ljudi stajalo otad tijekom mnogih stoljeća na izložbama i u galerijama pred pasionskim slikama velikih umjetnika! Stoje i gledaju, možda izreknu manje-više logičan komentar, a pritom ne razumiju niti shvaćaju što se dogodilo na križu. Mnogi svakog tjedna slušaju vijest o križu. Sjede i slušaju. Ali sporedno je što mi mislimo o križu. Jedino je važno da svojim srcem pride-mo mjestu zvanom Lubanja.

Promatrači na Golgoti iznosili su svoja mišljenja. Je li moglo biti drukčije? Značajno je kako su se složili u svojim ocjenama. Iz usta velikodostojanstvenika čulo se bijedno: *“Neka spasi sam sebe.”* (Redak 35) Vojnici su prihvatili besraman savjet: *“Ako si zaista kralj židovski, spasi sam sebe!”* (Redak 37) Jedan od onih koji su bili razapeti s Njim, pridružio se tome jeftinom pozivu: *“Spasi sebe i nas!”* (Redak 39). A to su savjetovali Onomu koji je za svojega života stalno pomagao drugima, liječio bolesne, dizao mrtve. Donosio je ljudima ljubav i mir, liječio ranjena srca. On je mogao sebi pomoći. Bio je Božji

Sin. Ali nije to htio. Nije htio pomoći sebi, već nama. Zato je ostao na križu.

Po čemu smo mi danas bolji od ljudi onoga doba? Nakon smrtnog slučaja ili nekog bolnog razočaranja kažemo: "S time moraš sâm izići na kraj!" Kad se pojave poteškoće u braku ili se savjest javi, recept glasi: "Sâm si pomози!" Nismo se mnogo udaljili od jeftinog savjeta što su ga dijelili ljudi pod križem. Koliko koriste prazne riječi onome tko ne može riješiti problem sa samim sobom, koga veže grijeh i muči savjest? Tko je spreman pomoći kad bolovi postanu nepodnošljivi, kad osamljenost i jad prijeđu granice izdržljivosti, kad grijesi progovore i optužuju? Tko je tada doista spreman pomoći?

Ostanimo pod križem i promatrajmo Čovjeka boli! Možda će nam se otvoriti oči pa ćemo shvatiti: Ovaj na križu mi može pomoći! On me spašava! On me može u potpunosti obnoviti! U Njegovoj smrti imam život.

Upravo to nisu razumjeli promatrači na Golgoti. Nakon što su iznijeli svoja mišljenja, krenuli su dalje. Ništa ih nije zadržavalo pod križem. Grlo im se sigurno stegnulo dok su promatrali što se tamo zbiva. Ali nakon svega *"svjetina što se bila skupila... kad vidje što se dogodi, vrati se kući udarajući se u prsa"*. (Luka 23,48)

Možda se pod križem nalazio neki čovjek i promatrao Onoga koji je visio na drvetu. Znao je dobro: Ovaj na križu činio je samo dobro. Tolikima je pomogao. A kad je pogledao samoga sebe, zgrozio se. Danima nije izmijenio lijepe riječi sa suprugom. Djeca ga iz straha nadaleko zaobilaze. Pokrenut savješću, počeo se udarati u prsa. To se mora promijeniti, govorio je sebi *"... i vrati se kući."* A kad je stigao, više nije ostalo mnogo od dobrih odluka što ih je donio pod križem. Sve je ostalo po starom.

Vjerojatno je pod križem stajao mladić, ruku zabijenih duboko u džepove, jedan od onih koji stvaraju probleme. Kako je svečano i čisto ozračje okruživalo Onoga koji je tamo visio! A kod njega? Kako se ponašao prema djevojkama, kako je olako davao lažna obećanja samo da bi ostvario cilj! A onda ih je otkvačio kao da su teretni vagon prikopčan za lokomotivu! I dok tako razmišlja, udara se u prsa: Ne, tako dalje ne smije ići “... *i vrati se kući.*” A dok je koračao prema domu, podjednako se u duši udaljavao od Raspetoga. Zar se mogao nadati nečemu drugom? Na putu kući ugledao je djevojku koja mu se svidala – i igra je iznova započela. Sve je ostalo po starom.

Možda se pod križem našla i mlada djevojka. Odjevena po najnovijoj modi, privlačne vanjštine, željna uživanja. Kad joj se pogled zaustavio na Raspetome, odjednom je pred sobom ugledala oči svoje majke: tako je mama uvijek gleda kad navečer oblači kratku suknju i odlazi uživati u jeruzalemskom noćnom životu. Kako je prazan i besmislen bio cijeli njezin dosadašnji život! Počela se udarati u prsa: Ne, tako dalje ne ide “... *i vrati se kući.*” Već na putu kući zaboravila je na križ i na Raspetoga. Uvečer ste je opet mogli vidjeti u dijelu grada gdje su svi posvećeni zabavi.

Kad su nekoliko desetljeća poslije rimske vojske opsjele Jeruzalem, Tit je naredio da se Židovi bjegunci razapnu na križ. Svakoga dana njih petstotinjak. Očevidac Josip Flavije piše: “U svojoj velikoj ogorčenosti vojnici su uhvaćene Židove prikivali u najrazličitijim položajima. Budući da ih je bilo toliko mnogo, ubrzo više nije bilo mjesta za križeve, niti na križevima mjesta za tijela razapetih.” I naš bi život krenuo drukčijim smjerom da nismo prošli ispod križa.

Mnogi su se okrenuli od njega i vratili se natrag, u svoj stari život. Ali jedan se nije mogao odvojiti od križa. Kako bi se rado vratio s drugima u Jeruzalem, u šarenilo života! Što bi sve dao da se mogao vratiti! Toliko je toga bilo u njegovu životu: prva bezazlena laž, nepoštenje u sitnicama, a onda je postao sudionik i lopov. Na kraju ga je olako potegnuto nož iz pojasa doveo do smrti na križu. Zar to nije bio proigran, upropašten život? Sad se spašavao vjerujući Isusu Kristu, Raspetome.

Isusov križ je posljednja, ali prolazna životna postaja. Grof Zinzendorf kliče: "Putovao sam kroz mnoga vremena, mislim čak i u vječnost. Ništa mi srce nije zarobilo dok nisam stigao na Golgotu. Slava Bogu!"

Stigao, kaže. A to znači: stigao kući. Kad u životu naiđu sumorni i teški dani, naša posljednja postaja nije očaj, ogorčenost ili čežnja, već: "Nadeno je mjesto mira za sve – one daleko i one blizu – u ranama Božjeg Janjeta, na križu Golgote."

"Isuse, sjeti me se!" Tim se riječima jedan od raspetih razbojnika obratio raspetome Isusu. Može li onaj tko tone pomoći čovjeku koji isto tako tone? Nije li se taj razbojnik trebao obratiti rimskom prokuratoru ili rimskog cezara moliti za milost? Oni su imali vlast poništiti smrtnu presudu. Ali razbojnik je htio mnogo više. Pred njegovim se očima, kao na filmu, odigravao čitav njegov život. Vidio je svoju prvu laž i nepoštenje, svoje pogrešne korake i stranputice, svu prolivenu krv, veliko brdo svojih grijeha. Savjest ga je progonila i osudila. Čeznuo je još samo za jednim: za oprostom, za božanskim praštanjem. Nije li Onaj na križu kraj njega govorio o tome: *"Oče, oprosti im...!"* (Luka 23,34)

Razbojnik ne moli milost svjetovnog vlastodršca. On traži milost od samoga Boga. Taj je čovjek očekivao

spasenje od Onoga koji je sâm visio na križu kraj njega. On očekuje pomoć od Umirućeg. Dok drugi dobacuju: "*Pomozi si sam!*", on kaže: "Gospodine, pomoz mi!" Ispod trnova vijenca Raspetoga prepoznaje kraljevsku krunu Onoga koji će ponovno doći. Stoga moli: "*Gospodine, sjeti me se kad dođeš u svoje kraljevstvo!*"

Tko u vjeri dode na mjesto zvano Lubanja, shvatit će s olakšanjem: Bog je zaista mislio na mene kad je Njegov Sin iskrvario na Golgoti. A kad Bog misli na nas, uvijek se nešto zbiva za nas i s nama. On je mislio na našu krivnju, jer je se sami nismo mogli riješiti. On nas želi spasiti iz starog života u novi život. Križ je do današnjeg dana neporeciv znak da Bog misli na nas.

Razbojnik na križu moli srebra, a Isus mu poklanja zlato. Poslušajmo Isusov odgovor! "*Zaista, danas ti kažem, bit ćeš sa mnom u raju!*" (Prema izvorniku!) Što, zapravo, Isus kaže tome čovjeku? "*Zaista, danas ti kažem...*" Možemo li uopće shvatiti dubinu te riječi: danas? Kakav je to bio dan? Nije li to bio dan kad je mržnja čovječanstva prema Bogu slavila najveću pobjedu? Ljudi su ubili Božjeg Sina, razapeli su svojega Izbavitelja. Na Božju ljubav odgovorili su nezahvalnošću. Doista je to bio "dan tame" u koji je Sotona izveo svoj najveći udar protiv Boga. Samo nekoliko sati prije Isus je rekao Židovima ispunjenima mržnjom: "*Ovo je vaš čas i vlast tame.*" (Luka 22,53) Kao znak da je Isus govorio istinu, nad Jeruzalemom se od podneva do tri sata popodne spustila gusta tama (Matej 27,45). Taj je dan otkrio koliko je duboko poremećen čovjekov odnos prema Bogu.

A Bog? Na čovjekovo *ne* Bog odgovara *da*. Upravo stoga Bog *danas* počinje iznova s čovjekom. On miri svijet sa sobom. Na neizrecivo veliku zlobu Bog odgovara neizmjernom ljubavlju. On kida našu zadužnicu i

pruža nam ruku u znak novog početka. *“Da, Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga jedinorođenog Sina da ne pogine ni jedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni.”* (Ivan 3,16) Taj je dan za čovječanstvo *“dan spasenja”* (2. Korinćanima 6,2). Taj dan ne može pasti u zaborav. Svojim spasonosnim djelom zauvijek ostaje sadašnjost, neprekidno *danas*.

Umirući razbojnik prvi je primio spasonosnu silu toga *danas*. Molio je raspetog Isusa da ga se sjeti kad ponovno dođe u kraljevskoj sili. A Isus mu poklanja mnogo više: *“Ne, neću te se sjetiti tek na kraju dana, ne tek kod svojega ponovnog dolaska, već danas, sad, u ovome trenutku mislim na tebe i spašavam te.”* Isus nas ne kani spasiti tek onda kad ponovno dođe, On želi biti tvoj Spasitelj danas. Da budemo – ne sutra, već danas – Njegova djeca.

Sotona silno voli riječ *sutra*. Neumorno šapće: *“Kad završiš školovanje, kad osnuješ obitelj.”* Zapravo, imaš vremena do prvog infarkta, do drugog moždanog udara – još uvijek imaš vremena ozbiljno se pozabaviti svojom vjerom! Pripadamo li i mi onima kojima Krist već odavno govori: *“Moram danas ući u tvoje srce!”* Ne bojimo li se da će to *danas* jednoga dana proći? Isusu se uvijek žuri kad je posrijedi naše spasenje. *“Danas kad čujete glas njegov, ne otvrdnite srca svoja!”* (Hebrejima 3,7.8)

Tko je stigao na mjesto zvano Lubanja, za njega je nastupilo *danas*. U trenutku kad je osuđenik na križu doživio spasonosno *danas* i svoj promašeni život predao Isusu, događa se čudo. Kad se tko obrati Isusu, *“biva veselje među Božjim anđelima zbog jednog jedinog grešnika koji se obrati.”* (Luka 15,10) Upravo o tome Isus govori kad kaže: *“Bit ćeš sa mnom u raj!”* Ni smrt te više ne može oteti iz ruku mojega Oca.

Kakav je taj život s Isusom? Za onoga tko je vjerom povezan s Isusom, život je raj. Isus je raspetome kraj sebe obećao slavu usred jada, radost u patnji, život u smrti, budućnost usred propasti. Dok je razbojnik vjerovao da je njegov križ posljednja životna postaja, Isusov križ mu je postao novi početak. U trenutku kad je njegovo ime zapisano u knjigu života, za njega je – premda je bio raspet na križu – počeo vječni život.

Vidjeli smo ljude koji nisu mogli izdržati pod Isusovim križem pa su se okrenuli i otišli kući. Ali vidjeli smo i jednoga koji više nije ispuštao Isusov križ. U međuvremenu su mnogi došli k Spasitelju i čvrsto se uhvatili Njegova križa kao jedine sigurnosti i nade svojega života.

Pogledajmo još jednom Isusa koji nevin visi na stupu! Duboko u drvo kroz Njegove su ruke i noge zabijeni klinovi koji ga ne puštaju. To je bila pobjeda Njegovih neprijatelja: *“Druge je spasio, a sebe ne može spasiti!”* (Marko 15,31) Da je sišao s križa, kako su Mu savjetovali, bila bi to senzacija stoljeća. Da je plamen sišao s neba i uništio Njegove neprijatelje, da se Njegov trnov vijenac pretvorio u kraljevsku krunu, a stup srama u vladarsko prijestolje, to bi bilo svjetsko čudo. Danas bi se takvo što našlo na prvim stranicama novina.

Ali takvo što se nije dogodilo. A ipak se u biti dogodilo mnogo više. Tko to želi razumjeti, mora zastati i dublje pogledati.

Božji Sin je mogao sići s križa. Kako su zahrđali klinovi mogli držati Onoga koji je bio sâm život? Legije anđela bile su spremne na Njegov mig priskočiti u pomoć. Ali On im nije dao taj znak, ostao je na križu. Nije križ Njega držao. On je čvrsto držao križ. Tko god dođe na mjesto zvano Lubanja, shvatit će neshvatljivo čudo: Njega, prikovanog na križ, nisu držali klinovi, već ljubav

prema ljudima. On želi i mene pomiriti s Bogom i spasiti. On je dopustio da Njegove ruke budu toliko čvrsto prikovane za ljudsku bijedu da na njima može ponijeti kući sve izgubljene koji vjeruju u Njega. Tko bi još danas govorio o križu da je tada sišao s njega? Nitko! Ovako je križ postao najveće čudo koje će to uvijek i ostati.

*Taj brijeg je pust i hladan, svuda raste kamen siv.
Golgotom svijet ga zove, a tko je zato kriv? ...
Ja gledam Božjeg Sina, a ne taj kamen siv,
jer On je na Golgoti za mene raspet živ!*

Dragutin Slankamenac

Isus je ostao na križu, među dvojicom razbojnika. On, koji je bio bez grijeha, još je u času svoje smrti tražio grješnikovu blizinu da bi ga spasio. Nije li prije objavio: “*Sin Čovječji došao je da traži i spasi što je izgubljeno.*” (Luka 19,10) On je potražio nadcarinika Zakeja kojega su ljudi izbjegavali. On je razgovarao s preljubicom i poklonio joj novi početak. On se družio s carinicima i grješnicima, s kojima pobožni ljudi nisu htjeli imati posla. Bio je uvijek tu kad je neko srce težilo za izbavljenjem. Isus nije odgurnuo te “beznadne slučajeve”. I mi možemo doći k Njemu sa svime što nas tišti.

Moramo bolje pogledati da bismo shvatili značenje križa. Isus je nesumnjivo visio između dvojice razbojnika. Obojica su bili ubojice. Ali Kristov križ rastavlja jednog od drugoga. Na jednoj je strani izgubljeni, koji ne mari za Raspetoga, a na drugoj spašeni, koji u posljednjem trenutku hvata Isusovu spasonosnu ruku. Isusov križ rastavlja ljude. Rez prolazi i kroz najuže obiteljske veze. Ništa ti neće pomoći ako je Isus spasio tvoju

suprugu. Moraš Mu dopustiti da i tebe spasi. Spasiti se ili propasti stvar je osobne odluke.

Dogodilo se pred uskršnje blagdane 1942. godine. Strahovit zračni napad razorio je grad Lübeck. Zapaljena Marijina crkva, jedna od najljepših njemačkih katedrala, osvjetljavala je poput goleme baklje svu pustoš i razaranja.

Te se noći zbio neobičan događaj. Jedan mladi vojnik ušao je, unatoč dimu i vatri, s nekoliko prijatelja u goruću crkvu i izvukao oltarsku sliku što ju je u petnaestom stoljeću naslikao slikar Hans Memling. Slika prikazuje Isusovo raspeće. Pod križem je metež. Ali usred uzavrelog mnoštva, neposredno ispod križa nalazi se jedno prazno mjesto. Kao da je slikar želio reći: ovdje netko nedostaje!

Jesi li to ti, jesam li to ja, koji još stojimo po strani? Isus je za nas dao svoj život. Ne bismo li Ga poslušali i ostali na mjestu zvanom Lubanja?

*Uz Tebe ostati želim,
ne prezri želju moju.
Od Tebe otići neću
dok srce Ti se kida.*

Paul Gerhardt, prema J. Mageru

Srce koje razlikuje dobro od zla

“Podaj svome sluzi pronicavo srce da može suditi tvom narodu, razlikovati dobro od zla...” (1. o Kraljevima 3,9)

Nakon povratka iz babilonskog ropstva izraelski narod je trebao otpočeti izgradnju razorenih gradova i jeruzalemskog hrama. Nije bilo lako živjeti u opustošenoj zemlji, okružen neprijateljski raspoloženim susjedima.

Godine su prolazile; nešto više od sto godina nakon povratka u domovinu duhovno stanje naroda bilo je sve lošije. Premda su se vratili u svoju zemlju, srce im je ostalo u Babilonu. Iznevjerili su Božji plan prema kojemu se cijeli svijet “trebao pripremiti za Kristov prvi dolazak kao što se danas priprema put za Njegov drugi dolazak” (Ellen G. White, *Izraelski proroci i kraljevi*, str. 449). Bilo je sve jasnije da Hebreji nikad neće dostići duhovnu visinu koju je Bog od njih očekivao.

Što je to sprječavalo Božji narod da ostvari svrhu svojega postojanja i opravda Božje povjerenje? Svakako će ovo razmišljanje pokrenuti i jedno vrlo važno pitanje: što danas *mene* sprječava da budem ono što Bog od mene očekuje?

Malahija ima poruku od Boga

Bog nije ostavio svoj narod bez opomene i upozorenja. Preko svojega izabranog proroka obratio se narodu, vjerskim vodama i narodnim starješinama, milostivo i strpljivo ih pozivajući da se vrate k Njemu.

1. Na samom početku svoje Knjige prorok Malahija navodi Božje riječi: *“Ljubio sam vas – govori Jahve, a vi pitate: ‘Po čemu si nas ljubio?’”* (Malahija 1,2)

Premda narod na izjavu ljubavi odgovara: “Gdje se vidi tvoja ljubav?”, Bog strpljivo objašnjava da je upravo ljubav bila razlog što ih je učinio svojim narodom. Bog to i danas čini u svojoj Crkvi. Obraća nam se i kaže: “Volim te!” Kako odgovaramo na Njegovu izjavu ljubavi?

Bog je preko Malahije odmah zatim ukazao na više područja na kojima je Njegov izabrani narod zaboravio i prezreo Njegovu beskrajnu ljubav. Osam puta Bog ukazuje na propuste, a oni ih osam puta niječu.

2. Bog je izrazio žaljenje što Ga Njegov narod prezire: *“Sin časti oca, a sluga gospodara. Ali, ako sam ja otac, gdje je čast moja? Ako sam gospodar, gdje je strah od mene? To govori Jahve nad Vojskama vama, svećenici, koji moje ime prezirete, a pitate: ‘Čime smo prezreli ime tvoje?’”* (Redak 6)

I opet Bog strpljivo odgovara i navodi primjere. Oskvrnuli su svetu službu time što su je pretvorili u formalnost.

3. U sedmom retku Bog nastavlja sa svojim prigovorima: *“Oskvrnjen kruh na mome prinosite žrtveniku i još pitate: ‘Čime te oskvrnismo?’ Time što kažete: ‘Stol je Jahvin stvar nevažna!’”*

Osobito je bolna bila činjenica da mnogi nisu razlikovali sveto od nesvetog. Neki su lakomisleno i bez poštovanja izlazili pred Boga, spremni prepirati se s Njim.

Pitam se danas: jesam li i ja ravnodušan prema činjenici da se u molitvenom domu susrećemo sa svetim Bogom? Da možda i meni nije teško radosno i cijelim srcem služiti Bogu?

4. Kad ih je Gospodin upozorio na uzaludnost njihovih molitava i suza, oni su se opet javili: *"I ovo još vi činite: zalijevate suzama Jahvin žrtvenik tužeći i ridajući, jer on više neće da se žrtvi prikloni, iz ruke mu vaše ona nije ugodna. I vi pitate: 'Zašto?' Zato što je Jahve bio svjedok između tebe i žene mladosti tvoje kojoj si nevjeran premda ti drugarica bijaše i žena tvoga saveza... Poštuj dakle život svoj i ne budi nevjeran ženi svoje mladosti. Jer ja mrzim na otpuštanje žena – govori Jahve, Bog Izraelov – i onog koji nevjerom haljine svoje kalja – govori Jahve nad Vojškama! Poštujte dakle život svoj, ne budite nevjerni!"* (Malahija 2,13-16)

Bog je ukazao na područje nesređenih odnosa između bračnih drugova, mladića i djevojaka. Htjeli to ili ne, moramo pomisliti na slabosti Gospodnjeg naroda danas, na liberalna gledišta kad je riječ o odnosima.

5. Prorok Malahija je isticao da su dosadili Bogu svojom licemjernom pobožnošću. Bilo je onih koji su zaključili da ne vrijedi činiti dobro.

"Dosadujete Jahvi svojim riječima, a pitate: 'U čemu mu dosadujemo?' Time što govorite: 'Svi koji zlo čine dobro su viđeni u očima Jahvinim i takvi su mu mili!' ili: 'Gdje je Bog pravde?'" (Redak 17)

6. Bog nije htio prijeći preko nevjerstva što ga je Božji narod onoga doba pokazivao prema materijalnim dobrima koja su im bila povjerena kao upraviteljima Božjih dobara. I opet su imali primjedbu. Bog pita: *"Smije li čovjek prikraćivati Boga? A vi mene prikraćujete. I pitate: 'U čemu te prikratismo?' U desetini i u prinosu. Udareni ste prokletstvom jer me prikraćujete vi, sav narod!"* (Malahija 3,8.9)

7. Bilo je i onih koji su izgovarali teške riječi protiv Boga i izricali primjedbe kojima su Ga otvoreno vrijeđali. I opet su drsko postupali:

“Teške su besjede vaše protiv mene – govori Jahve. Vi ipak pitate: ‘Što smo između sebe govorili protiv tebe?’ Govorili ste: ‘Zaludu je Bogu služiti i kakva je korist što njegove čuvamo propise i žalosni hodimo pred Jahvom nad Vojskama. Odsad ćemo sretnim zvati oholice: napreduju oni koji zlo čine, i premda Boga iskušavaju, izvuku se!’” (Redci 13-15)

8. No Bog se, unatoč svemu, nije umorio, nije okrenuo leđa tome narodu. Još uvijek mu se obraćao s ljubavlju i strpljivo: *“Od vremena svojih otaca odstupate od mojih uredaba i ne čuvate ih. Vratite se meni, i ja ću se vratiti vama – govori Jahve nad Vojskama.”* (Redak 7)

Na sve što bi im Bog rekao, odgovarali su: “Zašto to kažeš?” Zar ih je Bog lažno optuživao? Ako malo razmislimo, zaključit ćemo da je narod bio slijep: jednostavno nije vidio svoje pravo stanje. Grijeh za njih više nije bio grijeh.

Preko proroka Malahije Bog i danas upozorava svoj narod na grijeh formalne, licemjerne pobožnosti. Kad ukazuje na naše slabosti, što Mu odgovaramo? Duhovna sljepoća je strašna opasnost za današnji Božji narod.

Možemo li stanje nazvati drukčije nego duhovnim sljepilom kad, unatoč svemu što nam je poznato iz Božje Riječi, i dalje ništa ne znači ako u petak navečer još uvijek obavljamo svakodnevne poslove; ako u subotu činimo ono što znamo da Bog ne želi; ako odnose prema osobi drugog spola nismo uskladili s Božjom voljom; ako posjećujemo mjesta na kojima ne bismo trebali biti; ako bez grižnje savjesti kršimo zdravstvena načela; ako naš

izgled pokazuje da smo se poistovjetili s okolinom; ako u svojem domu ili izvan njega postajemo robovi medija.

Zašto to činimo?

“Vječni Bog povukao je određenu i jasnu granicu između pravednika i grješnika, između obraćenoga i neobraćenoga. Te dvije skupine ne mogu se neosjetno stopiti jedna u drugu, kao kod duginih boja; razlikuju se kao podne od ponoći.

Oni koji traže Kristovu pravdu razmišljat će o predmetima velikog spasenja. Biblija je riznica koja njihove duše opskrbljuje zdravom hranom. Oni razmišljaju o Kristovom utjelovljenju, o velikoj žrtvi učinjenoj da bi ih spasila od propasti, da bi dobili oprostjenje, mir i vječnu pravdu... Njihove misli su zaokupljene svetošću i istinom, milošću i pravdom. Ja umirem, a Krist živi u svojim slugama.” (Ellen G. White, *Testimonies to Ministers*, str. 87.88)

Ne možemo podjednako ugađati i svijetu i Bogu. Ne možemo ugađati okolini u kojoj živimo i istodobno iskreno služiti Bogu. Zato nam je potrebna božanska mudrost, duhovno rasuđivanje, da umijemo razlikovati dobro od zla.

“Svijetu su potrebni ljudi koji misle, ljudi načela, ljudi koji neprekidno rastu u razumijevanju i rasuđivanju.” (Ellen G. White, *Gospel Workers*, str. 25)

“Čovjekove prednosti za stjecanje znanja o istini, koliko god bile velike, neće mu biti ni od kakve koristi sve dok srce ne bude otvoreno za primanje istine i dok svjesno ne bude svladana svaka navika i običaj koji se protive njezinim načelima. Onima koji se tako pokoravaju Bogu, s poštenom željom da upoznaju Njegovu volju i izvršavaju je, istina se otkriva kao Božja sila za njihovo spasenje. Oni će moći razlikovati između onoga

tko govori za Boga i onoga tko govori sâm od sebe.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 372)

Oni koji ne prihvate ove savjete izlažu se opasnosti da izgube sposobnost razlikovanja dobra od zla. U jednom svjedočanstvu koje je uputila učenicima naših škola Ellen White je osudila sastanke radi zabave, da bi se jelo, pilo i pjevalo, i kazala da je sve to “nadahnuto duhom odozdo. To je prinošenje žrtve Sotoni.” Zatim je nastavila:

“Oni koji u tome prednjače, nanose djelu ljagu koja se ne može tako lako izbrisati. Oni ranjavaju svoje duše i nosit će ožiljke cijelog života. Onaj tko je učinio zlo, može uvidjeti svoje grijeha i pokajati se; Bog može oprostiti prijestupniku; ali sposobnost rasuđivanja, koja uvijek treba biti oštra i osjetljiva da može razlikovati sveto od običnoga, uvelike je upropaštena.” (*Testimonies*, sv. 8, str. 66)

Vijest proroka Malahije posebice je upućena Crkvi danas. Vrlo je slična vijesti upućenoj Crkvi u Laodiceji u Otkrivenju 3,14-22. Kao i Laodicejci, Hebreji Malahijinog doba nisu bili svjesni pravog duhovnog stanja, uvjereni da im “ništa ne treba”. A bili su “siromašni” nebeskim blagom, “slijepi” za svoje zablude, jer im je nedostajalo duhovno razlikovanje dobra od zla, i “goli”, bez Kristove savršene pravde, bez Njegovog karaktera.

Kao u Isusovoj prispodobi o svadbenom ruhu (Matej 22,11-13) stajali su pred Kraljem svemira prezirući Njegovu ruho pravедnosti, potpuno zadovoljni svojim moralnim dronjcima.

Molimo Boga da naše oči pomaže duhovnom pomasti da progledamo. Uzmimo u ruke Njegovu Riječ, razmišljajmo o Kristu i o onome što je za nas učinio. Otvorimo srce istini i odbacimo sve što nije u skladu s njom. Duh Sveti će nas poučiti; On će govoriti našem srcu.

Hoćemo li pristati na kompromis?

“Prošlo je mnogo vremena i riječ Jahvina bi upravljena treće godine Iliji: ‘Idi, pokaži se Ahabu, jer želim pustiti kišu na lice zemlje.’ I ode Ilija da se pokaže Ahabu...

Kad Ahab ugleda Iliju, reče mu: ‘Jesi li ti onaj koji upropašćuješ Izraela?’ Ilija odgovori: ‘Ne upropašćujem ja Izraela, nego ti i tvoja obitelj, jer ste ostavili Jahvu, a ti si sljedbenik Baala. Sada sakupi sav Izrael preda me na gori Karmelu i četiri stotine pedeset proroka Baalovih koji jedu za stolom Izebelinim.’ Ahab pozva sve sinove Izraelove i sakupi proroke na gori Karmelu. Ilija pristupi svemu narodu i reče: ‘Dokle ćete hramati na obje strane? Ako je Jahve Bog, slijedite ga; ako je Baal, slijedite njega.’ A narod mu nije ništa odgovorio. Ilija nastavi: ‘Ja sam još jedini ostao kao prorok Jahvin, a Baalovih je proroka četiri stotine i pedeset. Dajte nam dva junca. Neka oni izaberu sebi jednoga, neka ga sasijeku i stave na drva, ali neka ne podmeću ognja. Ja ću spremiti drugoga junca i neću podmetati ognja. Vi zazovite ime svoga boga, a ja ću zazvati ime Jahvino: bog koji odgovori ognjem pravi je Bog.’ Sav narod odgovori: ‘Dobro!’ ...

Kad bijaše vrijeme da se prinese žrtva, pristupi prorok Ilija i reče: ‘Jahve, Bože Abrahamov, Izakov i Izraelov, objavi danas da si ti Bog u Izraelu, da sam ja sluga tvoj i da sam po zapovijedi tvojoj učinio sve ovo. Usliši me, Jahve; usliši me, da bi sav ovaj narod znao da si ti, Jahve, Bog i da ćeš ti obratiti njihova

srca.' I oganj Jahvin pade i proguta paljenicu i drva, kamenje i prašinu, čak i vodu u jarku isuši. Sav narod se uplaši, ljudi padoše ničice i rekoše: 'Jahve je Bog! Jahve je Bog!'" (1. o Kraljevima 18,1.2.17-24.36-39)

Taj poznati događaj sadrži niz važnih pouka. U ono doba – doba proroka Ilije, kralja Ahaba i ravnodušnog izraelskog naroda – došlo je do veličanstvenog sukoba između pravog i lažnog učenja o Bogu. S jedne strane je bio Bog Stvoritelj, a s druge čovjek koji je nijekao Njegovo postojanje. Da bi riješili dvojbu pred kojom se našao Izrael, Gospodin se poslužio troipolgodišnjom sušom. Naravno, kanaanski bog Baal, proizvod ljudske mašte, nije mogao osigurati nužnu kišu.

Na Karmelu je trebalo riješiti pitanje: Bog ili čovjekova tvorevina Boga. U pozadini je stajalo, zapravo, još jedno važnije pitanje: hoće li čovjek priznati Boga svojim Stvoriteljem i Vladarom, ili je čovjek sâm sebi dovoljan?

Pred tim je izborom i danas svaki čovjek. U biti glavno pitanje ostaje: na koga se oslanjam – na Boga ili na sebe?

Kompromis u prošlosti

Ta dvojba se pojavila u svemiru još onoga dana kad je uzvišeni anđeo Lucifer ustvrdio da je Bog sebični tiranin koji stvara zato da bi udovoljio svojoj bolesnoj težnji za slavom i čašću. Analizirajući svoje stanje i stanje svijeta, apostol Pavao je pravilno zaključio da su ljudi *"Istinu – Boga zamijenili lažju, častili i štivali stvorenje umjesto Stvoritelja"* (Rimljanima 1,25 – Duda i Fućak).

Lucifer je od samog početka nastojao nametnuti čovječanstvu svoju sliku svijeta, u kojoj nema mjesta za Boga. U tome je bio vrlo uspješan služeći se idolatrijom

i poganstvom, koji nisu ništa drugo nego evolucijski panteizam: Bog je riba, životinja, dio nečega i ograničen svemirom. Svemogućem Vladaru i Stvoritelju nije bilo mjesta.

One koji su izjavljivali da stoje na Božjoj strani Lucifer je neprekidno nastojao navesti na kompromis, na popuštanje i prilagođavanje.

Cijela je povijest do danas obilježena njegovim nastojanjem da ljude primora na kompromis. Neki pristaju, drugi ne pristaju.

1. Eva u raju nije kanila odbaciti Boga. Samo je prihvatila zmijin savjet da pokuša saznati što je dobro, a što zlo, da joj se otvore oči. (Postanak 3,4.5) I tom je prigodom Lucifer nudio kompromis.

2. Kain u početku nije ustao protiv Boga – znao je za Njegovo postojanje – ali je prihvatio Luciferovu sugestiju o slobodi biranja načina kako čovjek može služiti Bogu. (Hebrejima 11,4)

3. Henok je ukoravao ljude prije potopa za grijehе koje su činili i za uvredljive riječi koje su izgovarali protiv Boga (Juda 14.15), ali su mnogi šetovi potomci pristali na kompromis: *“Kad su se ljudi počeli širiti po zemlji i kćeri im se narodile, opaze sinovi Božji da su kćeri ljudske pristale, pa ih uzimahu sebi za žene koje su god htjeli.”* (Postanak 6,1.2)

4. Kad je Bog pozvao Abrahama, *“vjerom se Abraham pokori kad primi poziv da ode u zemlju koju je imao primiti u baštinu. Ode, iako nije znao kamo ide.”* (Hebrejima 11,8) Otad će Abraham prolaziti Palestinom – Obećanom zemljom – uzduž i poprijeko. Ubrzo je shvatio da iza Božjeg obećanja stoji mnogo veća baština, *“grad s temeljima kojemu je Bog graditelj i tvorac”* (redak 10). On ne pristaje na kompromis, kao što to čini

njegov sinovac Lot: *“Abram ostade u kanaanskoj zemlji, dok je Lot živio po mjestima u dolini i razapeo svoje šatore do Sodome.”* (Postanak 13,12)

Sotona se nadao da će preko Lota privoljeti Abrahama da se preseli u Sodomu.

5. Mogli bismo tako navesti niz drugih biblijskih ličnosti koje su pristale ili nisu pristale na kompromis. U jednoj osobito opasnoj prigodi, kad se činilo da će cijeli izraelski narod krenuti putom otpada, Mojsije ne pristaje na kompromis.

“Stade na taborskim vratima i povika: ‘Tko je za Jahvu, k meni!’ Svi se sinovi Levijevi okupe oko njega.” (Izlazak 32,26)

To me podsjeća na događaj kad se u Ljubljani tridesetih godina prošlog stoljeća Crkva od šezdesetak vjernika dala zavesti od lažnih učitelja. Moj otac Janko bio je u to doba njihov pastor. Buntovnici su u očevoj odsutnosti zauzeli iznajmljenu prostoriju koja je služila kao molitveni dom. Nakon povratka s puta po Sloveniji otac je saznao od majke što se dogodilo. Ne oklijevajući, otišao je u molitveni dom, stao na vrata te glasno rekao okupljenima: “Tko je Gospodnji, k meni.”

Samo se manji dio, njih šesnaest, odazvao tome pozivu. Usput rečeno, poslije se cijela buntovna skupina raspala a još se desetak njih vratilo u krilo Adventističke crkve.*

Uvijek je bilo Sotoninog nastojanja da Božji narod navede na kompromis.

6. Isus je u svoje doba korio ljude spremne na kompromis. A takvih je bilo i u Njegovo doba: *“Ipak su mnogi i od članova Velikog vijeća vjerovali u njega.”*

* Prema svjedočenju moje majke Paule.

Ali zbog farizeja nisu to javno priznavali, da ne budu izopćeni iz sinagoge. Jer više im bijaše na srcu slava ljudska nego slava Božja.” (Ivan 12,42.43)

Isus nikad nije popuštao niti pristajao na kompromis. “Sâm Isus nikad nije otkupljivao mir nagodbom. Njegovo srce prelijevalo se ljubavlju za cio ljudski rod, ali nikad nije bio popustljiv prema njegovim grijesima. On je bio prevelik prijatelj da bi šutio kad su oni polazili putom koji će upropastiti njihove duše – duše koje je otkupio svojom krvlju. Nastojao je da čovjek postane vjeran sebi i vjeran svojem višem i vječnom dobru. Kristove su sluge pozvane na isti rad... Oni trebaju ‘težiti za onim što promiče mir’ (Rimljanima 14,19), ali se pravi mir ne može nikad osigurati kompromisom. Nijedan čovjek ne može biti vjeran načelu a da ne izazove protivljenje. Djeca nepokornosti protivit će se duhovnom kršćanstvu.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 286.287)

Kompromis danas

Nažalost, situacija danas nije ništa bolja. Pod pritiskom istih ideja koje smo spomenuli, mnogi kršćani pristaju na kompromis. Danas se velikim slovima pišu ideje poput: PRILAGODI SE OKOLINI, NE BUDI VJERSKI FANATIK, NE SHVAĆAJ BIBLIJU DOSLOVNO, IDI UKORAK S VREMENOM, NE BUDI KONZERVATIVAN, ZASTARIO.

Pritisci tih ideja tako su snažni da se neki među nama teško mogu oduprijeti kušnji pa pristaju na kompromis.

Čovjekov neprijatelj koristi se svakom prigodom koja mu se pruža. Često nas ljudi nude hranom i pićem koji nisu u skladu s našim uvjerenjem. Da im se ne bismo zamjerali, da bismo ostali pristojni, popuštamo. I to je

kompromis.

Sjećam se kako smo svojedobno jedan vjernik i ja posjetili njegovog rođaka. Prvi put sam ušao u tu kuću. Našli smo domaćina kako sjedi za stolom nad otvorenom Biblijom, a s čašom i bocom vina pred sobom. Domaćin Mato bio je vrlo ljubazan. Nakon što me naš vjernik predstavio, domaćin je donio čaše i htio ih natočiti. Brzo sam rekao:

“Hvala, ali ja ne pijem!”

“Ako nećete piti sa mnom, van iz moje kuće!” rekao je oštro.

Zamolio sam za dopuštenje da se prije odlaska pomolimo. U molitvi sam spomenuo i unučicu Sunčicu koju su dotad odgajali, ali su je roditelji zbog nekog nesporazuma odveli k sebi. To je domaćicu jako pogodilo. Nakon molitve napustili smo dom.

Sljedeći put su nas dočekali raširenih ruku zato što je Bog uslišao jednostavnu molitvu. To je poslije dovelo do obraćenja domaćina i domaćice.

U određenim prigodama vrlo je važno ostati jednak s ostalima, ničim se ne isticati, pogotovo kad drugi govore o filmovima, o svojim nemoralnim doživljajima, kad pričaju neumjesne šale... Teško je ostati po strani. Lakše je pristati na kompromis.

Neki se ljudi ponašaju napuhano, bahato, pokazuju prijezir prema ljudskim i kršćanskim vrijednostima. A mi želimo biti u njihovom društvu, želimo im biti prijatelji... I to je prigoda za kompromis.

Kako izbjeći kompromis?

Kako se oduprijeti takvim pritiscima? Kako ostati na Božjoj strani?

1. Ponajprije, ne smijemo se oslanjati na ljudsku mudrost. Ljudi danas mnogo znaju i mogu, ali je Bog mudriji. Pavao je pozvao kršćane: *“Da se vaša vjera ne oslanja na ljudsku mudrost, nego na Božju snagu.”* (1. Korinćanima 2,5)

2. Pazimo da nam se srce ne veže uz zlo u svijetu. Apostol Pavao je govorio o razlici između onih koji su ostali vjerni Bogu i onih koji su pristali na kompromis. *“Gledaj da brzo dođeš k meni, jer me Dema ostavio iz ljubavi prema svijetu i otišao u Solun... Jedini je Luka sa mnom.”* (2. Timoteju 4,9-11)

3. Ne ponašajmo se kao ostali u ovome svijetu. *“Nemojte se prilagođivati ovomu svijetu! Naprotiv, preobličavajte se obnovom svoga uma da možete uočavati što je volja Božja: što je dobro, ugodno i savršeno!”* (Rimljanima 12,2)

4. Ostanimo nepokolebljivo uz Gospodina i uz Njegovu istinu. *“Prema tome, ljubljeni, jer ovo unaprijed znate, čuvajte se da ne biste zavedeni zabludom zločinaca izgubili svoj čvrsti stav! Štoviše, rastite u milosti i pravoj spoznaji našega Gospodina, Spasitelja Isusa Krista!”* ... *“I vas, koji ste nekad bili otuđeni i koji ste postali neprijatelji svojim mišljenjem i zlim djelima, sada Bog izmiri u Kristovu smrtnom tijelu, smrću, da vas izvede preda se svete, neporočne i besprijeorne, ako doista ustrajete u vjeri, utemeljeni i postojani i neodjeljivi od nade Radosne vijesti koju ste čuli, koja je propovijedana svakom stvorenju pod nebom...”* (2. Petrova 3,17.18; Kološanima 1,21-23)

Što ćemo izabrati: nepokolebljivost ili kompromis? Nama je ostavljeno da odlučimo.

Ima li nade za mene?

“Ima li nade za mene? Volim Krista, ali nisam uvijek onakav kakav bih trebao biti. Što ako me iznenada snađe smrt?”

Gorske sjene su pale na grad i nagovijestile dolazak noći. Na istoku, na drugoj strani Jordanske doline, mopski brežuljci su još bili obasjani suncem. Umorni poljodjelci su žurili prema gradskim vratima što su se zatvarala čim bi pao mrak. Ionako su se svi bojali... Oko dvadeset pet kilometara dalje utaborio se neprijatelj...

Dva stranca – to se primjećivalo po njihovoj odjeći – ušli su zajedno s mnogima. Nisu prošli neopaženo. Ionako su svi u gradu bili oprezni i sumnjičavi prema stranim osobama. Za njihov dolazak saznao je i kralj.

Stranci su potražili prenoćište i ušli u prvu kuću koja ga je mogla pružiti. Činilo im se da će tako biti najsigurniji. Ali i žena koja ih je primila odmah je znala s kim ima posla. No znala je nešto što oni nisu znali: da će ih kod nje za koji trenutak tražiti.

O tome događaju čitamo u Jošui 2,3-6: *“Tada kralj jerihonski poruči Rahabi: ‘Izvedi ljude koji su došli k tebi, koji su ušli u tvoj dom, jer su došli uhoditi svu zemlju.’ Ali žena uze ona dva čovjeka, sakri ih i reče: ‘Istina, ti su ljudi došli k meni, ali ja nisam znala odakle su. Kada se u sumrak zatvarahu gradska vrata, oni odoše, i ja ne znam kamo su krenuli. Požurite za njima, jer ih još možete stići.’ A ona ih bijaše izvela na krov i sakrila ih pod netruveni lan što ga je ondje razastrla.”*

Nedvojbena smo primijetili da je Rahaba lagala kraljevim uhodama. No o tome malo poslije.

Kad je ostala sama, Rahaba je izašla na krov. *“Dok još oni gore ne bijahu zaspali, popne se Rahaba k njima na krov i reče im: ‘Znam da vam je Jahve dao ovu zemlju, jer nas je sve uhvatio strah od vas, i prezaju od vas svi žitelji ovoga kraja. Jer čusmo kako je Jahve isušio vodu Crvenoga mora pred vama, kada ste izašli iz Egipta, i ono što ste učinili dvojici kraljeva amorejskih s druge strane Jordana... Kad smo čuli sve to, zastalo nam srce, i nitko da smogne snage da vam se suprotstavi, jer Jahve, Bog vaš – on je Bog gore na nebesima i dolje na zemlji. Zakunite mi se, dakle, Jahvom da ćete i vi učiniti milost domu oca moga, kao što i ja učinih milost vama, i dajte mi pouzdan znak da ćete ostaviti na životu moga oca i moju majku, braću moju i sestre moje, i sve njihovo, i da ćete nas izbaviti od smrti.”* (Redci 8-13)

Zanimljivo je iz njezinih riječi iščitati kako je Bog djelovao na njezino srce. Rahaba je vjerovala u izraelskog Boga. Odjednom postajemo svjesni da je Bog namjerno doveo dvojicu Izraelaca u njezin dom jer je poštovao njezinu vjeru i želio je spasiti ukućane toga doma.

Zanimljivo je pratiti kako je ta žena postala vjernica. Bila je svjesna da se ne vrijedi boriti protiv Jahve, Izraelova Boga. Odbacila je sve predrasude prema Izraelcima i jednostavno se predala na milost i nemilost Bogu kojega je poznavala samo po onome što je čula o Njemu.

Da smo bili na mjestu dvojice Izraelaca, pretpostavljam da bismo Rahabu poučili da Bog ne podnosi laž. A da je došla u našu crkvu, nisam siguran da bismo bili spremni družiti se s njom. Vjerojatno bismo o njoj i poslije nekoliko godina znali reći: “Znaš, to je ona...!”

Hvala Bogu što je naš Bog drukčiji. U poganskom Jerihonu vidio je jedno iskreno srce. Znao je da je ona grješnica, ali grijeh nije zapreka za milost niti za pokajanje. Bog je u njoj vidio ženu koja može postati jedna od njegovih junakinja vjere bez obzira na svoje dotadašnje življenje. Bog ju je primio onakvu kakva je bila. Nije li i nas tako primio? Nemojmo reći da smo bili bolji od nje!

Nakon Rahabinih ozbiljnih riječi Izraelci su s njom sklopili dogovor: *“Odgovoriše joj ljudi: ‘Životom svojim jamčimo za vas, samo ako nas ne izdate. Kad nam Jahve dade zemlju, iskazat ćemo ti milost i vjernost. Kad uđemo u zemlju, posluži se ovim znakom: priveži ovu crvenu vrpcau za prozor kroz koji nas spuštaš, i sakupi kod sebe, u kući, svoga oca i svoju majku, i svoju braću, i svu svoju rodbinu. Tko god od vas stupi preko praga tvoje kuće, krv njegova na glavu njegovu: nije krivnja na nama – sam je krivac svojoj smrti; a tko ostane s tobom u kući, krv njegova neka padne na glave naše – mi ćemo biti krivci ako ga se tko rukom dotakne. Ako pak izdaš ovu našu stvar, slobodni smo od zakletve kojom si nas zaklela.’ A ona odgovori: ‘Neka bude kako rekoste!’ Tada ih pusti, i oni odoše, a ona zaveza na prozor crvenu vrpcau.”* (Redci 14.18-21)

Vrpca je bila znak njezinog spasenja, simbol Kristove krvi. Podsjećala je na nadvratnike i dovratnike koje su Izraelci premazali krvlju one sudbonosne noći u Egiptu. Ta krv je bila istinit znak.

Zasigurno bismo u ovom biblijskom zapisu mogli naći i druge pouke, ali svrha ovoga proučavanja jest odgovoriti na pitanje postavljeno na početku.

Što bi se dogodilo s Rahabom da je umrla prije osvajanja Jerihona? Bi li je Bog primio? Uvjereni smo da

bi. Zašto? Zar je živjela u skladu s božanskim načelima? Zar su joj njezini gosti objasnili kako treba živjeti da bi ugodila Bogu? Zar su joj objasnili kako treba svetkovati subotu? Da Bog ne podnosi laž? Da je Bog objavio Deset zapovijedi i da se može spasiti samo onaj tko ih vrši?

Ima još jedno, sudbonosnije pitanje koje mi je postavila jedna iskrena vjernica. Što bi se dogodilo s nama ako bi nas sad zatekla smrt? Bismo li bili spašeni? Uvjeren sam da smo svjesni svoje nesavršenosti... Bi li nas Bog ipak primio, ili bismo bili zauvijek izgubljeni?

Odgovor glasi: ovisi o nama. Ovisi o tome kome smo se predali i u koga smo se pouzdali. Rahaba se jednostavno predala Božjim rukama. Ellen White kaže da su mnogi u Jerihonu dijelili njezinu uvjerenost da je izraelski Bog pravi Bog. Ali to nije bilo dovoljno. Ništa nisu učinili s tom spoznajom; ništa se nije promijenilo u njihovu življenju. Rahaba je odmah odbacila idolopoklonstvo. Njezino priznanje u jedanaestom retku slično je priznanju apostola Petra, Tome, Pavla i milijuna drugih kršćana koji su se svim svojim bićem predali Bogu i oslonili se isključivo na Kristove zasluge. Rahaba se predala na milost i nemilost, nije imala što ponuditi u zamjenu za spasenje svojega života.

Da bismo odgovorili na niz naših pitanja, pozabavimo se nekoliko trenutaka Isusom Kristom. On je na Zemlji živio čistim, svetim životom, ispunjen ljubavlju, potpuno se oslanjajući na Boga. Taj svoj bezgrješni život On daje pokajanom grješniku kao dar.

Njegov savršeni karakter prikazan je svadbenim ruhom (Matej 22,11). Izaija ga naziva još jednim imenom: *“Radošću silnom u Jahvi se radujem, duša moja kliče u Bogu mojemu, jer me odjenu haljinom spasenja, zaogrnu plaštem pravednosti, kao ženik kad sebi vi-*

jenac stavi ili nevjesta kad se uresi nakitom.” (Izaija 61,10)

Krist daje svoju “haljinu spasenja”, svoj “plašt pravednosti” da njime pokrije naše prljave dronjke ljudskih pokušaja da osiguramo pravednost (Izaija 64,5).

Bez obzira na našu ljudsku grješnost, ako se predamo i pokorimo Kristu, naše se srce sjedinjuje s Njegovim srcem, naša se volja stapa s Njegovom voljom, naš um postaje jedno s Njegovim umom, naše se misli usklađuju s Njegovim mislima – mi živimo Njegovim životom. Pokriveni smo plaštem Njegove pravednosti. Kad gleda grješnika koji je uzvjerovao i pokajao se, Bog ne vidi golotinju i deformiranost grijeha, već haljinu pravednosti koju je Krist stvorio savršenom poslušnošću Zakonu.

U Isusovoj usporedbi o svadbenom ruhu uzvanik koji je ostao u svojoj odjeći nije izbačen zbog nevjerstva. On je prihvatio poziv na svadbu. Ali nije bilo dovoljno što je došao na svadbu. Bilo mu je potrebno svadbeno ruho. Tako ni vjera u križ nije dovoljna. Da bismo mogli izići pred Kralja svemira, potreban nam je Kristov savršeni život, Njegov pravedni karakter.

Nama grješnicima nije dovoljno samo oprostiti dug, nego moramo i obnoviti svoj bankovni račun. Nije dovoljno da budemo oslobođeni zatvora, nego moramo biti prihvaćeni i posvojeni u Kraljevu obitelji. Kristova posrednička služba ima dvostruki cilj: oprostjenje i odijevanje. Golgota je označila završetak jednog savršenog života i savršene žrtve. Nama je potrebno jedno i drugo.

Uvjeren sam da sad nije teško odgovoriti na pitanje: što će se dogoditi ako iznenada umrem? Ili: što će se dogoditi ako umrem prije nego što sam dostignuo duhovno stanje koje Bog očekuje od mene?

Bog ima svoje mjerilo pravednosti: Deset zapovijedi. Njihovo savršeno ispunjenje mogli bismo označiti kao “mjeru punine Kristove veličine” (Efežanima 4,13). Tijekom života se razvijamo i rastemo u odnosu na mjerilo pravednosti. Počeli smo rasti kad smo prihvatili Krista koji nas je preobrazio u novog čovjeka. Dakle, i za to stanje u kojemu smo se našli, možemo zahvaliti samo Isusu Kristu. I za rast zahvaljujemo samo Njemu.

Svi se nalazimo u različitim fazama rasta; dostignuli smo različite “visine”. Naravno, nitko nije dostignuo Kristovu veličinu, ali nam je to cilj. Želimo biti slični Njemu. Međutim, kad nas gleda, naš nebeski Otac ne vidi koliko nam još nedostaje do cilja – ionako se nemamo čime hvaliti – već vidi svojega ljubljenog Sina, našega Spasitelja Isusa. Kako vidimo, mi nismo ništa, On je za nas sve. Isus nadomješta naše nedostatke, ono što još nismo dosegнули.

To je radosna vijest. Nitko ne mora živjeti u strahu zbog svojih slabosti i nedostataka. Ali svakodnevno moramo nastojati ostati u Kristu. On se pobrinuo da imamo snagu živjeti životom ugodnim Bogu. On je jamac da možemo pobijediti i s Njim i po Njemu.

S Njim možemo postići stanje koje od nas očekuje, da naše srce i život budu potpuno predani Božjoj volji i službi, da neprekidno rastemo u božanskoj spoznaji, da živimo prema svjetlosti koju smo primili radujući se životu pobjede.

Ako dođe smrt, a nismo dostignuli “mjeru punine Kristove veličine”, ono što nedostaje On će nadoknaditi svojom pravednošću. Najvažnije je da u našem životu Krist uvijek bude sve i u svemu. Tada ćemo bolje razumjeti molitvu Zaharije, oca Ivana Krstitelja: *“Neka je hvaljen Gospodin, Bog Izraelov, jer se udostojao da*

otkupi narod svoj i da nam podigne silna Spasitelja među potomstvom Davida, sluge svoga... da mu bez straha, izbavljeni od ruku neprijateljâ, služimo u svetosti i pravednosti pred njim u sve naše dane.”
(Luka 1,68.69.74.75)

IscjeljujuĀa snaga ljubavi

“Sada ovako govori Jahve, koji te stvorio, Jakove, koji te sazdao, Izraele: “Ne boj se, jer ja sam te otkupio; imenom sam te zazvao: ti si moj! Kad preko vode prelaziš, s tobom sam; ili preko rijeke, neće te preplaviti. Podeš li kroz vatru, nećeš izgorjeti, plamen te opaliti neće. Jer ja sam Jahve, Bog tvoj, Svetac Izraelov, tvoj spasitelj. Za otkupninu tvoju dajem Egipat, mjesto tebe dajem Kuš i Šebu. Jer dragocjen si u mojim očima, vrijedan si, i ja te ljubim. Stog i dajem ljude za tebe, i narode za život tvoj.

Ne boj se, jer ja sam s tobom. S istoka ću ti dovest potomstvo i sabrat ću te sa zapada. Reći ću sjeveru: ‘Daj mi ga!’ a jugu ‘Ne zadržavaj ga!’ Sinove mi dovedi izdaleka, i kćeri moje s kraja zemlje, sve koji se mojim zovu imenom, i koje sam na svoju slavu stvorio, koje sam sazdao i načinio.” (Izaija 43,1-7)

Ovaj tekst možemo podijeliti na dva dijela: na retke 1-4 i retke 5-7.

Ležala je već više tjedana u bolnici, a liječnici nisu mogli ustanoviti uzrok njezine bolesti. Propovjednik koji ju je posjećivao, sumnjao je da je uzrok bolesti koja je polako gasila život bila neka duševna bol.

Žena je bila rastavljena. Njezin mlađi sin živio je s ocem u obližnjem gradu. Udana kći u drugom gradu rijetko je kad posjećivala majku.

Prigodom jednog posjeta propovjednik ju je upitao: “Je li vas sin koji put posjetio?” Odmah je primijetio da je dotaknuo bolnu ranu.

“Vjerojatno više nije živ”, rekla je. “Da je živ, sigurno bi me posjetio.”

Razgovarali su o njezinom dječaku. To je bila jedina tema za koju je pokazala zanimanje. Propovjednik se pitao nije li njezin sin ključ borbe za život. Bi li njegova ljubav mogla izliječiti bolesnu majku? Zato je predložio da bi mogli, čim se oporavi, zajedno posjetiti njezinog sina. Nakon toga razgovora počela se naglo oporavljati.

“Nismo obavijestili dječaka da ćemo ga posjetiti”, prisjeća se poslije propovjednik, “ali sam bio prisutan kad je taj petnaestogodišnji dječak silazio stubama dok ga je majka čekala pred školom. Kako je to bio dirljiv susret!”

Sjedinjenje sa sinom preobrazilo je tu ženu – izliječila ju je ljubav.

Poznati kršćanski psiholog kaže: “Prisjećajući se proteklih godina, svjestan sam da je uvijek prisutna samo jedna velika potreba – sveopća potreba za ljubavlju. Ljudi ne mogu opstati bez ljubavi. Ako je ne dobiju, propadaju.”

Živimo u svijetu u kojemu ljubav sličí izgubljenom akordu u simfoniji života. Neprijateljstvo, sebičnost i strah istjerali su tu vrlinu iz mnogih srca. U čovjekovoj borbi da preživi čini se nemogućim voljeti drugoga.

“Možda smo izgubili sposobnost da volimo”, kaže sveučilišni profesor koji se bavi tim problemom. “Možda je čovjek prošao fazu u kojoj je moguće voljeti.”

Priča se kako je u nekom domu za nezbrinutu djecu vladala velika smrtnost. Činilo se da su djeca neishranjena. U drugom domu smrtnost djece bila je vrlo mala. Sva su djeca bila zdrava. Zdravstvena njega u obama domovima bila je na visokoj razini. No postojala je jedna razlika. U domu s niskom smrtnošću djelatnici su svakog

dana petnaestak minuta posvećivali djeci njegujući ih s ljubavlju. Tih nekoliko minuta njege i ljubavi bile su jednako važne za život kao hrana.

Adventistima prijeti opasnost da se zaraze suvremenom bolešću nemara i ravnodušnosti. Ne zaboravimo da je neljudskost koju čovjek pokazuje prema čovjeku njegov najveći grijeh.

Psihijatar Alfred Adler zaključio je na osnovi tisuća slučajeva da je nedostatak ljubavi osnova svih ljudskih promašaja. Erich From je rekao da je u korijenu svih simptoma koje čovjek otkriva njegova nesposobnost da voli.

Kako steći sposobnost da volimo?

“Ljubav je temelj pobožnosti”, piše Ellen White. “Što god tko govorio, nema čiste ljubavi prema Bogu ako nema nesebične ljubavi prema svojem bratu. Nikad nećemo steći taj duh ako se *samo budemo trudili* voljeti bližnje. Potrebno je da se Kristova ljubav useli u naše srce. Kad se naše ja stopi s Kristom, ljubav će se spontano pojaviti. Savršenost kršćanskog karaktera dostići ćemo kad se u našem srcu bude neprestano javljala želja da pomognemo bližnjima i da im donesemo blagoslov – kad nebesko Sunčevo svjetlo ispuni naše srce i pokaže se na našem licu.” (*Isusove usporedbe*, str. 262.263)

Milan je prije više godina očajavao pitajući se vrijedi li uopće živjeti. Svi su ga napustili jer se silno zadužio. Mučio ga je osjećaj krivnje zbog svijesti da je živio sebično. A onda je upoznao jednog našeg vjernika koji je također podnio mnoge nevolje i nepravde u životu, ali je ostao smiren i zadovoljan.

Naš vjernik otkrio mu je tajnu: “Kad god dođete u kušnju pomisliti da dalje ne možete, podsjetite se: Bog me voli, Bog me voli, Bog me voli!”

Milan je prihvatio savjet. Ubrzo je i sâm stekao novi osjećaj mira i radosti. Promijenila ga je svijest da ga Bog voli. “Odnos između Boga i svake duše tako je osoban i potpun kao da nema nijedne druge duše na Zemlji s kojom bi podijelio svoju brižnu pažnju, nijedne druge duše za koju bi dao svojega ljubljenog Sina.” (Ellen G. White, *Koraci prema Kristu*, str. 106)

Isus je prikazao Božju ljubav slikom kvočke i pilića. Govoreći o Jeruzalemu i njegovim stanovnicima, rekao je: “*Koliko puta htjedoh skupiti tvoju djecu kao što kvočka skuplja svoje piliće pod krila, ali vi ne htjedoste!*” (Matej 23,37)

Osjećaš li se ponekad beznačajnim trunom prašine u ovom zbunjujućem svijetu? Jesi li jedan od milijuna koji se smatraju nemoćnim lutkama u rukama sudbine? Spoznaja da je u Božjim očima tvoj život osobito vrijedan dat će ti novu nadu.

Bog je jednom prigodom izrazio svoju ljubav za izraelski narod riječima: “*Kako da te dadem, Efrajime, kako da te predam, Izraele!... Srce mi je uznemireno, uzavrela mi sva utroba...*” (Hošea 11,8)

Cijenu koju je Bog platio za nas shvatit ćemo samo ako znamo da Njegova ljubav ne prestaje. Izložimo li svoje srce toplini Božjeg suosjećanja, nestat će bol naše duše, nestat će osjećaj krivnje i bojazni.

Na drugom mjestu Bog kaže: “*Jer dragocjen si u mojim očima, vrijedan si, i ja te ljubim... Ne boj se, jer ja sam s tobom...*” (Izaija 43,4.5)

Jedna je obitelj odvela na selo odgojno zapuštenog dječaka. Prve nedjelje Crkva je organizirala izlet pa su

udomitelji povelj dječaka sa sobom. Nažalost, drugi su ga hladno primili iz bojazni da bi mogao loše utjecati na njihovu djecu.

Izlet je održan pokraj jezera, pa su djeca mogla ploviti na splavi, što im je bilo osobito uzbudljivo. Neki mališan se odjednom okliznuo na splavi i pao u vodu. Budući da nije znao plivati, počeo je dozivati u pomoć.

Odrasli su potrčali prema obali, ali je dječak iz grada već skočio u vodu. Ubrzo je dovukao mališana na obalu. Stariji su priskočili, izvukli dijete i odmah ga umotali u pokrivače. Na njegovog spasioca nitko nije obraćao pozornost; stajao je postrance, mokat, na vjetru.

Onda se netko sjetio prikupiti novac kao nagradu hrabrom spasiocu. Stariji vjernik prišao je dječaku koji je drhtao od hladnoće i rekao mu:

“Evo, mladiću! Time želimo pokazati da cijenimo tvoju požrtvovnost!”

Dječak je vidio ispruženu ruku s novcem, a onda je pogledao čovjeka u lice i rekao:

“Ne želim vaš novac! Ali ako želite nešto učiniti za mene, pošaljite mi nekoga tko će me voljeti!”

Većina ljudi neće tako otvoreno izreći svoju potrebu. Kako se lako može dogoditi da budemo Laodicejci koji se svime hvale, a izgubili su svoju prvu ljubav! Moguće je da spremno prihvatimo razne odgovornosti u Crkvi, domu i školi, a da nam duša bude lišena Kristove sućuti koja jedino može ozdravljati usamljena, obeshrabrena, zanemarena i neshvaćena srca.

Temeljita promjena u našem životu nastat će samo onda ako shvatimo da nas Bog neizmjerljivo voli. Svijest da smo predmet Njegove ljubavi učinit će da iz nas počne zračiti sigurnost i povjerenje za kojim toliki čeznu. Samo Kristova ljubav može učiniti tu promjenu u srcu.

Odbacimo lažnu sliku o sebi; nemojmo se zavaravati da je sve u redu s našom duhovnosti. Prihvatimo Isusovu zapovijed: *“Ljubite jedan drugoga; kao što sam ja ljubio vas, ljubite i vi jedan drugoga.”* (Ivan 13,34)

Svijet čezne za ljubavlju, za onom istinskom ljubavlju koja teče iz Kristovog srca u naša srca. Pokažimo ljudima oko sebe da ih Bog voli!

Slijepi kraj zdravih oĀiju?

Napetost, neprimjetna ljudskom oku, sve više je rasla. Sotona i demoni su znali da će Isus uskoro dovršiti svoju službu na Zemlji. I svemir se pripremao za divovsku bitku koja će se odigrati za koji dan. Sâm Isus je obavijestio učenike o budućim događajima: *“Zatim povede sa sobom Dvanaestoricu te im reče: ‘Evo, uzlazimo u Jeruzalem, gdje će se ispuniti sve što su Proroci pisali o Sinu Āovječjemu. Bit će predan poganima, bit će izrugivan, zlostavljen i popljuvan. Bičevat će ga i ubiti. Ali će on treći dan uskrsnuti.”* (Luka 18,31-33)

Slušajući to tragično proročanstvo, učenici su vjerojatno u sebi ponavljali: *To se neće dogoditi!* Možda su govorili da je u tome slučaju ludost uopće ići u Jeruzalem. Zašto se izlagati opasnosti ako se ona može izbjeći?

Pomnijivije ispitivanje biblijskih izvještaja pokazuje da je Isus to govorio negdje u Pereji prije odlaska u Jeruzalem. Teško je reći koliko su od svega učenici uopće razumjeli. Očito su odbacili sve što se nije slagalo s njihovim uvriježenim idejama o kraljevstvu koje će Isus uspostaviti na Zemlji.

Još samo nekoliko dana. Oni to nisu znali, ali je Isus znao. Njegove misli su bile usmjerene na bitku s gospodarom bezdana koja ga je čekala. Sigurno se pitao kako će bitka teći.

Odjednom je stao i pogledao u divlju smokvu pokraj puta. Tamo, u granju, sjedio je Āovjek. *“Kad Isus dođe na to mjesto, pogleda gore te mu reče: ‘Zakeju, sidi*

brzo, treba da se danas zadržim u tvojoj kući.” (Luka 19,5)

Pismo ne izvješćuje o reagiranju učenika na taj iznenadni susret. Da je postojao zapis, vjerojatno bismo čitali kako su se pitali: *Što nas još čeka?* Nisu shvaćali Isusov način razmišljanja i metode kojima se služio. Evo, prolaze Jerihonom na putu u Jeruzalem. Tamo ih čeka neizvjesnost. A On ima vremena stajati pod drvetom i gledati kako se omanji carinik spušta niz deblo. K tome idu i njegovoj kući!

Zar Isus nije tri i pol godine činio tako? Kamo god išli, uvijek bi se netko ispriječio kad su se tome najmanje nadali. Gubavac, pa deset gubavaca! Neke fanatične žene s gomilom djece. Pa onaj momak što su ga spustili kroz otkriveni krov. Onda oni goli, opsjednuti demonima, koji trče iz grobova. Pa sumnjiva samarijanska žena na seoskom studencu. Zar se od sakupljača poreza moglo očekivati nešto bolje od silaženja s drveta?

Zacijelo je dan već odmaknuo kad su konačno izišli iz Jerihona i ostavili sretnog Zakeja. Hoće li ikad biti kraj smetnjama? Što ih još očekuje na putu prema Jeruzalemu? Kraljevstvo ili mučenička smrt?

Iz razmišljanja ih je trgnula vika: *“Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se!”* Vikanje nije prestajalo. Možda će Isus zanemariti takvu nedoličnu viku. Možda će ovaj put ipak požuriti na cilj. No Isus se već zaustavio. Okrenuo se prema rubu puta. *“Isus se zaustavi te reče: ‘Zovnite ga!’ Zovnu slijepca i reknu mu: ‘Uzdaj se! Ustani, zove te!’ On baci svoj ogrtač, skoči i dođe k Isusu. Isus ga upita: ‘Što hoćeš da ti učinim?’ ‘Rabbuni, da progledam!’ odgovori mu slijepac. ‘Hajde – reče mu Isus – tvoja te vjera spasila!’ Smjesta progleda i uputi se za njim.”* (Marko 10,49-52)

I to su učenici mogli smatrati ometanjem. Međutim, za Isusa je to bio put koji je vodio na Golgotu. Stoljećima prije Isusova dolaska na Zemlju prorok Izaija je načulio uši i zamijetio odlučnost u Mesijinu glasu: *“Gospod mi Jahve pomaže, zato se neću smesti. Zato učinih obraz svoj ko kremen, i znam da se neću postidjeti.”* (Izaija 50,7)

Duga sjena križa protegnula se preko najljepših trenutaka Njegove službe. Smirna koju su mudraci donijeli da mu se poklone kao Djetetu pretkazivala je Njegov pogreb. Mirisni nard koji je Marija izlila na Njegove noge bio je predsvetost groba.

Isus je uvijek bio svjestan križa, muke koja ga oče-kuje i odvajanja od Oca. Zar je mogao drukčije nego učiniti “obraz svoj ko kremen”? No Isus je imao dobar vid; uvijek bi krajičkom oka vidio nekoga kome je bila potrebna Njegova pažnja.

Na putu da pomogne umirućoj djevojčici stao je da bi razgovarao s očajnom ženom koja se dotaknula Njegova plašta. Na putu prema sudnici, u kojoj će predstavnici Božjeg naroda pogaziti pravdu, On ima vremena pogledom potražiti svojega prijatelja koji ga je upravo izdao. Na putu prema Golgoti, dok tetura pod tere-
tom križa, On ima vremena obratiti se nesretnim ženama koje plaču zbog Njegovih patnji. Na putu da ljudskom rodu osigura izbjavljenje od grijeha, dok trpi neizrecive muke tijela i duha, On ima vremena za svoju majku pod križem te je predaje učeniku da se o njoj skrbi u starosti. Na putu u smrt čuje pokajanje u glasu razbojnika koji visi kraj Njega – i upućuje mu poziv da uđe u raj.

Bez obzira na važnost svoje misije, Isus je uvijek imao vremena koje će posvetiti čovjeku kraj sebe. Nema

sumnje da je imao osobito izraženu sposobnost perifernog vida.

Svi koji imamo zdrav vid znamo da možemo gledati ravno ispred sebe, a istodobno krajičkom oka zapaziti neki pokret. Ta je sposobnost vrlo važna za svakidašnji život. Nažalost, neke bolesti, primjerice glaukom, razaraju očne živce odgovorne za prijenos slika s periferije. Činjenica je da takve očne bolesti napreduju tako neprimjetno da bolesnik i ne zapože da mu se vidno polje sužava. Prije nego što postane svjestan svojega stanja, ustanovit će da gleda kao kroz tunel.

Možemo reći da je Isus u prenesenom, duhovnom smislu imao veoma oštar vid, posebice periferni. A mi? Je li s našim vidom sve u redu? Svi imamo neke ciljeve. Neki su među nama zaokupljeni materijalnim ciljevima: vide samo novčanice i tečajnu listu. Drugi su zaokupljeni čuvanjem onoga što posjeduju: kućama, imanjem, bračkom, radnim mjestom, položajem. Neki svoj pogled usmjeravaju u budućnost; istražuju proročanstva želeći naći nešto što će ih uzbuditi i uzburkati im krv. Ali ima i onih koji iz dana u dan gledaju u Krista nastojeći sačuvati prisnu zajednicu s Njim. Sve je to dobro, ali na što je zapravo prikovan naš pogled? Zamjećujemo li što se događa na periferiji našega vidnog polja?

Došlo je vrijeme da povjerujemo Isusovim obećanjima: *“Ne brinite se tjeskobno i ne govorite: Što ćemo jesti, ili što ćemo piti, ili u što ćemo se obući?! – to sve traže pogani – jer zna Otac vaš nebeski da vam je to sve potrebno. Zato najprije tražite kraljevstvo Božje i njegovu pravednost, a to će vam se nadodati! Dakle: ne brinite se tjeskobno za sutrašnji dan, jer će se sutrašnji dan brinuti za se! Svakom je danu dosta njegove muke.”* (Matej 6,31-34)

Svima nam prijeti opasnost da nam vid toliko oslabi da oko sebe ništa više ne vidimo osim svojega cilja, pa bio on i hvalevrijedan. Isus je primjerom pokazao da je važno imati cilj, ali da, bez obzira na njegovu važnost, moramo oko sebe zamijetiti one kojima je potrebna naša pomoć.

Kažu da je važno s vremena na vrijeme otići na pregled očiju. Bilo bi dobro da podemo na pregled očiju velikom Liječniku. Zapravo je On već postavio dijagnozu, svima nam znanu: *“Ti tvrdiš: ‘Bogat sam, nagomilao sam bogatstvo; ništa mi ne treba’, a ne znaš da si upravo ti nesretan, i bijedan, i siromašan, i slijep.”* (Otkrivenje 3,17)

Pregledom se mogu utvrditi dvije mrlje ili više slijepih mrlja. To može biti dijete u crkvi koje željno očekuje tvoju pažnju, lijepu riječ; ili vjernici koji teže za utjehom; ili suradnik na poslu koji se odjednom našao pritisnut teškim životnim teretima; ili bližnji koji jedva sastavlja kraj s krajem; ili supružnik koji nastoji privući tvoju pozornost, ali ti ne primjećuješ njegovu potrebu; ili posao u Crkvi za koji si upravo ti osposobljen.

Kako smo slijepi, jadni!

A stalno vrijedi ponuda: *“Savjetujem ti da od mene kupiš u vatri žeženog zlata, da se obogatiš, i da se obučeš u bijele haljine, i da sakriješ svoju sramotnu golotinju, zatim pomasti da pomazeš svoje oči da bi vidio.”* (Redak 18)

“Okolo predočava osjetljivu savjest, unutarnju svjetlost uma. O ispravnom vidu ovisi duhovno zdravlje duše i cijelog bića.” (Ellen G. White u *The SDA Bible Commentary*, sv. 7, str. 965)

To je razlog zašto Gospodin nudi pomast za oči. “Ta pomast je pravilno duhovno rasuđivanje koje nam ne-

dostaje, jer duhovne stvari trebamo duhovno razumjeti.” (Isto)

“Gospodin kuca na vrata tvojega srca i želi ući da bi tvojoj duši dao duhovna blaga. On želi pomazati tvoje slijepe oči da u Božjem Zakonu možeš vidjeti Njegov sveti karakter i razumjeti Kristovu ljubav...” (Isto)

Kome od nas sve to nije potrebno? Osobito me ohrabruju riječi: “Vidjela sam da će taj poziv laodicejskoj Crkvi pokrenuti duše. Bog od nas očekuje posebnu revnost. Moramo se pokajati, moramo odbaciti sve osjećaje, moramo shvatiti svoju bijedu i kupiti zlato da se obogatimo, očnu pomast da progledamo i bijele haljine da se obučemo.” (Isto, str. 966)

Crkva jest bolnica, ali je isto tako činjenica da u bolnicu idemo da bismo se izliječili. Ne možemo ozdraviti bez lijekova koje je propisao nebeski Liječnik. Što prije ih počnemo uzimati, to prije ćemo ozdraviti.

Želiš li biti zdrav?

“Ja i moj dom slušat Êemo Jahvi!”

“Ovo su zapovijedi, zakoni i uredbe koje mi Jahve, Bog vaš, zapovjedi da vas u njima poučim, kako biste ih vršili u zemlji u koju odlazite da je zaposjednete; da se svega svog vijeka bojiš Jahve, Boga svoga, ti, sin tvoj i sin tvoga sina, vršeći sve zakone njegove i sve zapovijedi njegove što ti ih danas propisujem, pa da imaš dug život. Slušaj, Izraele, drži ih i vrši, da ti dobro bude i da se razmnožiš u zemlji kojom teče med i mlijeko, kao što ti je obećao Jahve, Bog otaca tvojih. Čuj, Izraele! Jahve je Bog naš, Jahve je jedan! Zato ljubi Jahvu, Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom! Riječi ove što ti ih danas naređujem, neka ti se urežu u srce. Napominji ih svojim sinovima. Govori im o njima kad sjediš u svojoj kući i kad ideš putem; kad lijegaš i kad ustaješ. Priveži ih na svoju ruku za znak, i neka ti budu kao zapis među očima! Ispiši ih na dovratnicima kuće svoje i na vratima svojim!” (Ponovljeni zakon 6,1-9)

Ne možemo dovoljno istaknuti bogatstvo “dobra” što ga je Bog namijenio poslušnima. Bog je uvijek želio da čovjek ljubi svojega Stvoritelja cijelim srcem, čitavom dušom te svom snagom. Bog želi da ljubimo ne samo osjećajima, nego i tjelesnom snagom: svojim rukama i postupcima.

Da bi ostvario Božju želju, čovjek je trebao prenositi Njegovu volju svojoj djeci – neprekidno. To je osobito važno za Božji narod danas. Tu zadaću Ellen White vidi

ovako: "Ako je Krist u domu... (majke) će svoju djecu od samog njihovog rođenja odgajati u načelima prave religije." (*Child Guidance*, str. 472)

"Očevi i majke trebaju svoje malo dijete učiti Kristovoj ljubavi. Neka prve riječi koje dijete izgovara budu o Kristu." (Isto, str. 487)

Svoj dom danas možemo sačuvati od teških razočaranja i boli samo ako poslušamo te božanske savjete. No i danas među nama ima onih koji smatraju da djecu treba početi poučavati kad budu veća, kad mogu shvatiti kako se u crkvi treba ponašati.

Na opasnost takvog gledišta upozoravala je još Ellen White u svoje doba: "Roditelji, vi obično propustate dovoljno rano započeti svoj posao. Dopuštate Sotoni da zauzme tlo srca tako što prvi posije sjeme." (Isto, str. 195)

Te opasnosti i potrebu za neodgodivim djelovanjem uočile su velike biblijske ličnosti poput Johabede, Ane, Jedide (Jošijina majka, 2. o Kraljevima 22,1), Isusove majke Marije i mnogih drugih. One su vrlo rano počele odgajati svoju djecu u vjerskom duhu.

I danas je tajna kasnijeg sretnog života djece rani vjerski odgoj. Biblija s autoritetom kaže: "*Upućuj dijete prema njegovu putu, pa kad i ostari, neće odstupati od njega.*" (Izreke 22,6)

Kao Božje stvorenje čovjek mora zadovoljiti svoje potrebe na četirima područjima: (1) tjelesnom – utažiti glad, žeđ, potrebu za toplinom i drugim; (2) osjećajnom – potrebu za nježnošću, ljubaznošću, ljubavlju; (3) društvenom – potrebu za prijateljstvom, razgovorom, za društvom; (4) duhovnom – potrebu duše za lijepim, mirom, skladom i za Bogom.

Roditelji moraju nastojati zadovoljiti potrebe djece na svim četirima područjima. (To čine dok su djeca

mala, ali što rade kad djeca porastu?) Da bi to ostvarili, Bog je osnovao dom. Već to pokazuje kolika je naša roditeljska odgovornost. Tko nije voljan omogućiti u svom domu zadovoljavanje tih četiriju osnovnih potreba, ne bi smio zasnovati brak. Premda Crkva donekle može – i treba – zadovoljiti potrebe na tim područjima, glavni teret ostaje i dalje na domu i njegovim ukućanima. Oni su odgovorni za skrb o nekoliko veoma važnih ciljeva.

U svakom je domu potrebno redovito održavati obiteljska bogoslužja

Sámo bogoslužje ima veliku ulogu u zadovoljavanju potreba na svim četirima spomenutim područjima. Ne možemo izbjeći odgovornost za spašavanje svoje djece. Duh proroštva kaže da su “roditelji odgovorni za spase-nje svoje djece” (*Manuscript* 75, 1901.). Najuspješnije metode da to ostvarimo su “stalno ih poučavati u pozna-nju Božje riječi” (Ellen G. White, *Child Guidance*, str. 498).

Mnogim roditeljima koji ne znaju kako promijeniti stanje u domu, najvažniji će biti ovaj savjet: “Religija u domu je naša najveća nada... za obraćenje čitave obitelji Božjoj istini.” (Isto, str. 475) Da bismo to postigli, bogoslužja u domu moraju doživjeti temeljitu promjenu.

Obiteljska bogoslužja trebaju biti dobro pripremljena, privlačna i kratka

Pripremu za obiteljsko bogoslužje trebaju obaviti roditelji dok su djeca mala, a kad porastu – još i prije dobi za školu – tu pripremu mogu prepustiti djeci uz svoj nadzor.

To ne znači da ćemo na obiteljskom bogoslužju proučavati sve postojeće pouke ako u obitelji ima predškolske djece, manje i veće školske djece od kojih svaka dob ima svoju biblijsku pouku, uz pouku odraslih. Takvo proučavanje, ako ima više djece, treba postati uobičajeno za osobno bogoslužje.

Obiteljsko bogoslužje ne smije biti dosadno. Na tu opasnost ukazuju riječi Ellen White: "U mnogo slučajeva jutarnje i večernje bogoslužje nije ništa drugo nego formalno, dosadno, monotono ponavljanje ustaljenih fraza... Gospodin ne prima takvu službu." (*Child Guidance*, str. 518)

Naša je dužnost pripremiti bogoslužja koja će u nama potaknuti i zadovoljiti duboku težnju za Bogom: "Kao što košuta žudi za izvor-vodom, tako duša moja čezne, Bože, za tobom. Žedna mi je duša Boga, Boga živoga... Kako su mili stanovi tvoji, Jahve nad Vojskama. Duša mi gine i čezne za dvorima Jahvinim. Srce moje i moje tijelo kliče Bogu živomu." (Psalam 42,2.3; 84;2.3)

S djecom trebamo redovito dolaziti u crkvu

Majka treba doći s djetetom u crkvu čim dijete to fizički može. Pogrešno je čekati dok dijete bude starije. Prorok Joel ovako je opisao pravo bogoslužje: "Trubite u trubu na Sionu! Sveti post naredite, oglasite zbor svečani, narod saberite, posvetite zbor. Saberite starce, skupite djecu, čak i nejač na prsima. Neka ženik izide iz svadbene sobe, a nevjesta iz odaje." (Joel 2,15.16)

U svezi s time Duh proroštva upozorava: "Još prije nego što navršše godinu dana, mališani čuju i razumiju što se govori o njima." (*Child Guidance*, str. 91) Ellen

White je govorila i o utjecaju okoline na dojenče. Moramo priznati da u crkvi često ne stvaramo ozračje koje je povoljno za malu djecu. Pogledajmo kako ponekad izgledaju prostorije u kojima se okupljaju djeca! “Dijete vrlo rano postaje primljivo za demoralizirajuće utjecaje.” (Isto, str. 198) To znači da je već i dojenče izloženo snažnom utjecaju glazbe, izgovorenih riječi i slika – televizije, radija i zbivanja u domu. Duh proroštva dodaje da djetetov mozak snima svaku primjedbu. (Isto, str. 482)

Stoga je naša dužnost što više izlagati dijete, od najranijih dana, utjecaju svetog ozračja u crkvi.

Roditelji trebaju uvijek služiti djeci kao primjer

Strašno je kad su roditelji dvolični; nedoličnost mogu skriti pred ljudima izvan doma, ali ne i pred članovima obitelji. Neki domovi izgledaju kao kulise u filmskom studiju. Sjećam se filmskog studija u Zagrebu: izgrađena je čitava ulica, ali su to bila samo pročelja kuća – iza vrata i prozora nije bilo ničega. Apostol Pavao je to opisao ovako: “*Oni će sačuvati vanjski oblik pobožnosti iako su se odrekli njezine sile.*” (2. Timoteju 3,5)

“Roditelji moraju naučiti pouke bezuvjetne poslušnosti Božjem glasu koji im govori iz Njegove Riječi. A kad nauče tu pouku, onda mogu svoju djecu učiti poštovanju i poslušnosti riječju i postupkom.” (*Manuscript* 84, 1897.)

Budemo li se držali tih načela, čvrsto vjerujem da će Bog ispuniti svoju Riječ i obratiti srca roditelja djeci i srca djece roditeljima. Ali do toga neće doći bez zajedničkog truda i napora. Svi se trebamo ujediniti u tome radu, imali djecu ili ne. Stariji vjernici mogu pokazati

strpljivost prema dječjim slabostima, njihovoj živosti i nemiru. Mladi trebaju pomoći majkama koje nastoje svoju djecu sačuvati za Gospodina. Crkva kao cjelina treba učiniti sve da bi djeca u njoj mogla zadovoljiti potrebe na svim četirima spomenutim područjima.

Uvijek su me hrabrile riječi Ellen White, upućene roditeljima koji se bore za svoju djecu, ali nisu slijepi za njihove nedostatke i slabosti.

“Roditelji trebaju raditi imajući na umu buduću žetvu. Trebaju se ozbiljno moliti dok sa suzama siju i usred mnogih obeshrabrenja. Možda vide samo kasnu i slabu žetvu, ali to ih ne treba spriječiti da siju. Neka siju pokraj svake vode koristeći se svakom prigodom da postanu bolji i korisniji svojoj djeci. Takvo sijanje neće biti uzaludno. U doba žetve mnogi će se roditelji s radošću vraćati noseći svoje snopove.” (*Temelji sretnog doma*, str. 495)

“U radu za svoju djecu uhvati se za moćnu Božju ruku. Svoju djecu povjeri u molitvi Gospodu. Radi za njih ozbiljno i neumorno. Bog će čuti tvoje molitve i privući ih k sebi. I tada, u onaj posljednji veliki dan, možeš ih donijeti Bogu riječima: ‘Evo mene i djece koju mi je dao Gospod.’” (Isto, str. 497)

“Djelo mudrih roditelja svijet neće cijiniti, ali kad sud zasjedne i knjige se otvore, njihovo djelo prikazat će se pred ljudima i anđelima onako kako ga Bog vidi. Tada će se vidjeti da je jedno dijete, koje je vjerno odnjegovano, bilo svjetlost svijetu. Da bi se mogao izgraditi karakter toga djeteta, stajalo je suza, briga i neprospavnih noći, ali je djelo mudro učinjeno, i roditeljima će Učitelj reći: ‘Dobro!’” (Isto, str. 498)

Vjerujem da nam je srce gorjelo dok smo razmišljali o ovim savjetima. Uvjeren sam da smo se u dubokoj

poniznosti poklonili Bogu priznajući svoje slabosti i nemar u prošlosti. Znam da su se pod djelovanjem Svetog Duha u nama radale nove odluke.

Svoju najveću odluku trebali bismo sažeti riječima starog Jošue: “*Ja i moj dom služit ćemo Jahvi!*” (Jošua 24,15)

Prigode i sposobnosti koje nam je Bog dao

Na izgradnji obrambenog sustava u sjevernom dijelu Jeruzalema radio je mladi čovjek koji se brzo istaknuo marljivošću i sposobnošću rukovođenja. Tu ga je zapazio kralj Salomon i ubrzo ga postavio nad radnicima iz Efrajimovog plemena, koji su obavljali prisilne radove.

Salomon je zamijetio njegove odlike: budnost, marljivost, odlučnost i smjelost u odlučivanju – sve vanjske osobine, ali nije poznao njegovo srce (1. o Kraljevima 11,26-28).

I Bog je zapazio mladoga Jeroboama, pa je poslao proroka Ahiju da mu u četiri oka prenese božansku poruku. A ona je glasila:

a) Istrgnut ću iz Salomonove ruke deset plemena i dati ih tebi. Naveo je i razloge za takvu odluku (11,33-36).

b) Bit ćeš kralj nad Izraelom, uz određene uvjete:

“Ako budeš poslušao sve što ti zapovjedim, i stupao budeš putovima mojim, te činio što je pravedno u očima mojim držeći moje zakone i zapovijedi moje, kako je to činio moj sluga David, tada ću ja biti s tobom, i sagradit ću ti trajan dom, kao što sam sagradio Davidu, i dat ću ti Izraela. Ponizit ću potomke Davidove; ali ne zauvijek.” (1. o Kraljevima 11,38.39)

Jeroboam je pokazao što mu je u srcu kad nije htio čekati da Bog ostvari svoje planove (kako je to David učinio u sličnoj prigodi). Odmah je počeo kovati urotu

protiv Salomona. Time je otkrio svoje ambicije i oholost. Zbog toga je morao pobjeći u Egipat.

Nakon Salomonove smrti njegov sin Roboam, inače sin jedne Amonke, odlučuje utvrditi kraljevstvo u Šekemu, u samom središtu Izraela, poznatom po velikom saboru u doba Jošue, te po Josipovom grobu i Jakovljevom studencu u blizini.

Roboam se nadao osigurati odanost Efrajima i ostalih sjevernih plemena. Kad se nakon nekoliko dana deset sjevernih plemena odlučilo odcijepiti, postavili su za kralja Jeroboama, koji se u međuvremenu vratio iz Egipta.

Kao svakom čovjeku, Bog je i Jeroboamu dao prigodu da pokaže za što se odlučio. No umjesto da postupi prema savjetu proroka Ahije, Jeroboam uzima stvari u svoje ruke. Njegov životopis pouka je da

(1) Bog svakog čovjeka stavlja u prigodu da pokaže što mu je u srcu;

(2) Bog nikada ne otpisuje čovjeka koji pogriješi;

(3) Bog u svojoj milosti nastoji na razne načine otriježniti čovjeka;

(4) se i mi trebamo pitati kako je s nama, jer u protivnom su posljedice tragične ne samo za nas osobno, nego i za našu djecu i budućnost.

Izvještaj Svetoga pisma pokazuje da je Jeroboam morao dočuti kako je njegov suparnik Roboam okupio vojsku ne bi li silom vratio deset plemena pod svoju vlast, ali ga je Bog preko Božjeg čovjeka spriječio u naumu (12,21-24).

Ali to Jeroboama nije osvijestilo. Umjesto toga odlučio je učvrstiti svoje prijestolje – na svoj način. Naime, Jeroboam je brzo zaključio da bi se narod mogao uskoro vratiti pod Roboamovu vladavinu ako nastavi odlaziti u Božji dom i Jeruzalem smatrati vjerskim središtem.

Izvještaj glasi:

“Pošto se kralj posavjetovao, načini dva zlatna teleta i reče narodu: ‘Dosta ste uzlazili u Jeruzalem! Evo, Izraele, tvoga Boga koji te izveo iz zemlje egipatske.’ Zatim postavi jedno tele u Betelu, a drugo smjesti u Dan. To je bila prigoda za grijeh: narod je odlazio jednome u Betel i drugome u Dan.

I podiže Jeroboam hram na uzvišicama i postavi iz puka svećenike koji nisu bili sinovi Levijevi. Zatim je Jeroboam uveo blagdan u osmom mjesecu, petnaestoga dana tog mjeseca, kao što je blagdan koji se slavi u Judeji... Tako je učinio u Betelu, žrtvujući teocima koje je načinio. U Betelu je postavio i svećenike uzvišica što ih bijaše podigao.” (1. o Kraljevima 12,28-32)

Takav postupak izazvao je veliku dvojbu i uznemirenost među iskrenim Jahvinim štovateljima. Jahvinim svećenicima i levitima, koji su ostali bez službe, preostalo je samo da napuste svoju postojbinu.

“Svećenici i leviti, koji su bili po svem Izraelu, pristupiše k njemu iz svih krajeva. Leviti ostaviše pašnjake i posjed te otiđoše u Judeju i Jeruzalem, jer ih je bio odbacio Jeroboam i njegovi sinovi da ne obavljaju svećeničku službu Jahvi, a postavio je svećenike za uzvišice, za jarce i za telad koju je napravio. Za njima su iz svih izraelskih plemena dolazili u Jeruzalem da žrtvuju Jahvi, Bogu svojih otaca, oni koji su srcem tražili Jahvu, Boga Izraelova.” (2. Ljetopisa 11,13-16)

Bilo je to svojevrsno etničko-vjersko čišćenje. Zacijelo je izazvalo mnogo boli i stradanja. Umjesto njih Jeroboam postavlja za svećenike ljude niskog morala (2. Ljetopisa 13,9).

No Bog ne miruje. Neposredno nakon uvođenja novog bogoslužja Bog šalje proroka iz Judeje koji pred kraljem izriče strašno prokletstvo i proročanstvo (1. o Kraljevima 13,2.3).

Kad oholi Jeroboam pruža ruku prema proroku s naredbom da ga uhvate, ruka mu ostaje paralizirana. Jeroboam se ponizuje i traži od proroka da se pomoli za njega. Obnova ruke i prorokova molitva bile su prigoda da se kralj pokaje. Još uvijek nije otišao predaleko od Boga. Da je zatražio obnovu srca, kao što je tražio obnovu ruke, otvorio bi se put za povratak naroda Bogu i u Izraelu bi nastala vjerska reforma.

Nažalost, ni smrt neposlušnog proroka nije navela Jeroboama na pokajanje. *“Ni poslije ovog događaja ne obrati se Jeroboam sa svoga zlog puta.”* (1. o Kraljevima 13,33)

No Bog ne miruje. Još uvijek nastoji doprijeti do Jeroboamova srca. Pete godine njegova kraljevanja napao ga je, iz nama nepoznatih razloga, egipatski faraon Šešonk (koji mu je svojedobno pružio azil). Pritom je pustošio Izraela. Zapis na reljefu u Amonovom hramu u Karnaku (*SDA Bible Commentary*, sv. 2, str. 49) govori o Šešonkovu pohodu i osvajanju izraelskih i judejskih gradova.

U ratu s Judom gubi i dio teritorija, pa i sâm Betel.

Sve to nas potiče da razmišljamo o sebi i o svojoj situaciji:

(1) Nije li nas Bog pozvao iz svijeta, dao nam talente (novac, položaj, sposobnosti) da ih uporabimo – ne za sebe, na slavu sebi – već na slavu Njemu i na blagoslov bližnjima? Za što uporabljujemo svoj novac i sposobnosti?

(2) Ellen White kaže: “Rijetki su svjesni da u svojem životu stalno šire utjecaj koji će se očitovati u dobru

ili zlu.” (*SDA Bible Commentary*, sv. 2, str. 1032) Kad idem na mjesta za koja dobro znam da me Bog u njima ne želi vidjeti, mislim li da će On prijeći preko takvog utjecaja na druge?

“Danas su ljudi u opasnosti da pokažu isti duh što ga je pokazao Jeroboam i da čine djelo koje je po karakteru slično onome što ga je on počinio... Sudac sve Zemlje optužit će Jeroboama za strašne posljedice njegova puta. A one koji slijede njegov primjer optužit će za posljedice njihova zlog puta.” (*SDA Bible Commentary*, sv. 2, str. 1033)

No Bog je uporan. Ne odustaje; ne prepušta nas zlu. Stoga se ponekad služi drastičnim sredstvima ne bi li nas osvijestio dok je vrijeme milosti. Osobito me potreslo posljednje zlo koje je Jeroboamu trebalo pokazati da će put kojim ide završiti tragedijom u njegovu domu.

Jereboamu se razbolio sin – teško, nasmrtno. Zato šalje proroku Ahiji svoju ženu da se raspita za budućnost:

“U ono se vrijeme razbolje Abija, sin Jeroboamov, i Jeroboam reče svojoj ženi: ‘Ustani i preobuci se da te ne bi prepoznali da si žena Jeroboamova; i idi u Šilo. Ondje je prorok Ahija: onaj koji mi je prorokovao da ću biti kraljem ovoga naroda... otiđi k njemu! On će ti reći što će biti s dječakom.’” (1. o Kraljevima 14,1-3)

Poruka koju je čula zacijelo je duboko pogodila majku. No je li u njoj izazvala kajanje?

Premda gotovo slijep, prorok Ahija zna tko mu dolazi u posjet. U svojoj poruci podsjeća Jeroboama da ga je Bog postavio za kralja nad Izraelom. Zatim mu crta budućnost: upravo ono zbog čega je Jeroboam učinio niz grijeha (da bi sačuvao prijestolje potomstvu), neće se ostvariti.

A onda je objavio i Božju volju za mladića:

“A ti ustani i podi svome domu; tek što nogama stupiš u grad, dječak će umrijeti. Sav će ga Izrael oplakati i pokopat će ga. On će biti jedini iz obitelji Jeroboamove položen u grob, jer se jedino na njemu našlo nešto što se u kući Jeroboamovoj svidjelo Jahvi, Bogu Izraelovu.” (1. o Kraljevima 14,12.13)

Zar je Bog morao dopustiti tu tragediju? Tragično je što je u čitavom Jeroboamovom domu, uključujući i majku, Bog našao samo kod dječaka “nešto što se... svidjelo Jahvi”.

Kako je u našem domu? Ima li u njemu nešto što se sviđa Jahvi? Jesi li to ti, tvoj bračni drug, tvoje dijete?

Žalosna je činjenica da sve to nije pomoglo Jeroboamu da se osvijesti. On će i dalje ići svojim putom i njegova će vladavina ostati u Bibliji zapamćena kao “Jeroboamov grijeh na koji je naveo Izraela”.

Izvjestaj o njemu završava riječima:

“Žena Jeroboamova ustade i ode. Stigla je u Tirsu, a kad je prelazila kućni prag, dječak bijaše mrtav. Pokopali su ga, i sav ga je Izrael oplakao prema riječi koju je Jahve rekao po sluzi svome proroku Ahiji.” (1. o Kraljevima 14,17.18)

Tu je čovjek koji je imao sve prednosti da bude zapamćen kao vjeran Božji kralj. Imao je za to sve mogućnosti i sposobnosti, ali je prokockao ponudenu milost. Možemo samo jadicovati nad njegovim tvrdim srcem i upornim odbijanjem Božjih poticaja.

A mi? Koliko se razlikujemo od Jeroboama? Bog se pobrinuo da sve znamo i imamo spoznaju o budućnosti koju bi nam rado priskrbio. Koliko puta razočaramo svojega Spasitelja idući svojim putovima! Molimo Boga da nas tragedija Jeroboamova života potakne na ozbiljno

samoispitivanje i u nama utvrdi odluku da ćemo slijediti Božje upute, savjete i propise, koliko god se to u naše doba činilo zastarjelim.

Kako pobijediti sebe?

“Ja zbilja ne razumijem što činim, jer ne činim ono što hoću, nego činim ono što mrzim. No, ako dakle činim ono što neću, tim priznajem u skladu sa Zakonom da je on dobar.

Onda ono više ne činim ja, nego grijeh koji stanuje u meni. Ja, naime, znam da nikakvo dobro ne stanuje u meni, to jest u mom tijelu. Zaista, htjeti dobro jest u mojoj moći, ali nije učiniti ga, budući da ne činim dobro koje hoću, nego činim zlo koje neću. A ako, dakle, činim ono što neću, ne činim ga više ja, nego grijeh koji stanuje u meni. Prema tome, otkrivam ovaj zakon: kad hoću da činim dobro, zlo mi se nameće. Istina, moj se nutarnji čovjek slaže u veselju s Božjim zakonom, ali vidim u svojim udovima drugi zakon koji se bori protiv zakona moga uma te me zarobljava u zakon grijeha koji je u mojim udovima. Jadan ti sam ja čovjek! Tko će me izbaviti od ovoga smrtonosnoga tijela? Hvala Bogu po Isusu Kristu, Gospodinu našem! Dakle, ja sâm umom svojim služim zakonu Božjem, a tijelom zakonu grijeha.” (Rimljanima 7,15-25)

U nekom parku nalazilo se veliko stablo žalosne vrbe, čije su se grane u širokom krugu spuštale do zemlje tvoreći idealno mjesto za dječje igre. Duguljasto, usko lišće davalo je stablu izgled dame s bogato izrađenom čipkastom haljinom.

Djeca iz cijelog susjedstva igrala bi se pod svojim stablom. Na njihovo iznenađenje, a poslije i na neza-

dovoljstvo, primijetili su da iz debla stalno niču grančice sa širokim, okruglim lišćem. Bilo je to lišće topole, drukčije od streličastog lišća žalosne vrbe.

Otkud lišće topole na žalosnoj vrbi, pitala su se djeca. Odgovorio im je stari vrtlar objasnivši da je prije mnogo godina na tome mjestu stajala topola u koju je netko umetnuo grančicu žalosne vrbe. S vremenom je žalosna vrba potpuno prekrila topolu svojim lišćem. No povremeno bi iz debla izrasle mlade grančice topole i djeca bi ih čupala jer nisu htjela da im nagrđuje njihovo stablo.

Kršćanski život nije život mira

U žalosnoj vrbi s lišćem topole možemo vidjeti sliku života. U prirodi obično nalazimo najbolje primjere budući da je Bog stvorio prirodu, dakle i stablo, a stvorio je i ljudsku dušu. Zakoni koji upravljaju rastom svih živih bića zakoni su Stvoritelja koji stavlja nov život u naše srce kad Mu se obratimo i kad On bdije nad njegovim rastom.

Mnogi smatraju da nakon iskrenog obraćenja prestaju svi sukobi u čovjekovoj nutrini. Prirodno je očekivati da će nakon naše predaje Bogu unutarnji sukobi ustupiti mjesto miru. Nakon obraćenja kršćanin je uvjeren da će odsad zauvijek živjeti smireno. Nekoliko dana, ili tjedana, pa čak i mjeseci, to stvarno i bude. Kršćanin se osjeća kao na Nebu. U sebi osjeća snagu kojom može pobijediti sve svoje slabosti i spreman je svima oprostiti.

Željeli bismo da takvo stanje potraje zauvijek. No ubrzo primjećujemo: stare kušnje, stari osjećaji i stare misli kao da opet zahtijevaju pozornost. I kršćanin odjednom shvaća da se nalazi u svom starom životu: srdi

se, spreman je svadati se, a mislio je da toga više neće biti.

Sad je na mucu. Iznenađen je i stidi se izdajničkih izdanaka svojega starog života. Pokušava čupati topolino lišće da ga tko ne bi vidio. Osjeća da je u sebi podijeljen. Poznato mu je što je Krist rekao: *“Svako kraljevstvo u sebi razdijeljeno opustjet će i svaki grad ili kuća u sebi razdijeljena neće opstati.”* (Matej 12,25)

Zbog toga se obeshrabri. Poznati nizozemski filozof Spinoza rekao je: “Ne plačite. Ne bjesnite. Razmislite i shvatite!” Nije li to najbolje za onoga tko u svojoj duši osjeća podijeljenost? Plakanje ne pomaže, srdžba još manje. Pomoći će nam ako shvatimo problem.

Dvije naravi u čovjeku

Prirodno je da se, zahvaljujući čudu obraćenja, sve više uzdizemo. No mnogi su nespremni za visoravan pred sobom, visoravan na kojoj ima pobjeda, ali i poraza. Uvjereni su da obraćenje obećava stalnu pobjedu, a ako je nema, duboko se razočaraju.

Upravo je to glavni razlog što neki pitaju: zašto se čini da onima koji svoj život nisu predali Bogu sve ide od ruke? Zar u njima nema sukoba? Tko god je doživio novođenje i postao kršćanin, kao da na svakom koraku nailazi na poteškoće. Zašto?

Odgovor je vrlo jednostavan: čovjek bez Krista ima samo jednu narav, onu s kojom se rodio. *“Ako ima tijelo naravno, ima i duhovno. Tako je i pisano: ‘Prvi čovjek, Adam, postade živa duša, posljednji Adam – duh životvorni. Ali ne bi najprije duhovno, nego naravno pa onda duhovno.’* (1. Korinćanima 15,44-46 – Duda i Fućak)

U toj naravi nema ništa što bi se usprotivilo njoj samoj. No u duši onoga tko je prihvatio Krista, tko je doživio čudo obraćenja, rađa se nov život.

Sad imamo dvije naravi. Kao žalosna vrba i topola. Jednu narav imamo po tjelesnom, a drugu po duhovnom rođenju. Te se naravi ne slažu. To je razlog što u kršćanskom životu nastaju sukobi. A to je i jedan od razloga što nekršćanin nema sukoba.

Novi život može prouzročiti neke probleme u čovjekovoj osobnosti. To opisuje apostol Pavao: *“Jer tijelo žudi protiv Duha, a Duh protiv tijela. Doista, to se jedno drugomu protivi da ne činite što hoćete.”* (Galaćanima 5,17) Upravo je to razlog sukobâ u kršćaninovoj nutrini; kod nekršćana (ili nazovikršćana) takvih sukoba naizgled nema.

Dakle, nova i stara narav se sukobljavaju. Pavao je dobro poznao taj problem kad je o njemu pisao: *“Iz dana u dan mrem...”* (1. Korinćanima 15,31) Kad je to napisao? Koliko je godina proteklo od njegova obraćenja? Poslanica je pisana u Efezu oko 57. godine. Pet godina prije toga boravio je tijekom drugog misionarskog pohoda sâm u Korintu. Pavao se obratio vjerojatno 35. godine. To bi značilo da je već dvadeset dvije godine bio obraćen kršćanin.

Stoga je zanimljivije da nakon 7300 dana kršćanskog života piše: *“Iz dana u dan mrem...”* (prezent, a ne perfekt).

Dakle, Pavao je svakodnevno doživljavao sukob između Kristovih zahtjeva i nekih sklonosti starog čovjeka. Bilo je potrebno svakodnevno iznova raspinjati staru narav: *“Nego krotim svoje tijelo i zarobljavam da sâm ne budem isključen pošto sam drugima propovijedao.”* (1. Korinćanima 9,27)

To nije teorija, već gruba stvarnost. U nama djeluju dvije naravi; jedna od njih će nadvladati. Shvatimo li to praktično, kad ujutro ustanete, upitajte se: koja će od tih dviju naravi danas nadzirati moj život?

Na to nije teško odgovoriti: mojim životom danas će upravljati narav koja je jača. Ako je tjelesna narav jača, ona će sutra prevladati. A to će jednog dana odrediti našu vječnu sudbinu. Kad Krist dođe u slavi, naše će stanje ovisiti o naravi koja upravlja našim životom: jedna ili druga, obje nikako.

Evo i male tajne: jača će biti ona narav koju hranite. Bog je svojim čudom stavio u našu dušu nov život i snagu. To može učiniti samo On. No sad dolazimo mi na red. Novu narav možemo hraniti ili ostaviti da umre od gladi. Mogućnost da izbjegnemo sukob ovisi o nama. Važno je ne hraniti tjelesnu, već hraniti duhovnu narav. Time što jednu hranimo, drugu osuđujemo na izumiranje.

Sad nam je jasno zašto se toliki kršćani stalno muče. Pomalo hrane podjednako obje naravi, toliko da ostanu žive. A Krist je rekao: *“Dakle: po plodovima ćete ih njihovim prepoznati.”* (Matej 7,20)

Muškarac ili žena, dijete, mladić ili djevojka samo malo popuštaju u načelima, uvjereni da to nitko neće saznati, da bi se prije ili poslije iznenadili videći pojavu izdajničkog izdanka, kad su to najmanje očekivali, i prljaju Božju sliku u čovjeku.

Dakle, cijeli je problem lako riješiti. Zašto živjeti u sukobu? U kršćanstvu je tako lako imati savršen mir i radost.

Uzmimo da netko ima dva psa koji se međusobno stalno bore. Budući da su oba snažna, posve su ravnopravni; nema pobjednika. No nakon nekog vremena opet

se bore. Ovaj put je jedan od njih nekoliko tjedana gladovao. Koji će pobijediti?

Hranimo duhovnu narav: to je tajna mira i sreće u kršćanskom životu.

Kako hraniti duhovnu narav?

Zakoni održavanja tijela zdravim jednaki su zakonima održavanja duhovnog čovjeka zdravim. Da bi živio, čovjek mora disati, jesti i raditi.

1. Duhovni čovjek mora **disati**. "Molitva je disanje duše..." (Ellen G. White, *Poruka mladim kršćanima*, str. 173) Dišimo, braćo i sestre!

2. Božja riječ je **hrana**. "Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi koja izlazi iz usta Božjih." (Matej 4,4)

3. Ako dišemo i jedemo, imat ćemo snagu obavljati poslove: **radit ćemo** za bližnje.

Neki je liječnik na cesti našao psa sa slomljenom nogom. Uzeo ga je, stavio mu nogu u daščice i njegovao ga dok nije ozdravio. No čim je pas mogao trčati, nestao je. *Evo ti zahvalnosti*, pomislio je liječnik. *Dok sam mu trebao, bio je tu. Čim mu nisam bio više potreban, otišao je.*

Sutradan je čuo grebanje na stražnjim vratima kuće. Kad ih je otvorio, imao je što vidjeti: tu je bio njegov psić, ali s njim još jedan koji je šepao.

Ako živimo po Božjoj volji, to neće moći dugo ostati tajna.

Činjenica je da će jača biti ona narav koju bolje hranimo. Tom istinom možemo svakodnevno riješiti svoje probleme. Svaki dan života nije ništa drugo nego niz izbora: što ćemo odjenuti, što ćemo čitati, kojemu dru-

štvu ćemo se priključiti, kako ćemo provesti slobodno vrijeme. Sve to ulazi u kršćanski život i utječe na dušu.

Koju narav ti hraniš? Hraniš li staru, pa ostavljaš da nova polako, ali sigurno izumre?

U nekim cvjećarnicama naći ćete *bonsai* stabla, patuljasto drveće. Ono ima sve osobine pravog stabla: živo je, raste, ima deblo, razgranato je, ima grane i grančice, lišće i plod – ali sve je to maleno, patuljasto, pedeset puta manje od stvarne veličine.

Kako stručnjaci za hortikulturu uspijevaju stvoriti takva minijaturna čuda? Tako što pomnjivo podsijecaju glavno korijenje pa stablo živi samo od površinskog korijenja. A korijenje, naravno, hrani stablo. Umjesto da se razviju u velika, prašumska stabla, ona ostaju mala, kržljava i patuljasta zbog podrezanog korijenja.

I tvoj duhovni život može biti podrezan kompromisom s grijehom pa će biti patuljast, kržljiv i slab, a mogao bi biti divovski, snažan, silan, s korijenjem duboko usadenim u Bogu.

Pjesnik je rekao: *“Daj da nam sinovi budu kao biljke što rastu od mladosti svoje; a kćeri naše kao stupovi ugaoni, krasne poput hramskog stupovlja.”* (Psalam 144,12)

Takvi će mladići i djevojke moći pobjeđivati kao i njihovi roditelji. No duhovna narav može jačati samo ako sjedinimo troje: molitvu, Božju Riječ i rad za bližnje.

Apostol Pavao upozorava: *“Ovo, braćo, tvrdim: tijelo i krv ne mogu baštiniti kraljevstvo Božje; niti raspadljivo baštiniti neraspadljivo.”* (1. Korinćanima 15,50)

Tjelesna narav ne može ući u Božje kraljevstvo. Bog je spreman pomoći nam da bi nadvladala duhovna narav.

Kako rasti i duhovno sazreti?

Biblija je zapisala događaj u kojemu susrećemo čovjeka s dvjema ženama. Jedna se zvala Ljupka, a druga Bogatokosa, ili Ana i Penina. Jedna je imala sinove i kćeri, najmanje četvero, a druga je bila nerotkinja.

U trenutku kad upoznajemo tu obitelj, situacija u domu je napeta: ljubomorna Penina prezire Anu, a posebice joj zagorčava život na najveći od svih izraelskih blagdana, na Pashu, ruganjem i zajedljivim primjedbama.

Situacija u Crkvi još je gora: stari, pobožni svećenik ima zamjenu, dva sina koji bezobzirno griješe i čine djela nedostojna vjernika, a kamoli svećenika. Duhovno stanje većine vjernika je jadno; ljudi preziru žrtvu koju prinose Bogu (1. Samuelova 2,17).

Zadivljuje spoznaja da ih Bog, unatoč svemu, sve ljubi i godinama ne reagira. Zašto? Čeka da svatko od njih razvije svoj karakter i cijelom svemiru pokaže za koga se odlučio. Usput rečeno, nije li tako i danas? Duboko me žalosti kad čujem kako žive neki koji nose Kristovo ime, a dolaze u moju crkvu. Ponekad se pitam: dokle? A onda sâm sebi kažem: Bog milostivo čeka; karakter još nije sazreo.

Vratimo se 1. Samuelovoj 1,1-3:

“Bio jedan čovjek iz Ramatajima, Sufovac iz Efrajimove gore, po imenu Elkana, sin Jerohama... Efrajimljanin. Imao je dvije žene: ime jednoj bijaše Ana, a drugoj bijaše ime Penina. Penina je imala djece, a Ana ih nije imala. Taj je čovjek svake godine uzlazio

iz svoga grada da se pokloni i prinese žrtvu Jahvi Sebaotu u Šilu. Ondje su bila dva sina Elijeva, Hofni i Pinhas, kao svećenici Jahvini.”

Elkana – ime mu znači “Bog je izbavitelj” ili “Bog je Stvoritelj” – svake godine redovito dolazi u Šilo na blagdan Pashe. On daje primjer vjernosti i spremnosti da prinese potrebne žrtve. Taj su primjer dali Ana i Šimun u Kristovo doba. Elkanina odanost ne ovisi o postupcima drugih.

I sâm sam bio mnogo puta u kušnji da kažem: Što ću ja među onima koji preziru Božju Riječ? Zar nije bolje ostati kod kuće i uživati Gospodnji mir, slušati duhovnu glazbu i u miru čitati Bibliju?

Svima nam je primjer Elkana.

Osim toga, Elkana zna da u Šilu služe Hofni i Pinhas, nevaljali sinovi svećenika Elija. No to ga ne sprječava da pristupi svetom obredu što ga je Bog propisao prije nekoliko stotina godina. Na njegovu pobožnost ne utječu drugi.

U sljedećem ulomku pisac uvodi u događanja nove elemente.

“Kad god bi Elkana prinio žrtvu, mogao je svojoj ženi Penini, sa svima njezinim sinovima i kćerima, dati više žrtvenih dijelova, a Ani bi dao dvostruko više, jer je više ljubio Anu, iako ju je Gospod učinio nerotkinjom. Usto ju žalostila njezina takmica i dražila ju, jer joj Gospod nije bio udijelio djece. Tako je išlo iz godine u godinu, kad god je išla u kuću Gospodnju, ona bi je tako jako žalostila, da je plakala i ništa nije jela. Njezin muž Elkana gledao ju tada utješiti: ‘Ana, zašto plačeš? Zašto ništa ne jedeš? Zašto si tako turobna? Zar ti ja nijesam više vrijedan nego desetoro djece?’” (Redci 4-8 – Šarić)

Ovdje nailazimo na problem ljubomore, zavisti, prkosa, mržnje, ukratko: “pakla u kući”. Šesti redak u izvornom tekstu glasi: “Njezina protivnica ju je nastavila izazivati, da bi je dražila.” Da, Penina je Anu svakako nastojala poniziti. Zašto? Zato što je bila nerotkinja? Ne, već zato što se Elkana trudi pokazati Ani da nije manje vrijedna od Penine dajući joj dio kao da ima dijete.

Koliko je to dugo trajalo? Biblija izvješćuje da je trajalo godinama. Kad god bi polazili u Gospodnji dom, Penina bi Anu izazivala, a Ana bi plakala i odbijala jesti. Koliko se jada i gorčine nakupilo u Aninom srcu!

Ellen White piše: “Taj se prizor stalno ponavljao, ne samo prigodom godišnjih blagdana, nego kad god bi okolnosti Penini pružile prigodu da se uzvisi na račun svoje suparnice. Postupci te žene činili su se Ani kušnjom koju je bilo gotovo nemoguće podnijeti. Sotona ju je uposlio kao svoje oruđe da muči i, ako je moguće, dovede do očajja i uništi jedno od Božje vjerne djece.” (*The SDA Bible Commentary*, sv. 2, str. 1008)

Zašto se Bog nije umiješao, pitamo se. Zato što su i Ana i Penina trebale sazreti.

Među nama ima onih koji godinama pate. Čini im se da nema kraja njihovoj mucu. Često su to obiteljski problemi, problemi s djecom, bračnim drugom, ponekad i sa susjedima; problem sa stanom, sa zdravljem, zaposlenjem, mirovinom, s budućnosti. Čini se da nema zore na obzoru; sve je mračno, turobno, izgubljeno...

Kad joj se muž obratio, Ana se nije prepustila tuzi i samosažalijevanju. Nije dala maha mrzovolji, već je pokazala pohvalan stupanj samosvladavanja.

“Ali Ana ustade, pošto su jeli i pili u sobi, i stupi pred Jahvu – a svećenik Eli sjedaše na stolici na pragu svetišta Jahvina. I ojađena u duši pomoli se Ana Jahvi, plačući gorko.” (Redci 9.10)

Ana je našla utjehu u Svetištu i ondje izlila srce pred Gospodinom. Tu će Ana zavjetovati dijete Gospodinu. Toga je dana uzvratila Bogu za duhovni dar koji je primila u svetom obroku.

Svjetovni ljudi tvrde da molitva nema vrijednosti, da ne može biti pravog odgovora na nju, da se takvo što protivi prirodnim zakonima, da ne postoje čuda. Ali svi poznajemo blagoslovljene riječi Duha proroštva u *Velikoj borbi*, str. 451: "Dio je Božjeg plana da nam kao odgovor na molitvu vjere dade ono što nam ne bi dao da Ga nismo molili."

Zašto nam to Bog ne bi dao? Jer je dio nebeskog plana da se dragovoljno pokorimo utjecaju i djelovanju Svetog Duha, kako je činio Krist dok je boravio na Zemlji. Što se Boga ticalo, Abraham nije trebao čekati dvadeset pet godina na ispunjenje božanskog obećanja. Kad se patrijarh konačno uspio potpuno uklopiti u nebeski plan, Bog je sve prijašnje pogreške mogao pretvoriti u stube blagoslova. Tako je bilo i s Anom.

"U molitvi je silna moć. Naš veliki protivnik stalno nastoji odvojiti izmučenu dušu od Boga. Sotona se mora više bojati poziva najskromnijeg sveca upućena Nebu, nego ukaza vladina kabineta ili kraljevih zapovijedi." (Ellen White, *The SDA Bible Commentary*, sv. 2, str. 1008)

Zanimljivo je čitati izvještaj o rođenju malog Samuela i trenutka kad ga je majka dovela u Božji dom da do kraja života služi Gospodinu. No čitajući taj izvještaj, često prelazimo preko Anina hvalospjeva u drugom poglavlju. A upravo on pokazuje svu ljepotu predanog kršćanskog života.

"Nato se Ana pomoli ovako: 'Kliče srce moje u Jahvi, raste snaga moja po Bogu mom. Šire mi se usta na dušmane moje, jer se radujem pomoći tvojoj. Nitko

nije svet kao što je Jahve (jer nema nikoga osim tebe), i nema hridi kao što Bog je naš.” (1. Samuelova 2,1.2)

Kakva razlika između prošlog i ovog posjeta Božjem domu! Tada je posredovala za sebe, a sad proslavlja Boga veličanstvenom himnom hvale. Ana uzdiže Boga kao izvor svake milosti otkrivene u Njegovoj sućuti prema bespomoćnima. Ona proriče i dolazak Davida i Mesije (Ellen G. White, *Patrijarsi i proroci*, str. 480)

A Penina? Anino iskustvo moglo se pokazati najvećim blagoslovom za Peninu. Bogu je bilo stalo do Penina spasenja jednako kao i do Anina. Kako je to mogao djelotvornije provesti nego pokazati uzvisivanjem duše koja se pouzdala u Njega i nije uzvratila zlom na zlo?

“Ne govorite mnogo hvastavih riječi, neka ne izlazi drskost iz usta vaših.” (Redak 3)

Zahvaljujući čudesnom iskustvu, Ana se mogla osjećati osobno nadmoćnom nad Peninom. Ali upravo redci njezine hvale otkrivaju kako Ana želi da njezina suparnica vidi ljepotu potpune pokornosti Bogu (*O, Bože, slomi me da se mogu potpuno pokoriti Tebi!*) i shvati bezvrijednost svoje oholosti.

Ako su u Kristovu glasu bile prisutne suze dok je izricao “jao vama” nad farizejima, možda bi Anin duh samopožrtvovnosti davanjem Samuela Gospodinu tako ganuo Peninino srce da bi iznova shvatila kako Bog ocjenjuje naše postupke.

One koji se kao Penina osjećaju jaki u svojoj snazi, Bog pušta da žanju plod svoje sebičnosti – duhovnu smrt. Ali Bog može oživiti čak i duhovno mrtve.

“Lomi se luk junacima, nemoćni se snagom opasuju. Nekoć siti sad se za kruh muče, nekoć gladni ne gladuju više. Nerotkinja rađa sedam puta, majka brojne djece svježinu izgubi. Jahve daje smrt i život, ruši

Šeol i odande diže. Jahve čini uboga i bogata, obara čovjeka i uzvisuje.” (Redci 4-7)

Ana priznaje da je njezino izbavljenje od prezrenosti došlo od Gospodina koji ju je uzdignuo iznad Peninina izazivanja. Jad proteklih godina sad se okrenuo u uzvisivanje Gospodina. Nekoć stisnute usne sad su se otvorile da slave Božju svemoć.

Zapazimo da su upravo ruganje i nevolje u domu bile tlo na kojemu se mogla začeti takva vizija Božjeg izbavljenja da stvori nebo na Zemlji. Ana je u svojem srcu imala nebo jer je naučila voljeti svijet kao što ga Krist voli. (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 265.532)

“Diže slabića iz prašine, iz bunjišta izvlači uboga, da ih posadi s knezovima i da im odredi počasna mjesta... Korake čuva svojih vjernika, zlikovce stiže propast u mraku (svojom snagom čovjek ne stječe pobjede). Koji se protive Jahvi, padaju, Svevišnji grmi s nebesa. Jahve sudi međama zemlje, daje silu svojemu kralju, uzdiže snagu pomazanika svoga.” (Redci 8-10)

Kršćaninova duša, svjesna svoje nemoći, uzdiže se Božjom snagom iznad sila sebičnosti. Opasana snagom odozgo, takva duša se oslobađa dotadašnjih sumnji, strahova i kušnji. Umjesto poraza dolazi pobjeda i u punini radosti oblikuje se u Kristovo obličje.

Zar neće i mnogi koji pripadaju posljednjem naraštaju dopustiti Gospodinu da ih tako uzdigne iz njihove zle okoline da će, kao Ana, na staklenom moru zapjevati pjesmu hvale i zahvalnosti (Otkrivenje 14,3)?

Kako je Bog dobar! Kako je strpljivo čekao da Ana duhovno sazre! Ne sumnjam da smo i mi duboko u srcu poželjeli iskusiti ono što je iskusila Ana: potpunu predanost Bogu da može ostvariti plan koji ima za nas.

Možda upravo prolazimo dolinom plača kao Ana. Možda smo ravnodušni i samouvjereni kao Penina. Bog nas želi izbaviti od nas samih, od naše tvrdoglavosti, samovolje i prkosa, jer zna da smo u dubini duše nezadovoljni, jadni i bespomoćni.

Zahvaljujem Bogu što Njegovoj milosti još nije kraj, što nas još čeka da duhovno sazremo. Tada će se iz našega srca uzdizati hvala Isusu i Bogu.

Kucnuo je Ęas ku nje

*“Tada Jahve, Bog, učini te iz zemlje nikoše svako-
vrsna stabla – pogledu zamamljiva a dobra za hranu
– i stablo života, nasred vrta, i stablo spoznaje dobra
i zla... Jahve, Bog, zapovjedi čovjeku: ‘Sa svakoga stabla
u vrtu slobodno jedi, ali sa stabla spoznaje dobra
i zla da nisi jeo! U onaj dan u koji s njega okusiš,
zacijelo ćeš umrijeti!’ ...*

*Zmija bijaše lukavija od sve zvjeradi što je stvori
Jahve, Bog. Ona reče ženi: ‘Zar vam je Bog rekao da
ne smijete jesti ni s jednog drveta u vrtu?’ Žena odgo-
vori zmiji: ‘Plodove sa stabala u vrtu smijemo jesti.
Samo za plod stabla što je nasred vrta rekao je Bog:
Da ga niste jeli! I ne dirajte u nj, da ne umrete!’ Nato
će zmija ženi: ‘Ne, nećete umrijeti! Nego, zna Bog:
onog dana kad budete s njega jeli otvorit će vam se
oči, i vi ćete biti kao bogovi, koji razlučuju dobro i
zlo.’ Vidje žena da je stablo dobro za jelo, za oči
zamamljivo, a za mudrost poželjno: ubere ploda
njegova i pojede. Dade i svom mužu, koji bijaše s
njom, pa je i on jeo... Uto čuju korak Jahve, Boga, koji
je šetao vrtom za dnevno povjetarca. I sakriju se –
čovjek i njegova žena – pred Jahvom, Bogom, među
stabla u vrtu.” (Postanak 2,9.16.17; 3,1-6.8)*

Što se sve može dogoditi u jednom trenutku! Potres u Agadiru trajao je samo osamnaest sekundi i od prekrasnog grada ostala je tek gomila ruševina. Vozač je samo na trenutak bio neoprezan – i dogodila se nesreća!

Majka je samo na trenutak ispustila djetetovu ruku – i ono je otrčalo u smrt! Kako jedan jedini trenutak može biti sudbonosan za cijeli naš život!

To i čini potresnim izvještaj o padu u grijeh, kad je čovjek u jednom jedinom trenutku proigrao svu svoju sreću. Pogrešna odluka jednog trenutka raskinula je njegovu zajednicu s Bogom i učinila ga tuđincem. Tko shvati, čitajući povijesni zapis o padu u grijeh, da je tu riječ o njemu, da nije samo promatrač, već aktivan sudionik, da je tu riječ o pogrešnim odlukama i porazima u njegovu životu, njemu će na usnama zamrijeti osmijeh zbog te “stare priče”.

Da, prva kušnja se odigrala pod drvetom koje je nazvano “stablo spoznaje dobra i zla”. Podimo zajedno k tome stablu! Nije to put mašte koja nas vraća tisućljećima unatrag; to je put u vlastito srce. Gdje se nalazi to stablo? “Nasred vrta”, okruženo mnogim drugim stablima. Uopće se nije moglo vidjeti s kraja vrta. Skrivala su ga druga stabla. Ali Eva je točno znala gdje se nalazi – usred vrta.

I mi znamo gdje se stablo kušnje nalazi u našem životu. Svatko od nas zna gdje je najranjiviji. Ali da drugi to ne bi otkrili, sadimo mnogo drugog lijepog drveća oko onoga stabla usred vrta. Nitko ne treba vidjeti skriveni jad našega srca, poraze i okove, taj žar pod pepelom. Koliko nam jada zadaje grijeh! A uvijek mu iznova dajemo mjesto u svojem srcu. Da, čak nam je drag! Zbog toga je borba tako teška i zamorna.

Ali ima Netko tko kroz šipražje našega života vidi to stablo koje nas čini nesretnima i unosi nemir. Kad stane pred nas, Isus ne razgovara o vremenu ili o modi, o novim športskim rezultatima ili o drugim nevažnim novostima, već o onome stablu usred našega života. On

govori o najbitnijem u životu: *“Još ti jedno nedostaje!”* (Matej 19.20.21; Luka 10,41.42)

Eva stoji pod drvetom nasred vrta. Možda je češće bila ondje. Nikada dotad nije se suočila s kušnjom. Bez najave, kao grom iz vedra neba, nailazi kušnja s nevjerojatnom silinom i lukavošću. Izenada je kucnuo čas odluke. “Izenada je u srce posijana sumnja, izenada je sve nesigurno, besmisleno je sve što činim, izenada u meni oživljuju davno počinjeni grijesi kao da su se danas dogodili pa me muče i optužuju, izenada se probudila požuda.” (Bonhoeffer)

Biblija poznaje tri izraza za trenutak kušnje: “čas kušnje” (Otkrivenje 3,10), “zli dan” (Efežanima 6,13) i “vlast tame” (Luka 22,53).

Kucnuo je čas kušnje za prve ljude, ali oni to vjerojatno nisu znali. Uostalom, kako bi običan razgovor pod stablom mogao ikoga zavesti? Točno! Da im je kušać došapnuo: “Kanim vas navesti na neposlušnost. Zajedno ćemo skrenuti u grijeh!”, kod njih ne bi imao uspjeha. Ali Sotona nikad ne prilazi tako. U tome je opasnost kušnje; prilazi nedužno, ne otkrivajući svoje nakane. Kušać naizgled ne želi ništa drugo nego razgovarati s Evom. Želi s njom popričati o stablu nasred vrta.

“Zar vam je Bog rekao da ne smijete jesti ni s jednog drveta u vrtu?” Tako Sotona počinje razgovor. Slični prvom potezu u šahovskoj partiji u kojoj je posrijedi život. Kako je svaka riječ prepuna lukavstva!

Kušać ima dvije vrste pristupa. Ili nas uvjerava da ne smijemo jesti ni s jednog drveta što ga je Bog stvorio, ili nam šapće: *“Slobodno jedi sa svakog drveta u vrtu. Bog nije toliko sitničav i uskogrudan da stalno postavlja ograde, granice i zabrane. Kako može biti loše i opako nešto što je sâm stvorio?!”*

A kad nas ne uspije natjerati da bez sustezanja jedemo sa svih stabala, onda nam nastoji zabraniti da jedemo s bilo kojega drveta ne bi li nam život lišio radosti i zadovoljstva. Sotona nas želi učiniti grješnicima koji očajavaju nad samima sobom ili nas želi pretvoriti u "svece" kojima Isus nije potreban. Želi nas robovski vezati uz Zakon ili uvjeriti u praktičnost "jeftine" milosti. Želi nas obeshrabriti ili u nama izazvati samouvjerenost. Nastojat će nas vezati kao robove ili pustiti da radimo kako želimo. Njegov je cilj pretvoriti nas u zanesenjake ili u bezosjećajne koristoljubljivce.

A Eva? Zar nije prozrela pokvarenu igru? Ona revno raspravlja sa zmijom. *"Plodove sa stabala u vrtu smijemo jesti. Samo za plod stabla što je nasred vrta rekao je Bog: Da ga niste jeli! I ne dirajte u nj, da ne umrete!"* (Redak 3)

Onda je došao na red drugi Sotonin šahovski potez: nakon što je s njim razgovarala o stablu, slobodno ga i dodirne. Ne jesti od njegova ploda, ne, samo dodirnuti. Ima li nešto loše u tome da opipa stablo i poigra se njegovim lišćem? Je li dodirivanje drveta grijeh? Koliko često mladi pitaju: je li grijeh plesati? Treba li odbiti ponudenu čašicu alkoholnog pića?

Kad se približimo tome drvetu, krv počne brže klati, znatizelja raste, a strasti se bude. Na području visokog napona toga opasnog stabla oslabljena je naša sposobnost odlučivanja. Tko očijuka sa stablom nasred vrta, izložen je velikoj opasnosti. Zapovijed: "Ne diraj stablo" znači: ne približuj mu se, nemoj se dati navesti na tanak led, jer tko se izlaže opasnosti, stradat će. U blizini toga drveta ne možeš se slobodno moliti niti svoje misli usmjeriti k Bogu. A tko dopusti svojim očima da promatraju to opasno drvo, ubrzo će poželjeti više od "gleda-

nja” koje mnogo obećava, naime, sâm “trenutak zadovoljenja požude”.

“Vidje žena da je stablo dobro za jelo...” Nijednom riječju kušač ne nagovara Evu da jede zabranjeni plod. Ali mu je poznato: ako bude stajala pod drvetom, ako njezine ruke dodirnu drvo i lišće, pogled će joj se prikovati uz plod. A onda dolazi treći korak: ubrat će ga i pojesti.

“Stani! Natrag! Ni koraka dalje!” najradije bismo joj doviknuli i zaustavili njezinu ruku. Kako je sudbonosna svaka sljedeća riječ: “*Ubere ploda njegova i pojede. Dade i svom mužu, koji bijaše s njom, pa je i on jelo.*” (Redak 6)

Tragičan događaj zbiva se pred nama brzinom od koje zastaje dah.

No mi nismo samo promatrači, već i krivci što stoje pod *svojim stablom*. Koliko puta nas je Sotona nadmudrio svojom logikom malih koraka! Koliko puta smo pružili ruku, pošli za željom srca, a ne za Božjom zapovijedi, za glasom savjesti! Svi smo jeli od zabranjenog ploda, bili smo neposlušni, grijeshili smo. Pavao je u pravu: “*Kao što po jednom čovjeku uđe grijeh u svijet a po grijehu smrt, tako smrt prijede na sve ljude jer svi sagriješite.*” (Rimljanima 5,12)

Nakon te sudbonosne odluke Adam i Eva s opterećenom savjesti traže grm iza kojega bi se skrili. Kako je Sotona pokvaren: blizu svakog drveta kušnje pripremio je grm iza kojega se možemo skriti. Tu trebamo ostati sami sa svojim grijehom. Međutim, dokle god ostaje u tajnosti srca, grijeh se širi, zahvaća sve oko sebe, svladava i vezuje čovjeka. Grijeh nam zatvara usta da ne bismo izgovorili riječi koje bi nam donijele veliko olakšanje. Grijeh opterećuje srce i savjest i ne želi napustiti

svoje skrovište. Kako je strašno kad čovjek ima još samo sebe i svoj grijeh koji ga uznemiruje i optužuje!

Evangelist H. Kemner u svojoj knjizi iznosi događaj iz djetinjstva: “Kad je naša majka jednom otišla od kuće u neki posjet, mi djeca iskoristili smo prigodu. U sobi smo, zajedno s djecom iz susjedstva, upriličili indijanske bitke preodjeveni u svu moguću odjeću. Ne treba se čuditi što je soba ubrzo sličila razbojničkoj špilji. Usred igre primijetili smo kroz prozor da se majka vraća.

Što sad? Što učiniti? Sjetili smo se garderobe koja je bila zastrta lijepom novom zavjesom. Brzo smo skupili sve razbacane krpe i strpali ih iza zavjese. Kad je majka ušla u kuću, dobili smo po čokoladicu, kako to zaslužuju dobra djeca. Misli su mi se stalno vraćale na nered iza lijepe zavjese i bojao sam se trenutka kad će mama saznati istinu, pa mi čokolada nije baš išla u tēk. I doista, došao je trenutak kojega smo se bojali: majka je povukla zavjesu i otkrila nered. Još uvijek vidim njezine tužne oči i čujem riječi: ‘Zar se tako jeftino prodajete? Zašto niste poštenu?’ Rijetko kad sam se u životu toliko silno sramio!”

Dokle god iza zavjese skrivamo “prnje svojega života”, naša savjest neće imati mira. Skupimo hrabrosti da sredimo stvari! Nije li vrijeme da napišemo pisma što smo ih davno trebali napisati, da pružimo ruku pomirnicu, da konačno povučemo zavjesu u stranu?

Kad bi barem postojalo stablo s čijih grana se kušač više ne javlja, čijim bismo se plodovima mogli oduprijeti u svakoj kušnji! Koliko mladih i starih ne izlazi na kraj sa “stablom nasred vrta” i podliježe “u času kušnje”! Nema nikoga tko ne bi pao. Svjesni smo da nam je potreban netko pred koga bismo mogli položiti svu krivnju svojega života, netko tko nas zbog toga ne bi pre-zreo.

Hvala Bogu što taj Netko postoji! To je Isus Krist, Spasitelj i Izbavitelj. *“Spasenja nema ni po jednom drugom”*, stoji u Bibliji, *“jer je pod nebom to jedino ime dano ljudima po kojem nam se treba spasiti”* (Djela 4,12). Moramo usmjeriti pogled na Njega jer je jači od kušača: jedino nas On može sačuvati u *“času kušnje”* (Otkrivenje 3,10).

Kad se rodio u Betlehemu, Isus još nije bio Spasitelj. To je tek morao postati. A postao je tijekom mnogobrojnih kušnja u svojem životu. Sotona je napadao Isusa kao nijednog drugog čovjeka. Isus se u pustinji našao licem u lice s kušačem. U tome je trenutku bio slab i gladan. Sotona je vidio prigodu da Ga porazi. Međutim, Isus nije posegnuo za ponuđenim plodom. Novozavjetni izvještaj o Isusovoj kušnji (Matej 4,1-11) izaziva divljenje. Na kocki je bilo nešto mnogo veće od raja. Ulog je bio mnogo veći: biti ili ne biti. Tu je Isus za nas utro put oslobođenja od kušnje.

“Đavao, pošto je iscrpio sve moguće kušnje, udalji se od njega do pogodna časa.” (Luka 4,13) Čekao je novu prigodu. Kušač je kojekako pokušao srušiti Isusa. Jednom je to pokušao preko oduševljenog naroda koji Ga je htio učiniti kraljem, drugi put preko književnika koji su se pokazali *“sinovima đavolskim”*. I sâm Petar je postao nesvjesno oruđe kušača kad je Isusa kanio odvratiti od puta stradanja. *“Idi od mene, Sotono”*, rekao mu je Isus. Naš je Gospodin doista bio *“iskušan u svemu (kao i mi), samo što nije sagriješio”* (Hebrejima 4,15).

Ali najteža kušnja tek je trebala doći. Sotona je odlučio izložiti Isusa na stupu srama. Isusovo je srce drhtalo pred tim posljednjim časom kušnje. *“Žalosna je duša moja do smrti”*, rekao je učenicima (Matej 26,38). Dopustio je bez otpora da Ga pribiju na križ i ubiju. U

trenutku kad je Njegov život utonuo u noć i zaborav, kad je Sotonina kušnja dosegla vrhunac neodoljivosti, Isus je slomio silu tame i kušnje. Tamo na križu zgazio je zmiji glavu. Tamo je Razapeti za nas postao "drvo života".

Svojom smrću na križu Isus je unio nadu u svijet. *"Budući da je sam trpio i bio kušan, može pomoći onima koji stoje u kušnji."* (Hebrejima 2,18) Postoji Netko pred koga možemo položiti terete svojega života i sve promašaje. *"A tko dođe k meni, sigurno ga neću izbaciti van."* (Ivan 6,37)

Zapravo, u Bibliji nalazimo samo dva izvještaja o kušnji – prvog ljudskog para i Isusovu kušnju. Prva je dovela do pada iskušanih, a drugo do pada kušača. U biti postoje samo dvije kušnje: ili si iskušan "u Adamu" i padaš, ili si iskušan "u Kristu" i pobjeđuješ. U tome slučaju pada Sotona.

Vratimo se kušnji u raj. Tamo je Sotona davno upotrijebio svoje lukavstvo da bi obmanuo čovjeka i naveo ga da jede sa stabla i tako pokaže neposluh prema Bogu. U tome je uspio.

Ali u raj se nalazilo još jedno drvo, "stablo života". U povijesti tumačenja Biblije ono je često objašnjavano kao simbol Krista. Sotona se danas ne služi s manje lukavstva i prijevara kako bi čovjeka spriječio da uspostavi vezu s Kristom. Zapravo se pod stablom života događa još jedna drama kušnje. S obrnutim predznakom slični događaju u raj. Tamo je Sotona nastojao nagovoriti čovjeka da jede sa zabranjenog stabla. Ondje može učiniti sve da bi čovjeka držao što dalje od ploda sa stabla života.

Ne prepoznamo li glas kušača koji dopire ispod stabla života: "Slobodno jedi sa svakog stabla. Samo ne s ovoga!" Na njegove riječi odgovara zbor mnogih glasova:

va: "Jedemo sa svih stabala u vrtu, sa stabla moći i časti, lagodnog života i uživanja, ljubavi i erotike, radosti i zabave. Već smo se prejeli svih tih plodova. Samo s jednog stabla ne jedemo, sa stabla života, jer stalno čujemo glas: 'Ne dirajte ga! Ne jedite od njegova ploda!'"

Sotona nas želi udaljiti od Isusa, Njegove ljubavi i oprosta, od prekrasnog obećanja Svetog pisma: "*Ljubljeni, sada smo djeca Božja, a što ćemo biti, još se nije očitivalo. Ali znamo: kad se to očituje, bit ćemo mu slični, jer ćemo ga vidjeti onakva kakav jest.*" (1. Ivanova 3,2)

U povijesti naših praroditelja stoji: "*Vidje žena...*" Sotona nam predočava tisuće šarenih slika. Čini sve da bismo Isusa smetnuli s uma. A samo nam jedno može pomoći: "Tko gleda pod križem na Isusa sad, on vjerom prima svoj spas." (*Kršćanske himne*, broj 134) Biblija nas poziva i opominje: "*Uprimo pogled u začetnika i završitelja vjere, u Isusa.*" (Hebrejima 12,2)

Božji sluga bio je prezren i odbačen od svih. Na Njemu nije bilo ljepote u koju bismo se zagledali (Izaija 53,2.3). Bio je prezren zato da mi više ne bismo bili prezreni pred Bogom; odbačen, da mi više ne bismo bili odbačeni. Tko gleda u Isusa, više se ne mora skrivati. U Njemu život dobiva smisao.

Na početku smo čitali kako je žena ubrala plod sa stabla. Eva je svojom rukom dodirнула zabranjeni plod. Sotona nam danas puni ruke sjajnim ništetnostima da ne bi bile slobodne dodirnuti Isusa. Svoje prvo pismo Ivan počinje riječima: "*Što smo svojim očima vidjeli, što smo promatrali i što su naše ruke opipale o Riječi života.*" (1. Ivanova 1,1) Opipati znači shvatiti, iskusiti, dodirnuti, držati u rukama, ne ispustiti. Ne oklijevajmo prihvatiti vječni život (1. Timoteju 6,12)!

“... *i pojede.*” Jednako kao onom bogatašu u Isusovoj prispodobi, Sotona i našoj duši nudi “*mnogo dobra u zalih* za brojne godine”, da možemo jesti i piti (usp. Luka 12,16-21). Kako hrana i piće, novac i imetak, kućno kino i automobil, videorekorder i računalo mogu utažiti žeđ duše? “*Ne živi čovjek samo o kruhu.*” Čovjeku je potreban “kruh života”. “*Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni.*” (Ivan 6,54) Nije važno znati sastojke kruha; važno je uzeti ga i jesti. Golemu glad svojega života neće zasititi ono što znamo o Isusu. Nasitit ćemo se samo ako svoj život predamo Gospodinu Isusu da može djelovati u nama.

(Prema J. Mageru)

Laana svetost

Spasenje je moguće samo u Kristu

U novom crkvenom okrugu prvo bih nastojao posjetiti sve vjernike. Tako sam posjetio i jednoga kojega sam već upoznao u crkvi. Čim smo sjeli, počeo je govoriti da propovjednik treba biti čvrst u obrani istine i da se ne smije obazirati na ono što će drugi reći.

“Ne treba popuštati! Nema kompromisa!” rekao je.

Imao sam čudan osjećaj hladnoće. Znam da svaki dom ima svoje ozračje. No u tome sam se domu osjećao kao da se nalazim u izlogu prodavaonice namještaja, ili, još bolje, bijele tehnike. Bilo je još prigoda da ga bolje upoznam.

Brat Mirko je cijelog života išao uskim putom – u doslovnom smislu. Nije imao televizor. Na radiju je slušao samo vijesti. U njegovom domu nije se čuo smijeh, nije bilo nikakve razonode. Navečer bi rano odlazio na počinak s jednom od knjiga Ellen White te bi čitao dok ga ne bi svladao san.

Živio je prema slovu tih knjiga. Podcrtavao je sve što se smjelo, odnosno što se nije smjelo činiti. Najviše bilježaka bilo je u knjizi *Savjeti o životu i prehrani*. Ona mu je bila životni priručnik, nacrt za izgradnju karaktera kojim će zaslužiti Nebo.

U njegovoj prehrani nije bilo mjesta ni mlijeku ni siru ni jajima. Šećer da i ne spominjemo. Unatoč takvoj prehrani, brat je imao problema s probavom. Usto je bio toliko zaokupljen legalističkim gledištima da nikad nije

osjetio pravu slobodu u Kristu. Njemu je, kako je govorio, zdravstvena reforma bila evanđelje. Optuživao bi zbog nedovoljne duhovnosti vjernike koji bi se razboljeli. Govorio je da nijedna od tih bolesti ne bi došla na njih da su živjeli prema načelima kojih se on držao.

A onda se dogodilo nemoguće. Brat Mirko se razbolio od raka. Liječnik je rekao da neće dugo. No brat je drukčije mislio. Bog dopušta da ga đavao kuša. Bog neće dopustiti da tako vjeran čovjek umre izložen duhovnoj sramoti. On će ga sigurno izliječiti kao dokaz njegove uzvišene vjere.

Pokušao sam ga pripremiti za život ili smrt, ovisno o Božjoj volji. Želio sam da se na kraju ipak pouzda u Božju milost, a ne u lažne zasluge svojega osobnog savršenstva. Tako bi bio spreman za Nebo, a srce bi mu u tim posljednjim časovima ispunio mir. Nažalost, nisam uspio. Brat Mirko je tvrdio da je to "jeftina milost". Čak mi je zabranio da ga posjećujem, jer moje evanđelje otvara vrata grijehu. Tako su mu vrata milosti ostala zatvorena.

Budući da nisam mogao dopustiti da umre u takvoj duhovnoj bijedi, zamolio sam jednog đakona da ga posjećuje.

"Čitaj mu Psalme", savjetovao sam.

I đakon me poslušao.

Brata Mirka su posjećivale i njegove dvije odrasle kćeri, premda nisu imale lijepih uspomena na svoje djetinjstvo. Uvijek je bio strog i kažnjavao je za svaku sitnicu. Tako je u njima ugušio svaki osjećaj ljubavi i radosti. No one su ga vjerno njegovale do kraja.

Kako je vrijeme prolazilo a bolest napredovala, brat Mirko je počeo shvaćati da ga Bog neće izliječiti. Njegov "čvrsti temelj" preobrazio se u živi pijesak. Kako je brzo

tonuo, tako je rasla uvjerenost da je prevaren i napušten, čak i od Boga. Postao je težak pacijent.

Jednog popodneva njegovo je ogorčenje nezadrživo izbilo. Kći mu je ponudila komad domaćeg kruha namazanog maslacem od kikirikija, koji je uvijek toliko volio.

“Hoćeš, tata?” upitala je.

“Neću!” viknuo je i stisnuo šake. “Dovraga s time! Ispeci mi jaje na oko!”

Svi su bili zaprepašteni. Brat Mirko je zatražio jaje? Kao da je zatražio svinjetinu! To je bilo izražavanje ogorčenosti što Bog nije priznao njegovu pravednost. Pobunio se protiv duhovnog života koji ga je potpuno osiromašio.

Nije li to tragičan slučaj? Sve te godine brat Mirko je naizgled bio postojan adventist i uživao u Božjoj snazi da usavrši život i očisti tijelo. Jadan svatko tko bi mu se suprotstavio! Ali čas smrti otkrio je njegovu osobnu, jadnu, nedostatnu vjeru.

Biblija nam pomaže razumjeti svete slabiće kakav je bio brat Mirko. Takve se osobe smatraju duhovno jakim zato što podržavaju snažna načela, ali su zapravo u vjeri slabe. Njihova se nada temelji na nečemu drugom, a ne na Isusovoj krvi i pravednosti:

“Jedan vjeruje da smije sve jesti; drugi, naprotiv, koji je slab u vjeri, jede samo povrće”, pisao je apostol Pavao. (Rimljanima 14,2) Što znači da slabi jedu samo povrće? O čemu govori Pavao?

U Poslanici Rimljanima Pavao ne raspravlja o vegetarijanskoj prehrani ni o biblijski čistoj i nečistoj hrani. Problem s kojim su se suočavali prvi kršćani iz poganstva bila je hrana prinesena idolima. O tome čitamo: *“Dakle, što se tiče blagovanja mesa žrtvovana idoli-*

ma, znamo da idol nije ništa na svijetu i da nema drugog Boga osim jednoga.” (1. Korinćanima 8,4)

Drugim riječima, budući da priznaje samo jednog Boga, Pavla nije uznemirivala savjest ako bi jeo što od onoga što je žrtvovano idolima. S pravom je zaključio: *“Jelo nas neće približiti Bogu: niti što gubimo ako ne jedemo, niti što dobivamo ako jedemo.”* (Redak 8)

No apostol priznaje da svi ne misle tako. Slabiji kršćani, u iskrenom neznanju, smatrali su da će uvrijediti Boga budu li jeli hranu žrtvovanu idolima. Stoga su svoju hranu ograničili na povrće. *“Tako kaljaju svoju savjest, budući da je slaba.”* (Redak 7) Slabe savjesti, slabi u vjeri, opterećeni strahom i osjećajem krivnje, bavili su se nevažnim, a zanemarivali ono što je doista važno.

Ovi tekstovi ukazuju na značajno novo shvaćanje duhovne slabosti. Obično smatramo slabim vjernika koji pristaje na kompromis, koji popušta u načelima. No kako vidimo, postoji i suprotna vrsta slabosti, kad savjest postaje tiranin i stalno prijete prstom. Ta “svetost” oduzima čovjeku sigurnost u Krista i dovodi do razočaranja. Vjera više nema snage.

Mnogi kršćani s takvom slabom savjesti na prvi pogled izgledaju jaki zato što se odlučno protive grijehu. No razmislimo! Jesmo li automatski na Božjoj strani ako osudimo ono što je grješno? Ne ustaju li ajatolasi protiv svjetovnosti, protiv alkohola i nemorala? Jesu li zato duhovni?

Što je onda kršćanstvo? Netko će reći: kršćanstvo je biti sličan Isusu, živjeti kako je On živio. No to nije kršćanstvo. To je više hinduizam.

Isusov primjer snažno se dojmio Gandhija, pa je i on krenuo prašnjavim putovima Indije i živio kako je Isus živio. Prihvatio je Krista kao uzor, ali ne i kao svoju

zamjenu. Gandhi je posebice odbijao zasluge Kristove prolivene krvi. Učio je da je spasenje postupan proces koji vodi usavršavanju karaktera, očišćenju od zle karme.

Slabi kršćani nisu u svemu slični Gandhiju. Oni vjeruju u Kristovu žrtvu za grijeh, ali im je vjera slaba. Uzdaju se u istinu da Kristova krv pokriva njihove grijeh, ali ne vjeruju da ih ona osposobljuje za Nebo. Uvjereni su da vječni život mogu dobiti stjecanjem savršenog karaktera – isto što je vjerovao i Gandhi.

Izloženi smo dvjema opasnostima: permisivnosti i legalizmu. Permisivnost pokazuju oni koji govore: “Ne treba biti tako strog! Nije sve grijeh!” Biblija pokazuje da je Božji narod svih vremena imao problema i s permisivnošću i s legalizmom.

Prvi Izraelci su prihvatili filozofiju permisivnosti. Zato su zaplesali oko zlatnog teleta. Postupno su padali sve dublje, dok na kraju nisu završili u babilonskom progonstvu. Ondje su naučili gorku lekciju. Nakon povratka iz progonstva prešli su u drugu krajnost – u legalizam. U Isusovo doba bili su toliko ogrezli u legalizam da su u Mojsijevo ime ubili svojega Mesiju. Njihovo stanje bilo je gore nego u doba kad su služili svijetu. Isus je rekao da su čak i bludnice bliže Božjem kraljevstvu od samopravednika onoga doba.

Kršćanska Crkva krenula je stopama židovskog otpada. Laodiceja je utonula u permisivnost, dok su u drugim mjestima, primjerice u Efezu, vjernici pali u zamku legalizma. Što Isus kaže o toj Crkvi?

“Poznam tvoja djela, tvoj trud i tvoju postojanost. Znam da ne možeš podnositi zlikovce: iskušao si one koji tvrde da su apostoli, a nisu, i ustanovio si da su lašci.” (Otkrivenje 2,2) Ti su ljudi držali Zakon, no to je bila krinka za veliki problem: *“Ali imam protiv tebe to*

što si svoju prvu ljubav ostavio. Prema tome, sjeti se odakle si pao, obrati se i opet počni činiti prva djela! Inače, ako se ne obratiš, doći ću k tebi i ukloniti tvoj svijetnjak s njegova položaja.” (Redci 4.5)

Od čega da se obrate? Od svjetovnosti? Ne, već od legalizma. Ostavivši svoju prvu ljubav prema Isusu, postali su slabi kršćani. Nestalo je radosti spasenja. Trebali su služiti Gospodinu zato što su Ga voljeli, a ne zato da bi Mu ugodili.

Tijekom vremena Crkva je sve dublje tonula u legalizam. U raznim krajevima svijeta nicali su samostanske zajednice u kojima su redovnici nastojali usavršiti svoj karakter da bi izbjegli čistište.

Tek će Luther upoznati svijet s Božjom spasiteljskom milošću i unijeti svjetlo u srednjovjekovni mrak. Rim je odbio reformirati se pa je svoj legalizam sačuvao do naših dana.

Brate moj i sestro moja! Istina je: možeš svako jutro ustati u pet i moliti se, ali i dalje biti slab kršćanin – ako se ne uzdaš da te Kristova krv stalno miri s Bogom. Legalisti koji se trude postići stanje kad ih Bog može prihvatiti, isto su tako slabi u vjeri kao kršćani koji nemaju vremena za osobnu pobožnost.

Slabi u vjeri nisu licemjeri; oni se iskreno uzdaju u Isusa. Ali se kolebaju između Zakona i milosti, kao što se drugi kolebaju između grijeha i pokajanja. Samo Bog zna kad takvi prijeđu granicu i odbace vjeru: permissivni se predaju grijehu, a oni drugi legalizmu.

Crkva u Galaciji prešla je tu graničnu crtu jer se odmetnula od Kristove milosti i prihvatila “*drugo ‘evanđelje’*” (Galaćanima 1,6).

Time su se “otudili” od Krista: “*Prekinuli ste s Kristom svi koji se hoćete opravdati u Zakonu; ispali ste*

iz milosti." (Galaćanima 5,4) Zapravo su prestali biti kršćani.

Kako se to može dogoditi? Svi mi želimo preživjeti u ovome zlom svijetu. Želimo nadvladati grijeh i postati slični Isusu. No neprijatelj duša je lukav: navodi nas da se natječemo s Kristovom pravednošću umjesto da prihvatimo ono što je Gospodin učinio za nas. Sotona odvrća našu pozornost od križa da bismo se zabavili svojim dostignućima u duhovnom rastu.

Ljubav je naša jedina sigurnost. Stoga Isus kaže: *"Ako me ljubite, vršit ćete moje zapovijedi."* (Ivan 14,15) Poslušnost iz ljubavi koja je spremna prihvatiti oprost jedina je vrsta ljubavi koju Bog traži. Sve drugo su samo mrtva djela. To najbolje opisuje Ellen White.

"Vjera je uvjet pod kojim je Bog obećao da će oprostiti grješniku. U samoj vjeri nema nikakve vrline kojom bi bilo moguće dobiti spasenje, ali se vjera može osloniti na Kristove zasluge, na lijek za grijeh. Vjera može ponuditi savršenu poslušnost umjesto grješnikova prijestupa i otuđenja. Kad grješnik uzvjeruje u Krista kao svojega osobnog Spasitelja, onda Bog, sukladno svojim neporecivim obećanjima, prašta njegov grijeh i besplatno ga opravdava. Onaj tko se kaje, shvaća da mu je opravdanje osigurano zato što je Krist, njegova zamjena i jamac, umro za njega, da je On njegova okajnica i pravednost...

Zakon zahtijeva pravdu i grješnik je duguje Zakonu, ali je ne može pružiti. Jedino može postati pravedan preko vjere. Vjerom može pred Boga iznijeti Kristove zasluge i Gospodin stavlja poslušnost svojega Sina na grješnikov račun. Bog prihvaća Kristovu pravednost umjesto čovjekova pada te prima, oprašta i opravdava onoga tko vjeruje i kaje se, smatrajući ga pravednim.

Bog ga ljubi kao svojega Sina. Tako se vjera uračunava u pravdu.” (“Christ the Way of Life”, *Review and Herald*, 4. studenoga 1890.)

(Prema M. Weber, *Adventist Hot Potatoes*, str. 52–63)

Ljubav na djelu

“Novu vam zapovijed dajem: Ljubite jedan drugoga; kao što sam ja ljubio vas, ljubite i vi jedan drugoga. Ako imadnete ljubavi jedan prema drugome, po tom će svi upoznati da ste moji učenici.” (Ivan 13,34.35)

U ovome ulomku Isus je nekoliko puta uporabio riječ “ljubav” kao imenicu i kao glagol. Ta je riječ danas svuda prisutna, osobito u književnosti i medijima; još uvijek je aktualna, premda otrcana. Zanimljivo je da se Ivan poslužio jednom od triju grčkih riječi koje opisuju ljubav, ali joj daju određena značenja. To su *filein*, *eran* i *agápê*.

Prva – *filein* – uporabljena je dvadeset dva puta kao *fileo* i označuje osjećajnu, sentimentalnu ljubav, zasnovanu na emocijama. Isus uporabljuje tu riječ kad govori o djetetovoj ljubavi prema roditelju, ili o ljubavi roditelja prema djetetu (Matej 10,37). To je za Isusa i ljubav prema prijateljima (Ivan 11,3.36).

No tu vrstu ljubavi Biblija nigdje ne zapovijeda, što je logično, jer je proizvod srca, osjećaja. Nemoguće je zapovjediti srcu koga će voljeti. Zato se ta ljubav može i promijeniti, jednako kao što se mijenjaju osjećaji. Usto *filein* može biti i sebična ljubav.

Riječju *eran* Grci su označavali strastvenu, osjetilnu ljubav, koja djeluje na tjelesnoj razini i čisto je sebična jer vodi računa samo o svojim interesima. Takvu vrstu ljubavi ne nalazimo u Novom zavjetu.

Riječ *agápê* (*agapao* – ljubav 135 puta; *agápê* – ljubav 27 puta) stalno je prisutna u Novom zavjetu. To

je ljubav u svojem najuzvišenijem i najiskrenijem obliku. Od nje nema veće, jer potiče čovjeka da se žrtvuje za drugoga (Ivan 15,13). Zasniva se na načelu pa je možemo smatrati ljubavlju koja poštuje i cijeni drugoga, pogotovo zato što proistječe iz viših sila uma i rasuđivanja. Ona mijenja karakter, upravlja pobudama i nadzire strasti i osjećaje.

Kad govori o ljubavi prema ženi, apostol Pavao se poslužio riječju *agápê*: “*Muževi, ljubite svoje žene kao što je i Krist ljubio Crkvu i sam sebe predao za nju.*” (Efežanima 5,25) Budući da nije riječ o osjećajnoj, već o razumskoj ljubavi, muž koji tako voli svoju ženu ne može biti grub ni nasilan, ne može joj biti nevjeran.

O svojem suradniku Demi apostol Pavao je u 2. Timoteju 4,10 pisao: “*Jer me Dema ostavio iz ljubavi prema svijetu i otišao u Solun.*” Dema je “zavolio” svijet, što znači da ga svijet nije samo primamio svojim lažnim sjajem, privukao kao magnet, nego je Dema razumom odlučio da je bolje i probitačnije služiti svijetu nego Bogu.

Bog očekuje od čovjeka *agápê* ljubav

Nakon dubljeg spoznavanja riječi “ljubav” bolje možemo razumjeti Isusa kad zapovijeda da ljubimo drugoga: “*Novu vam zapovijed dajem: Ljubite jedan drugoga; kao što sam ja ljubio vas, ljubite i vi jedan drugoga. Ako imadnete ljubavi jedan prema drugome, po tom će svi upoznati da ste moji učenici.*” (Ivan 13,34.35)

“Ljubav nije neki impuls, prolazan osjećaj koji ovisi o okolnostima; ona je živo načelo, trajna sila. Duša se napaja rijekama čiste ljubavi koja teče iz Kristova srca kao izvora koji nikad ne presušuje... Zahvaljujući odgoju

i stezi Svetoga Duha, Božja djeca vole jedni druge istinski, iskreno, prirodno... I to zato što je srce zaljubljeno u Isusa.” (Ellen G. White, *The SDA Bible Commentary*, sv. 5, str. 1140)

“Voljeti kao što je Isus volio, znači pokazati nesebičnost u svakom trenutku i na svakom mjestu – ljubaznim riječima i blagim pogledom... Takva će nas ljubav pokrenuti da činimo mala djela pažnje, ustupke i ljubazna djela, da upućujemo nježne, istinite i ohrabrujuće riječi. Navest će nas da suosjećamo s onima čije srce čezne za sućuti.” (Isto)

Držeći na umu sve što smo dosad saznali o ljubavi, neće biti teško razumjeti Isusov nalog: “*A ja vam kažem: Ljubite svoje neprijatelje i molite za one koji vas progone.*” (Matej 5,44)

“Prava ljubav nastaje spontano, kad naše ja utone u Kristu. Ona nije osjećaj ili impuls, već odluka posvećene volje. Nije vidljiva u osjećajima, već u preobražaju cijelog srca, duše i karaktera, što znači umrijeti sebi, a živjeti Bogu.” (Ellen G. White, *The SDA Bible Commentary*, sv. 6, str. 1200.1201)

Evo i trećeg teksta: “*Ljubav Kristova potpuno nama ovladava pri ovoj pomisli: Jedan je umro mjesto svijju, dakle, oni su svi umrli.*” (2. Korinćanima 5,14)

Jasno je da nitko ne može voljeti neprijatelja ljubavlju *filein*, jer prema njemu ne možemo osjećati emocionalnu toplinu kakvu osjećamo prema članovima obitelji. Pokazati *agapan* prema najvećim neprijateljima znači odnositi se prema njima s poštovanjem i pristojnošću, gledajući ih onako kako ih Bog gleda.

Kako djeluje takva ljubav?

“Kad Sin Čovječji dođe sa svojim sjajem u pratnji svih anđela, sjest će na prijestolje svoje slave. Tada će se pred njim skupiti svi narodi, a on će ih razlučiti jedne od drugih kao što pastir luči ovce od jaraca. Postavit će ovce sebi s desne strane, a jarce s lijeve.

Nakon toga će kralj reći onima s desne strane: ‘Dodite, blagoslovljeni Oca mog, i primite u posjed kraljevstvo koje vam je pripravljeno od postanka svijeta! Jer bijah gladan, i dadoste mi jesti; bijah žedan, i napojiste me; bijah putnik, i primiste me; bijah gô, i obukoste me; bijah bolestan, i pohodiste me; bijah u tamnici, i dodoste k meni.’ Tada će mu reći pravednici: ‘Gospodine, kad te vidjesmo gladna pa ti dadosmo jesti, ili žedna pa ti dadosmo piti? Kad li te vidjesmo kao putnika i primismo te? Ili gola pa te obukosmo? Kad li te vidjesmo bolesna ili u tamnici te dodosmo k tebi?’ Kralj će im odgovoriti: ‘Zaista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednomu od ove moje najmanje braće.’” (Matej 25,31-40)

“Njegovi se sljedbenici ne trebaju isključiti iz svijeta koji propada oko njih. Oni su dio velikog mozaika ljudskog roda, i Nebo na njih gleda kao na braću grješnicima, a isto tako i svetim ljudima. Kristova ljubav privija k sebi pale, zabludjele i grješne i svako djelo ljubaznosti učinjeno da se podigne neka posrnula duša, svako djelo milosrđa prihvaća se kao da je učinjeno Njemu.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 529.530)

“Mnogi smatraju velikom prednošću posjet mjestima iz Kristova života na Zemlji, hodanje stazama kojima je On prošao, promatranje jezera kraj kojega je volio počavati, brda i dolina na kojima je često počivao Njegov pogled. Ali ne moramo poći u Nazaret, Kafarnaum ili

Betaniju da bismo išli Isusovim stopama. Njegove stope naći ćemo kraj bolesničke postelje, u bijednim kolibama, na prepunim ulicama velikog grada i svugdje gdje se nalaze ljudska srca gladna utjehe. Ići ćemo Njegovim stopama ako činimo ono što je On činio dok je bio na Zemlji.” (Isto, str. 531)

“Zajednica vjernih može biti siromašna, neobrazovana i nepoznata, ali u Kristu oni mogu obavljati rad u domu, susjedstvu, crkvi, pa čak i u ‘drugim krajevima’...” (Isto)

Kako se to može ostvariti u svakodnevnom življenju? Hajdemo zajedno sanjati!

Spontano susrećem suvjernika razdragana srca sa širokim osmijehom, jer mu želim pokazati da ga volim ljubavlju *agápê*. Čak i onda kad me ožalostio ili sam čuo da me ogovara.

Osim što članove obitelji volim osjećajnom ljubavlju (što je prirodno), volim ih i ljubavlju *agápê*, jer kad učine nešto što mi se ne sviđa, ne reagiram prema osjećajima, već prema razumu.

U susjedstvu, na ulici, na radnom mjestu zračim ljubavlju *agápê* zato što mi je žao bližnjih koji nisu upoznali Spasitelja i Njegovu neizmjernu ljubav. Upravo ta ljubav određuje moje ponašanje prema njima.

No odluku o tome hoćemo li Bogu dopustiti da u nama razvije tu ljubav, donosimo slobodnom voljom koju će Bog posvetiti ako Mu je predamo. Onda ćemo spontano moći voljeti sve onako kako je Isus volio.

Moje srce — Isusov stan

Jedne večeri pozvao sam Isusa Krista u svoje srce. I kako je to On samo ušao! Nije to bila dojmjljiva prigoda, izgrađena na osjećajima, već stvarnost. Dogodilo se u dubini moje unutrašnjosti. Došao je u mrak mojega života i upalio svjetlo. Zapalio je vatru i odagnao hladnoću. Tamo gdje je dosad vladala tišina, odjeknula je glazba i Njegovom dragom prisutnošću ispunila prazninu. Nikad se nisam pokajao što sam Isusu otvorio vrata i zbog toga mi cijele vječnosti neće biti žao.

Iz radosti prema novom poznanstvu rekao sam Isusu Kristu: “Gospodine, želio bih da Ti pripada moje srce, da se u njemu smjestiš i da se osjećaš kao kod kuće. Sve što imam, pripada i Tebi. Evo, da Ti pokažem!”

Prva je na redu bila *radna soba, knjižnica*. Ta prostorija uma je važna. U određenom smislu iz nje se upravlja kućom. Ušao je sa mnom i bacio pogled na knjige na policama, časopise na stolu i slike na zidu. Kad mi je pogled pošao za Njegovim, postalo mi je neugodno. Bilo je tu knjiga koje svojim čistim očima nije mogao gledati. Na stolu je bila gomila materijala koja ne bi trebala zanimati kršćanina. A što se tiče nekih slika na zidovima – preslika moje unutrašnjosti – osjećao sam stid.

“Pomoći ću ti!”

Okrenuo sam se k Njemu i rekao: “Gospodine, znam da u ovoj sobi treba učiniti temeljite promjene. Hoćeš li mi pomoći urediti je kako bi trebalo?”

Isus je rekao: “Vrlo rado! Prvo uzmi sve te stvari koje čitaš i gledaš, a nisu korisne, čiste, dobre ni istinite, i baci ih. Na prazne police stavi biblijske knjige. Ispuni knjižnicu Svetim pismom i proučavaj ga dan i noć. Što se tiče slika na zidovima, imat ćeš određenih poteškoća, ali evo ti pomoći.”

Dao mi je svoj portret u naravnoj veličini i rekao: “Objesi ga nasred zida svojega uma.”

Učinio sam kako je rekao i tijekom svih ovih godina iskusio sam da Njegova čistoća i snaga uklanjaju nečiste misli ako pozornost usmjerim samo na Njega. Tako mi je pomogao da ovladam svojim mislima.

Iz radne sobe smo pošli u *blagovaonicu*, prostoriju želja. Tu sam provodio dosta vremena i nisam štedio truda da bih zadovoljio svoje potrebe. Rekao sam Mu:

“Ovdje imamo mjesta i Ti ćeš uživati u mojim omiljenim jelima.”

Potjecala su iz Egipta i bila svjetovna hrana.

Kad sam poslužio jelo, nije ništa rekao. Ali vidio sam da nije ništa uzeo. To me uznemirilo pa sam rekao:

“Gospodine, zar Ti se hrana ne sviđa? Što nije u redu?”

Nato je progovorio: “Imam jelo o kojemu ništa ne znate... ako želite moje jelo koje stvarno siti, činite Očevu volju; ne idite za svojim željama i zadovoljstvima.”

Tu, za stolom, dao mi je predukus radosti koju dobivamo vršenjem Božje volje.

Iz blagovaonice smo prešli u *dnevnu sobu*. U njoj je vladalo opušteno, ugodno ozračje. Meni je bila lijepa. Imala je kamin, bila je opremljena naslonjačima i jednim kaučem; zračila je mirom.

A On je rekao: “Ovo je stvarno prekrasno mjesto. Hajdemo se ovdje češće sastajati. Tu možemo na miru ostati zajedno.”

Kao mladog vjernika to me oduševilo. Nisam mogao zamisliti nešto ljepše nego ovdje provesti nekoliko minuta s Isusom u prisnoj zajednici.

On mi je obećao:

“Bit ću ovdje rano svakog jutra, pa ćemo zajedno otpočeti dan.”

Predivni trenutci

Tako sam svako jutro odlazio u dnevnu sobu, uzeo Bibliju s police i počeo čitati. On mi je prikazao svoje bogatstvo, svoju istinu i milost. Srce mi se zagrijalo kad sam shvatio Njegovu veliku ljubav prema meni. Bili su to predivni trenutci.

No pod pritiskom mnogih obveza sve više sam skraćivao to jutarnje vrijeme. Ne znam zašto, ali mislio sam da sam prezaposlen da bih imao vremena za Isusa. Nije to bilo namjerno; dogodilo se samo po sebi. Uostalom, ne samo što je to vrijeme bilo sve kraće, nego se dogodilo da sam neki dan čak i izostavio. Vjerojatno su bili posrijedi neki posebni zahtjevi. Ukratko, izostavio bih čak dva dana, a ponekad i više.

Je li to sve?

Još uvijek se sjećam jednog jutra dok sam žurio hodnikom da izidem iz kuće. Vrata dnevne sobe bila su poluotvorena. Pogledao sam i vidio kako u kaminu gori vatra i Gospodina kako sjedi. Odjednom sam se uznemirio i pomislio: *On je moj gost; ja sam Ga pozvao u svoje srce. Došao je, a ja sam Ga zanemario.*

Spuštenih očiju rekao sam: “Gospodine, oprosti. Jesi li tu bio svakog jutra?”

“Da”, odvratio je, “pa rekao sam ti da ću svakog jutra biti ovdje i čekati te. Ne zaboravi, volim te i za veliku sam te cijenu otkupio. Stalo mi je do tvojega prijateljstva. Čak i kad ti se čini da ovo vrijeme ne možeš poštivati zbog sebe, poštuj ga zbog mene.”

Nedugo zatim pitao me: “Imaš li u kući *radnu prostoriju?*”

Poveo sam Ga u podrum. Primijetio je stolarsku klupu i rekao:

“Ovo je baš lijepo uređeno. Što činiš svojim životom za Božje kraljevstvo?”

Primijetio je jednu ili dvije male igračke.

“Je li to sve što si u svojem kršćanskom životu izradio?”

“O, Gospodine”, rekao sam, “znam da nije mnogo i stvarno bih volio više učiniti, ali čini se da baš nemam mnogo snage i spretnosti.”

Daj mi svoje ruke

“Stvarno bi volio učiniti nešto bolje?” upitao je.

“Svakako”, odgovorio sam.

“Dobro, daj mi onda svoje ruke, opusti se i dopusti mojemu Duhu da radi preko tebe. Znam da si nespretnan i spor. Ali Sveti Duh je pravi majstor pa kad bude upravljao tvojim rukama i srcem, radit će preko tebe.”

Stao je iza mene i položio svoje jake ruke na moje. Alatom i svojim spretnim prstima počeo je raditi preko mene. Što sam se više prepuštao i pouzdavao, to više je mogao otpočeti s mojim životom.

Jedne večeri, kad sam se spremao u posjet svojim prijateljima, zaustavio me svojim pogledom.

“Izlaziš večeras?”

“Da”, dogovorio sam.

“Dobro”, rekao je. “Volio bih poći s tobom.”

“O”, odgovorio sam osjetivši nelagodu, “ne vjerujem da bi stvarno želio poći sa mnom. Ići ćemo sutra navečer. Sutra ćemo ići na molitveni sastanak, ali danas imam drukčiji plan.”

“Šteta”, rekao je. “Kad sam došao u tvoju kuću, mislio sam da ćemo sve zajedno raditi i da ću biti tvoj suradnik. Želim ti reći da volim s tobom izlaziti.”

“Lijepo”, promrmljao sam i kliznuo kroz vrata, “sutra navečer izići ćemo zajedno.”

Neobičan miris

Te večeri proveo sam nekoliko bijednih sati. Bio sam nesretan. Kakvo me to prijateljstvo povezuje s Isusom ako Ga namjerno nisam upoznao s krugom svojih znana i odlazio sam na mjesta gdje se On, znao sam, ne bi ugodno osjećao?

Kad sam se vratio kući, primijetio sam svjetlo u Njegovoj sobi pa sam otišao porazgovarati s Njim. Rekao sam: “Gospodine, dobio sam lekciju. Bez Tebe ne mogu provesti ugodnu večer. Odsad ćemo sve raditi zajedno.”

Jednoga dana našao sam Ga kako me čeka na vratima. Kad sam ušao, rekao je:

“U kući je neki neobičan miris. Nešto se raspada. Gore je. Siguran sam da dolazi iz ormara na tavanu.”

I prije nego što je izgovorio te riječi, znao sam na što misli. Da, gore na tavanu bio je nevelik ormarić. U tome sam ormariću, dobro zaključanom, držao nekoliko osobnih stvari i nisam želio da ih Isus vidi. Znao sam da su mrtve i trule, ali bilo mi je do njih toliko stalo da sam se bojava priznati njihovo postojanje.

Pošao je sa mnom stubama. Bio sam srdit. Dopustio sam Mu da uđe u sve prostorije, a sad me zbog sićušnog ormarića poziva na odgovornost. U sebi sam rekao: *To prelazi sve granice. Neće dobiti ključ.*

A On je, čitajući moje misli, odgovorio:

“Ako misliš da ću ostati ovdje, na prvom katu, s tim smradom, u zabludi si.”

Vidio sam da je naumio sići niz stube. Slomio sam se. Kad upoznaš i zavoliš Isusa, onda je nepodnošljivo vidjeti da se On povlači. Morao sam se predati.

“Evo Ti ključ”, rekao sam žalosno, “ali moraš sâm otvoriti i srediti ormar. Ja to jednostavno ne mogu.”

“Daj mi ključ”, rekao je, “daj mi dopuštenje i ja ću ga srediti.”

Dršćućim rukama predao sam Mu ključ. Uzeo ga je, otučao ormar i izbacio natrulu i smrdljivu stvar. Onda je očistio i obojio ormar. To je učinio u hipu. O, kakva pobjeda, kakvo oslobođenje što je onaj mrtvi predmet nestao iz mojega života!

Potpuna odgovornost

A onda mi je na um došla misao.

“Gospodine, je li moguće da preuzmeš upravljanje čitavom kućom i središ je tako kao što si to učinio s ormarom? Bi li preuzeo odgovornost da moj život teče onako kako bi Ti želio?”

Njegovo je lice bilo ozareno dok je odgovarao:

“Svakako, upravo sam to želio. Svojom snagom ne možeš biti pobjedonosan kršćanin. Dopusti da djelujem za tebe i preko tebe. Ali”, dodao je polako, “ja sam samo gost. Nemam pravo stvarati red, nisam vlasnik.”

Spustio sam se na koljena pred Njim i rekao:

“Gospodine, Ti si bio gost, a ja domaćin. Odsad želim biti Tvoj sluga, a Ti budi gospodar.”

Što sam brže mogao, otvorio sam trezor i izvadio vlasnički list s opisom mogega vlasništva. Brzo sam pre-pisao kuću na Njega.

“Evo”, rekao sam, “tu je sve što jesam i što imam – zauvijek. Sad si Ti gospodar kuće. Ja ću ostati samo Tvoj sluga i prijatelj.”

Otkad je Isus uredio moju kuću, sve se promijenilo.

Dodji u moje srce, Gospodine Isuse! Dodji danas; neka bude Tvoje. O, dodji u moje srce, Gospodine Isuse!

(Prema *Aller Diner*, br. 3 i 4, 1991., str. 106–109)

Katedrala bez zidova

U maloj knjizi proroka Obadije/Abdije nalazi se kratko, ali ozbiljno proročanstvo o Edomu, narodu koji je bio u rodbinskim vezama s Izraelom (preko Ezava).

“Za pokolj i nasilje nad bratom svojim Jakovom sram će te pokriti, i nestat ćeš zasvagda. U dan onaj kad stajaše postrance, dok mu tuđini blago odvodiše, dok stranci ulažahu na vrata njegova i ždrijeb bacahu za Jeruzalem, ti bijaše kao jedan od njih. Ne naslađuj se bratu u dan nesreće njegove! Ne likuj nad sinovima judejskim u dan propasti njine! Ne razvaljaj usta u dan tjeskobni! Ne provaljaj na vrata naroda moga u dan nesreće njegove! Ne naslađuj se njegovom propašću u dan nesreće njegove! Ne pružaj ruku na imanje njegovo u dan nesreće njegove! Ne stoj na raskršćima da pobiješ njegove bjegunce! Ne izdaji preživjelih njegovih u dan tjeskobni! Jer blizu je Jahvin dan svima narodima! Dat će ti milo za drago, tvoja će djela na tvoju glavu pasti.” (Obadija 10-15)

Što je izazvalo toliku Božju srdžbu? Što Ga je navelo na tako strašnu osudu? Odgovor nazrijevamo iz samog teksta: bezosjećajnost, neosjetljivost na patnje bližnjega.

Jesmo li se kad suočili s bezosjećajnošću? Nekim si liječnicima samo broj među pacijentima koje je danas primio. Uspostavio je dijagnozu: tlak, puls, određeni simptomi, terapija ili operacija. I to je sve.

Poznajemo i bezosjećajne nastavnike. Jednostavno izrecitiraju gradivo (podatke), a ti se snalazi.

A što reći o bezosjećajnim trgovcima? O osoblju u uredima koje obavlja privatne telefonske razgovore dok ti čekaš?

No mnogo bezosjećajnosti može biti u domu, među bračnim drugovima, od roditelja prema djeci, od djece prema roditeljima.

Svijet je danas pun bezosjećajnosti. Svijet je bezosjećajan. A Isus je to prikazao u prisposobi o milosrdnom Samarijancu (Luka 10,30-35).

Uvodni tekst pokazuje koliko Bog mrzi bezosjećajnost i ravnodušnost prema drugima. On zna odakle ona potječe.

Isus je to jasno rekao u prisposobi o sijaču koji je noću sijao: *“Njiva je svijet. Dobro sjeme sinovi su Kraľjevstva. Ljulj su djeca Zloga. Neprijatelj koji ga posija jest davao.”* (Matej 13,28.39)

Rezultati te sjetve svuda su oko nas.

“Mnogi skrivaju glad svoje duše... Neki su u velikoj nevolji, a nisu toga svjesni... Mnogi su na pogrešnom putu i svjesni su svoje sramote i ludosti. Sjećaju se svojih pogrešaka i zabluda sve dok ih ne obuzme očaj.” (*Isusove usporedbe*, str. 265)

Edgar N. Jackson, psiholog, specijalist za pastoralnu službu, kaže da se dvadeset od sto osoba oko nas bori s tugom zbog gubitka voljene osobe, dvadeset tri osobe bore se s problemima u braku, dvadeset osoba s blagim neurozama, a tri do osam osoba muči osjećaj krivnje i usamljenosti zbog impulsa homoseksualnosti.

Što mi činimo? Jesmo li išta učinili ovoga tjedna da bismo umanjili patnju oko sebe? Jesmo li i mi, koji smo pomilovani od Boga i kojima je On pokazao svoju sućut i suosjećanje, bezosjećajni i ravnodušni prema onima oko sebe?

Na američkom visokom teološkom učilištu profesor je od studenata tražio da za sljedeće predavanje obrade Isusovu prisodobu iz Luke 10,30-37.

Nekoliko studenata je došlo na zamisao da naprave pokus. Na putu do zgrade u kojoj se održavala nastava studenti su morali proći kroz omanji park. Jedan od mladića obukao je staru, poderanu odjeću i, glumeći ranjenika, legao pokraj puta. Svi koji su ujutro žurili na predavanja, morali su ga vidjeti i primijetiti crvene mrlje (od soka rajčice) na vratu i prsima. Nitko nije zastao da mu pomogne.

Domaćoj zadaći mladih teologa nešto je nedostajalo. Nešto što je Isus imao. *“A kad vidje mnoštvo naroda, sažali se nad njim, jer bijahu satrveni i zapušteni kao ovce bez pastira.”* (Matej 9,36)

Isus se nije zadovoljio onim što je vidio.

“Kako je Bog Isusa iz Nazareta ‘pomazao Duhom’ Svetim i snagom te kako je Isus prošao čineći dobro i ozdravljujući sve koje davao bijaše tlačio, jer ‘Bog bijaše s njim’.” (Djela 10,38)

Što vrijede prekrasne biblijske istine o kojima raspravljamo, što vrijedi osvjedočenost da smo djeca Božja ako ostanemo postrance kraj tolikih potreba oko sebe?

“Mnogi su malaksali i obeshrabrili se u velikoj borbi života, iako bi ih samo jedna riječ ljubazne potpore i ohrabrenja mogla ojačati da pobijede. Nikad, nikad ne budite bezosjećajni, hladni, nemilosrdni i kritički raspoloženi. Nikad nemojte propustiti nijednu prigodu da kažete neku riječ ohrabrenja i da oživite nadu. Nismo svjesni kako dalekosežan utjecaj mogu imati naše nježne i blage riječi, naši napori slični Kristovima da olakšamo neki teret.” (Ellen G. White, *Iz riznice svjedočanstava*, sv. 2, str. 208)

Sjećam se filma koji sam vidio prije mnogo godina. Uz pratnju glazbe, bez riječi, kamera vas vodi u prirodu, među puste brežuljke s oskudnom travom. U dolini stoje četiri stupa, propovjedaonica, stol s postavljenim kruhom i čašom te desetak klupa. To je crkva u prirodi. Film se zove *Katedrala bez zidova*.

Na klupama sjede ljudi: žena u godinama, mladić, bračni par srednjih godina, majka s djetetom... I pastor najavljuje pjesmu *Stijeno Spasa, Bože moj*. Orgulje prate i vjernici pjevaju. Primjećujete kako se s brijega spušta pripit čovjek. Zastaje desetak metara od crkve. Promatra. Ubrzo nailazi mladić obojene kože. I on zastaje na drugoj strani crkve. Pjesma je završena. Molitva također. Propovjednik počinje propovijed i čita tekst: "Pustite djecu..."

S druge strane se približava majka s dječakom. I ona zastaje. Vjernici pogledavaju sve troje i onda prate pastora i njegove riječi: "Isus prima sve ljude..."

Tijekom propovijedi nailazi mladi par na motorkotaču. Gase motor nekoliko metara od crkve. Svi ih gledaju. Vjernici pjevaju pjesmu "Ja idem takav kakav sam". Zatim pastor uzima kruh. Govori o Isusu koji nam se predao. Promatrači stoje i gledaju. Pastor čita tekst o lomljenju kruha, silazi i počinje dijeliti... Svi jedu dok on govori o potrebi da nas treba međusobno povezivati Božja ljubav, da budemo jedno s Njim.

Na red dolazi čaša. Svi je primaju, piju iz nje. Osjeća se napetost. Pastor govori o potrebi da ljubimo jedni druge... Na kraju dolazi do postarije žene. Ona se vrpolti. Uzima čašu iz pastоровe ruke, gleda u pijanca, pa u čašu... Polako pije i kad je popila, izlazi iz crkve i prilazi pijancu. Svi su zaprepašteni. Stavlja ruku na njegovo rame i poziva ga da im se pridruži.

U tome trenutku kao da je neka čarolija skinuta s cijele crkve. Odjednom svi odlaze k promatračima: majka s djetetom prilazi mladoj majci s djetetom, bračni par odlazi paru s motorkotača, mladić prilazi obojenom posjetitelju. Svi razgovaraju, svi se smiješe, svi gestikuliraju, svi su sretni. – I to je kraj filma.

Još uvijek se sjećam svoje reakcije na pitanje: je li ta crkva imala zidove?

Ellen White vrlo ozbiljno govori o ravnodušnosti i tvrdi da je ravnodušnost koju pokazujemo prema svijetu “grozna”, da je Bog “mrzi”. Ravnodušnost je uzrok što Božji narod nema sile Svetog Duha, i “vidljivog odricanja od Krista”, što će dovesti do “gubitka Neba”. (7T 103; 1TT 477; 6BC 1055; 8T 45; 1SM 196)

Što učiniti? Samo jedno: slijedimo Krista! Ako pođemo za Njim, počet ćemo primjećivati ljude i njihove potrebe. Oni nas neće moći zavarati svojom prividnom ravnodušnošću ili odbijanjem.

Dva su psihologa istraživala kad su ljudi spremni pomoći drugima u krizi. Zaključili su da moraju biti ispunjena tri uvjeta:

1. moramo primijetiti da se nešto događa,
2. moramo zaključiti da je pomoć potrebna i
3. moramo preuzeti odgovornost da nešto učinimo.

Dakle, prvo moramo primijetiti znakove nevolje u kojoj se drugi nalazi. Moramo se probiti kroz zidove svojega privatnog svijeta, svojih misli i preokupacija.

Zatim moramo zaključiti da je riječ o ozbiljnoj potrebi, a to znači da moramo biti spremni i pogriješiti, da nas drugi iznenadi, čak i povrijedi.

Nakon toga moramo zaključiti: “Za to sam ja odgovoran. Moram nešto učiniti. Ako nitko drugi neće, ja moram!” To je rizično, ali je tako.

Apostol Ivan je pisao: *“Mi znamo da smo prešli iz smrti u život, jer ljubimo braću. Tko ne ljubi, ostaje u smrti. Tko god posjeduje zemaljska dobra i vidi svoga brata u nevolji i od njega zatvori svoje srce – kako će ljubav Božja ostati u njemu? Dječice, ne ljubimo riječju i jezikom, nego djelom i iskreno. Po tome ćemo poznati da smo od istine i pred njim umiriti svoju savjest – ma za što nas naša savjest osuđivala – jer je Bog veći nego naša savjest. On poznaje sve.”*
(1. Ivanova 3,14.17-20)

Kakvu viziju Crkve imamo? Ja sanjam o Crkvi prepunoj topline, zajedništva, u kojoj mogu naći osjećajnost, sućut i ljubav svoje braće i sestara. Tada će se ta toplina preliti u naše svakodnevno življenje i biti dostupna drugima oko nas.

Ne idi preĀacem, idi putom!

Prije nekoliko godina imao sam prigodu putovati automobilom preko Sjedinjenih AmeriĀkih DrŹava s istoka na zapad. Trećega dana poĀeli smo se uspinjati istoĀnim padinama Sierre. Prolazili smo prekrasnim divljim predjelima sa stoljetnim Źumama. Gotovo na samom prijevoju naišli smo na spomenik. Tu se zimi s 1846. na 1847. zbila teška tragedija.

U proljeće te godine sve je lijepo poĀelo. Donnerova skupina kola krenula je iz savezne drŹave Missouri u Kaliforniju. Nakon nekoliko mjeseci našli su se pod planinskim lancem Sierre u istoĀnoj Kaliforniji. PoĀeo je muĀan uspon. Nadali su se prije zime prijeći preko prijevoja.

No zima je rano stigla. Snijeg je ubrzo pokrio sve putove, a nanosi su bili tako visoki da su prekrili konje. Dalje se nije moglo. Ni povratak nije bio moguć. Preostalo je samo da se ukopaju i Āekaju da zima proĀe. Nadali su se da Āe nakon rane zime uslijediti rano proljeće.

SnjeŹne oluje ubrzo su prekrile kolibe i Źatore. Da bi izišli na površinu, trebalo je kopati tunele. Kola su bila pokrivena snijegom. I Źivotinje. Ljudi su motkama traŹili one koji su podlegli strašnoj zimi.

S nadolazećom zimom povukla se divljaĀ pa nije bilo ulova. Snijeg je dosegnuo visinu od sedam metara, a na površini su virili vrhovi jelki i smreka.

Zima nije popuštala. Ljudi su pojeli posljednje zalihe hrane. PoĀeli su slabjeti i nisu mogli dulje ostati na

nogama. U kolibama su tražili nešto za jelo. Kuhali su remenje da bi ga omekšali kako bi se moglo jesti.

Glad je prvo pokosila najslabije. Od osamdeset sedam osoba koje je zima tu prikovala, samo četrdeset sedam izmučenih i izgladnjelih moglo je poći sa skupinom spasilaca koji su ih u proljeće pronašli.

Kako se mogla dogoditi takva tragedija? U čemu su tiiskusni ljudi pogriješili? Bilo je nekih progresa u planiranju, ali je jedna od njih bila sudbonosna. Kad je velika povorka stigla do male trgovačke postaje u saveznoj državi Wyoming, putnici su čuli da postoji kraći put do Velikog slanog jezera. Čuli su da se put može skratiti za 450 kilometara.

Nekoliko dana je prošlo dok nisu odlučili kamo će. Većina je odlučila krenuti starim, provjerenim putom. Bez većih poteškoća sretno su stigli u Kaliforniju. Međutim, osamdesetak njih odlučilo je poći nepoznatim putom.

Ustanovili su da je put vodio kroz područje koje je često bilo neprohodno za kola. Na putu je znalo biti velikog kamenja o koje su se lomili kotači. Puno je vremena potrošeno za popravke. Osim toga, strmine su iscrpljivale konje pa se vozilo sporije. Kraći put je prouzročio zakašnjenje od mjesec dana, i to se pokazalo pogubnim.

Mi kršćani smo na putu u nebeski Kanaan. Pisac Poslanice Hebrejima kaže da su patrijarsi priznali da su na ovoj Zemlji samo prolaznici. *“U vjeri umriješete svi ovi ne primivši što je obećano, već to izdaleka vidjete i pozdravite te priznate da su tuđinci i putnici na zemlji.”* (Hebrejima 11,13)

U sljedećem retku pisac prelazi s patrijarhâ na današnjicu: *“Oni koji tako govore pokazuju da traže domovinu. A da su pod tim još mislili na onu iz koje su*

izišli, još bi imali vremena da se vrate. A sad, oni teže za boljom, to jest nebeskom (domovinom). Zato ih se Bog ne stidi, ne stidi se nazivati se njihovim Bogom. Zbilja im je pripraviio grad.” (Redci 14-16)

Kako je s nama? Nismo li i mi ostavili ovu zemaljsku domovinu kad smo se odazvali Božjem pozivu? Danas putujemo u nebesku domovinu.

Kojim putom? Sâm je Isus zacrtao put: *“Tamo kamo ja idem već znate put. ‘Gospodine – reče mu Toma – ne znamo kamo ideš. Kako bismo mogli poznavati put?’ Ja sam put, istina i život – reče mu Isus. – Nitko ne dolazi k Ocu osim po meni.” (Ivan 14,4-6)*

O tome putu govorila je i robinja koja je u Filipima vikala za apostolima Pavlom i Silom: *“Ovi su ljudi sluge najuzvišenijeg Boga; oni vam navješćuju put spase-nja.” (Djela 16,17)*

Kad su Akvila i Priscila u Efezu sreli rječitog i uvjerljivog Apolona, biblijski izvještaj kaže: *“Bijaše poučen o Putu Gospodnjemu te je, sa žarom u duši, govorio i učio što se odnosilo na Isusa, iako je poznao samo krštenje Ivanovo. On poče smjelo propovijedati u sinagogi. Kad ga čuše Priscila i Akvila, uzeše ga k sebi te mu točnije izložiše put Božji.” (Djela 18,25.26)*

Apostol Pavao analizira taj put: *“Imamo dakle, braćo, slobodan ulaz u Svetinju po krvi Isusovoj – put nov i živ što nam ga On ostvori kroz zavjesu, to jest svoje tijelo.” (Hebrejima 10,19.20 – Duda, Fućak)*

Kome od nas nije poznat taj put? Nažalost, Sotona se uvijek trudio zavesti nas s pravog puta. Rijetko kad mu uspije nekoga vratiti na stari put, jer znamo kakav je život na njemu. Zbog toga ima lukavo pripremljenu zamku: sugerira nam da pođemo drugim, lakšim, kraćim putom.

“Ne treba sve uzeti tako ozbiljno, strogo”, govori. “Bog je milostiv, čeka nas i ljubi”, šapće.

Mnogo je takvih prečaca: zanemarivanje molitve, razmišljanja i proučavanja; zanemarivanje zdravstvenih propisa, samovolja u prehrani; izbjegavanje kršćanskog svjedočenja; zanemarivanje sastanaka Božjeg naroda. Sve to i mnogo drugog smanjit će i iscrpiti naše duhovne pričuve. I kad nam budu najpotrebnije, morat ćemo gladovati.

Zato Bog savjetuje: *“Ne idi stazom opakih i ne stupaj putem zlikovaca... Pazi na stazu kojom kročiš, i neka ti svi putovi budu pouzdani. Ne skreći ni desno ni lijevo, drži svoj korak daleko odà zla.”* (Izreke 4,14.26.27)

Jesmo li zapazili upozorenja? Ne idi... ne stupaj... Pazi na stazu... Ne skreći... drži svoj korak...!

Bog je voljan odgovoriti na našu molbu za pomoć. Psalmist je bio siguran da će mu Bog pokazati put života (Psalam 16,11). Nemojmo ići nekim novim stazama, prečacima! Bog nije na tome putu pa ćemo doživjeti razočaranje.

Bog nam povjerava još jednu zadaću: *“Zato uspravite mlitave ruke i klecava koljena i pravo hodite svojim nogama da se hromi ud ne iščasi, nego radije da ozdravi.”* (Hebrejima 12,12.13) Pomozimo jedni drugima da bismo na tome putu ustrajali! Neka što prije dode dan kad ćemo ugledati kraj toga puta i ući u našu pravu domovinu!

“Ne zabaci me u starosti ... ne zapusti me!”

Izvjestaj o golemom Salomonovu bogatstvu – skupljenom zlatu i srebru – oduvijek sam shvaćao kao opis uspjeha i slave, a zapravo je bio upozorenje na nevolje koje dolaze. Izvjestitelj o Salomonovu životu navodio je činjenice, a čitatelju ostavio da ih prosudi i ocijeni.

Tako je, primjerice, poznavatelju Starog zavjeta, a osobito Petoknjžja, bilo poznato Božje upozorenje u Ponovljenom zakonu 17,16.17: *“Samo neka ne drži mnogo konja, i ne šalje naroda u Egipat da poveća broj konja. Jer vam je Jahve rekao: ‘Ovim se putem nikada više ne vraćajte!’ I neka nema mnogo žena, da mu srce ne pođe stranputicom.”*

Salomon je izravno prekršio oba Božja naloga. I tako je nastao problem opisan u 1. o Kraljevima 11,1-4: *“Kralj je Salomon – uz kćer faraonovu – volio mnoge žene tudinke: Moapke, Amonke, Edomke, Sidonke i Hetejke, od svih naroda za koje je Jahve rekao Izraelcima: ‘Nećete odlaziti k njima i oni neće dolaziti k vama; oni će zacijelo okrenuti vaša srca svojim bogovima.’ Njima se priklonio Salomon svojom ljubavlju. Imao je sedam stotina kneževskih žena i tri stotine inoča. Njegove su žene zavodile njegovo srce. I kada je Salomon ostario, njegove su mu žene okrenule srce prema drugim bogovima, i srce njegovo nije više potpuno pripadalo Jahvi kao što je pripadalo srce njegova oca Davida.”*

Najmudriji je postao najludi. Umjesto da bude uzvišen primjer poslušnosti Bogu, postao je javni kršitelj Božjih svetih propisa. Dogodilo se upravo ono što je Bog rekao – žene su okrenule njegovo srce svojim bogovima.

Što se zapravo dogodilo? Kako je Salomon mogao štovati druge bogove?

Danas poznajemo pojam *sinkretizma*. Sinkretizam je vrlo popularan i suvremen. To je put kojim srce, koje nije potpuno okrenuto k Bogu, odlazi od Boga. Sinkretizam je tvrdnja: sve su religije dobre i sve imaju dijelove Božje objave. Kršćani mogu učiti od drugih, od nekršćana. Svatko može imati svoju religiju – važno je da bude iskren.

Zapravo su istočnjačke religije sinkretističke, jednako kao i liberalno krilo suvremenog protestantizma.

Salomon je zaključio da klanjanjem pred idolima svojih žena pokazuje koliko ih voli. (Piše da ih je sve ljubio!) Naravno, Jahve je bio najviši Bog, ali što smeta ako nazoči nekoj svečanosti priređenoj u čast moapskom Kemošu, edomskom Kausu ili amonskom Milkomu te hetitskoj božici Sunca! Znao je Salomon da to nisu živi bogovi, već samo ljudski prikazi Jedinog, moćnog Boga Svedržitelja.

Upravo je sinkretizam pripomogao okretanju njegova srca za drugim bogovima.

I danas postoji ista opasnost za nas u dodiru s drugim vjerskim zajednicama za koje nam se čini da imaju dijelove istine, ljepše i privlačnije prikazane. Pazimo da nam druženje s njima ne okrene srce pa ono više neće cijelo pripadati Bogu!

U navedenom biblijskom izvještaju osobitu pozornost izaziva početak četvrtog retka: *“I kada je Salomon ostario...”* Vrlo je važno znati što se događa u starosti.

Ellen White u *Selected Messages*, sv. 2, str. 78 kaže: “Onaj tko je ostario u službi Bogu, može zaključiti da nije sposoban uvijek pratiti ono što se zbiva oko njega niti pamtiti ono što se nedavno dogodilo, ali će njegov um pamtiti prizore i postupke iz djetinjstva. O, kad bi mladi shvatili koliko je važno sačuvati čist um, neokaljan iskvašenim mislima, a dušu čistu od svih ponižavajućih postupaka, *jer se čistoća i nečistoća mladosti odražavaju u starosti.*”

Upravo o tome mladi ne razmišljaju. Ne znaju da ljudi u starosti zaboravljaju sadašnjost, ali odlično pamte prošlost. Ne ulazim u psihološko objašnjenje te pojave, no ona je prisutna. Ono čime smo zaokupljeni u mladosti, pojavit će se u starosti.

David je to dobro razumio. Njegov sedamdeset prvi psalam je izvanredno ganutljiva molba za Božju milost u starosti:

“Tebi se, Jahve, utječem, ne daj da se ikada postidim! U pravdi me svojoj spasi i izbavi, prikloni uho k meni i spasi me! Budi mi hrid utočišta i čvrsta utvrda spasenja: jer ti si stijena i utvrda moja... Na te se oslanjam od utrobe; ti si mi zaštitnik od majčina krila: u te se svagda uzdam... Ne zabaci me u starosti: kad mi malakšu sile, ne zapusti me!... Bože, ti mi bijaše učitelj od mladosti moje, i sve do sada naviještam čudesa tvoja. Ni u starosti, kad posijedim, Bože, ne zapusti me, da kazujem mišicu tvoju naraštaju novom i svima budućima silu tvoju.” (Psalam 71,1-3. 6.9.17.18)

U svezi s ovim psalmom osobito iznenaduje komentat Ellen White. Njezine riječi su snažno upozorenje, posebice mladima. Stariji će teško moći što promijeniti, osim uz djelovanje osobite Božje milosti.

“David je molio Gospodina da ga ni u starosti ne zaboravi. Zašto se tako molio? Vidio je da je većina starih oko njega nesretna jer s godinama jačaju i nesretne crte njihova karaktera. Ako su po naravi bili zatvoreni i pohlepni, u zrelim godinama su postali nepodnošljivi. Ako su bili ljubomorni, razdražljivi i nestrpljivi, u starosti su to postali još više.

David je bio uznemiren kad je primijetio da se čini da je one koji su Ga se naizgled nekad bojali, Bog zaboravio i izložio poruzi Gospodnjih neprijatelja. Zašto je došlo do toga? Kako je starost stizala, činilo se da gube nekadašnju sposobnost rasuđivanja pa su bili spremni slušati savjete stranaca o tome kome se trebaju povjeravati. Njihova neobuzdana zavist ponekad bi buknila kao vatra, jer se nisu svi složili s njihovim sve slabijim rasuđivanjem. Neki su bili uvjereni da njihova vlastita djeca i rodbina priželjkuju njihovu smrt da bi mogli zauzeti njihovo mjesto i dobiti njihov imetak te steći poštovanje koje je njima bilo ukazivano. A drugima su toliko zavladaali njihovi zavidni, pohlepni osjećaji da su bili spremni uništiti vlastitu djecu.”

To je ružna, ali često realna slika. Ellen White nastavlja: “Davida se to duboko dojmilo. Bio je zbunjen. Gledao je pred sobom vrijeme kad će sâm ostarjeti; bojao se da će ga Bog napustiti i da će biti nesretan kao drugi koje je promatrao, pa će biti prepušten prijekori-ma Gospodnjih neprijatelja. Opterećen tim teškim teretom, David se moli (citiran Psalam 71,9.17.19). Osjećao je potrebu obraniti se od zala koja prate starost.

Često se događa da starije osobe nisu spremne priznati opadanje svojih umnih snaga i zbog toga skraćuju svoje dane brinući se za ono što pripada njihovoj djeci. Sotona se često poigrava njihovom maštom pa ih navodi

da gomilaju svoja sredstva tjeskobno se brinući i tako stvaraju stalnu zabrinutost za svoja zemaljska dobra. Ne-ki se čak lišavaju mnogih udobnosti u životu i rade iznad svojih snaga umjesto da troše ono što imaju. Zbog toga su stalno zabrinuti i uplašeni da će u budućnosti biti izloženi oskudici.

Kad bi takvi prihvatili gledište koje bi bilo po volji Bogu, njihovi posljednji dani mogli bi im biti najljepši i najsretniji. Oni koji imaju djecu, u čije se poštenje i razumno upravljanje dobrima mogu pouzdati, trebaju im dopustiti da upravljaju umjesto njih i da se pobrinu za njihovu sreću. Ako to ne učine, Sotona će iskoristiti nedostatak njihove umne snage i upravljati mjesto njih. Stoga trebaju odložiti zabrinutost i terete, a vrijeme provoditi što sretniji, sazrijevajući za Nebo.” (*Signs of the Times*, 19. veljače 1880.; usporedimo *Iz riznice svjedočanstava*, sv. 1, str. 112.113)

Zar je uistinu sve tako tragično? Zar nema mogućnosti da se promijenimo dok smo živi? Radosna je vijest da ima nade: Božja milost nas može promijeniti ako to doista želimo. Biblija nam daje primjere koji pokazuju da je takva promjena moguća i ostvariva.

Primjer apostola Ivana

Ivan je mogao imati dvadesetak godina kad je upoznao Isusa. U Evandeljima čitamo kakav je bio njegov karakter. Opis nije laskav: bio je ambiciozan, ratoboran, sklon kritiziranju, ohol, osvetoljubiv, plah i kivan na sve koji bi ga uvrijedili (vidi Ellen G. White: *Isusov život*, str. 233; *Odgoj*, str. 77; *Koraci prema Kristu*, str. 77).

“Čak ni Ivan, omiljeni učenik, koji je najpotpunije odražavao Spasiteljevu sliku, nije sâm po sebi imao tu

ljepotu karaktera. Bio je ne samo nametljiv i častohlepan, već i žestok i kivan na sve koji su ga vrijedali. Ali kad se upoznao s karakterom božanskog Sina, postao je svjestan svojih nedostataka i ta ga je spoznaja učinila poniznim. Snaga i strpljivost, sila i nježnost, veličanstvo i krotkost – a to je svakodnevno gledao u životu Božjeg Sina – ispunili su njegovu dušu divljenjem i ljubavlju. Iz dana u dan Krist je sve više privlačio njegovo srce, sve dok nije, ispunjen ljubavlju prema Učitelju, izgubio sebe iz vida. Njegova gnjevna i častoljubiva narav došla je pod utjecaj Kristove preobražavajuće sile... Sila Kristove ljubavi preobrazila je njegov karakter. To je prava posljedica sjedinjenja s Isusom. Kad Krist boravi u srcu, narav se mijenja.” Ellen G. White, *Koraci prema Kristu*, str. 77.78)

Sâm Ivan je to opisao nezaboravnim riječima: “*Gledajte koliko nam je ljubav Otac iskazao, da se zove-mo djeca Božja. A to i jesmo! Zato ne poznaje svijet nas jer njega nije uznao. Ljubljeni, sada smo djeca Božja, a što ćemo biti, još se nije očitovalo. Ali znamo: kad se to očituje, bit ćemo mu slični, jer ćemo ga vidjeti onakva kakav jest. Tko god je položio ovu nadu u njega, čisti se od grijeha kao što je on čist.*” (1. Ivanova 3,1-3)

Kakvo upozorenje svima nama!

“No Salomonov primjer nam služi kao upozoravajući svjetionik. Kad ti, ostarjeli putniče, koji si vodio životne bitke, misliš da stojiš, čuvaj se da ne padneš... Kakvo upozorenje svima koji žele spasiti svoje duše, da stalno bdiju u molitvi! Kakvo upozorenje da u srcu stalno čuvaju Kristovu milost, da se bore s unutarnjom pokvarenošću i vanjskim kušnjama!” (Ellen G. White, *The SDA Bible Commentary*, sv. 2, str. 1031)

Hvala Bogu što za stare ima nade iako su u mladosti išli drugim putovima. Isto tako hvala Bogu što je upozorio mlade da paze kako žive, svjesni da će ono što posiju donijeti plod u starosti. Iznad svega hvala Bogu na Njegovoj beskrajnoj milosti i ljubavi.

Ohrabrimo se u svojoj "pilji" — Bog je i u njoj

Uvijek sam se divio poukama što ih pruža Davidov život. Ljetos sam čitao knjigu u kojoj se pisac pozabavio jednim isječkom iz života toga Božjeg čovjeka. Mislio sam da bi bilo dobro da zajednički podijelimo njegove blagoslove.

Svima nam je znano kako je David od mladog pastira preko noći postao slavljena ličnost u Izraelu. Neko vrijeme Davidu se činilo da bolje ne može biti. Pobijedio je Golijata, narod ga je slavio i uzdizao, postao je proslavljeni vojskovođa, oženio se voljenom kraljevnom — sve je sličilo bajci.

A onda se odjednom sve srušilo. Postao je bjegunac, ni kriv ni dužan, zbog Šaulove bolesne zavisti i ljubomore.

Besumnje je David bio silno zbunjen ponašanjem Božjeg pomazanika Šaula. Zašto je Bog dopustio da Šaul i dalje vlada? Je li Bog pristran? Je li napustio svoj narod?

Svetište i njegova služba više nisu bili u Šilu; kovčeg Saveza nalazio se u domu jednog levita u Karijat-Jearimu. Je li moguće da su kroz sva ta stoljeća bogoslužje i religija bili prijevara? Ima li zaista Boga na Nebu? Ima li On doista plan za Izraela? Zašto je David morao napustiti svoje mjesto pastira i pomoći u ostvarenju kraljevstva ako su uzvišena načela što ih je uvijek gajio trebala biti pogažena? Što je vrijedilo boriti se protiv Filistejaca ako je kralj odlučio ubiti onoga koji ih je pobijedio? David

se nije usuđivao dignuti ruku na Božjeg pomazanika, ali nije znao što bi učinio.

Bojao se otići Samuelu, uvjeren da bi ugrozio život toga časnog starca. Ako se vrati kući u Gabu, mogao bi izložiti pogibelji život svoje žene. Želio je upitati Gospodina, pa je zaključio da je jedino mjesto svetište u Nobu.

Ali tu je pogriješio: lagao je svećeničkom poglavaru koji ga je dočekao očito uplašen. Ta vidio je na Davidovu licu strah i zabrinutost. Znao je da nešto nije u redu. (1. Samuelova 21,1.2)

Nakon što je dobio hranu i Golijatov mač, David je nastavio bijeg u Filisteju, u Gat, kralju Akišu. (1. Samuelova 21,11) Tu će počinuti drugu pogrešku (redci 13 i 14).

“Davidova je prva pogreška bila nepovjerenje u Boga u Nobu, a druga njegova pogreška bila je prijevara Akiša. David je pokazao plemenite karakterne osobine, a njegova moralna vrijednost pribavila mu je naklonost naroda, ali kad ga je stigla kušnja, njegova je vjera posrnula i pojavile su se ljudske slabosti... David je u velikoj krizi gledao na Boga i porazio filistejskog diva... Ali kad su ga hvatali i progonili, nedoumica i žalost učinili su da izgubi svojega nebeskog Oca iz vida.

... (David je morao shvatiti) svoje slabosti i nužnost neprekidne ovisnosti o Bogu. Kako je dragocjen utjecaj Božjeg Duha kad dođe na depresivnu i očajnu dušu, hrabreći obeshrabrene, jačajući slabe i dajući hrabrost i pomoć umornim Gospodnjim slugama. O, kakav je naš Bog...!” (Ellen G. White, *Patrijarsi i proroci*, str. 554)

Iz toga iskustva nastao je 34. psalam. Kad ga je Akiš (hebrejski Abimelek) otjerao, David je shvatio da se mora više osloniti na Boga. U tome novom odnosu Davidovo

je srce bilo ispunjeno zahvalnošću pa je ispjevao 34. psalam.

U njemu će se David osvrnuti na stečeno iskustvo riječima:

“Dodite, djeco, i poslušajte me, učit ću vas strahu Gospodnjem. O čovječe, ljubiš li život? Želiš li dane mnoge uživati dobra? Jezik svoj odà zla suspreži i usne svoje od riječi prijevernih! Zla se kloni a čini dobro, traži mir i za njim idi!” (Psalam 34,12-15)

Kad smo izloženi velikoj kušnji i nevolji, kad se neprijatelj isprsi, a prijatelji nas ostavljaju, kad nemamo, kamo god se okrenuli, od koga dobiti ni savjet ni pomoć, sjetimo se kako je David uspio pobjeći Šaulu, preživjeti nakon susreta s Ahimelekom i Doegom Edomcem, skloniti se kod Filistejaca i sačuvati život. Čitajmo u takvim trenucima 34. psalam.

Dvadeset drugo poglavlje 1. Samuelove nastavlja opisivati Davidov bijeg i početak njegova lutalačkog života.

“David ode odande i skloni se u špilju Adulam. A kad su to čula njegova braća i sva njegova obitelj, dođoše onamo da mu se priključe.” (1. Samuelova 22,1)

Riječ je o špilji blizu grada Adulama, koja je postala Davidovo tajno skrovište. I danas se to područje doima divlje i sablasno, prepuno špilja, od kojih su neke zaista goleme.

Za jednu od njih misli se da je bila Davidova špilja. Nalazi se na dugom uskom izdanku stijene visoko iznad doline. Svuda je razbacano golemo kamenje, a jedan je kameni blok, težak nekoliko tona, gotovo zatvorio ulaz u špilju. U blizini je izvor bistre vode tekućice.

U špilju se može ući samo kroz kružni otvor na visini od oko 2,5 metra. Jedan uzak, niski prolaz u njoj vodi u malu špilju iz koje vijugavi prolaz vodi u prostoriju

veličine oko 460 m². Uski prolazi granaju se i vode u druge velike prostorije, od kojih su neke niže od ostalih. Tu se slobodno može smjestiti tisuću ljudi.

Davidovi roditelji i braća znali su da će ih zavidni kralj sigurno nastojati uzeti za taoce. Stoga su pobjegli k Davidu.

U svezi s time Ellen White piše o obvezi djece da se skrbe za svoje roditelje (2BC 1018). U knjizi *Patrijarsi i proroci*, str. 555, ona kaže da se u Adulamskoj špilji cijela obitelj sjedinila u ljubavi i slozi. David je osjetio gorčinu nepovjerenja od svoje braće pa je srce progonjenog obradovala sloga koja je zamijenila razdor.

Premda skriveno, to mjesto postalo je tajna lozinka mnogima čiji je život bio opterećen problemima.

"Osim toga skupiše se oko njega svi koji bijahu u nevolji, svi zaduženi, svi nezadovoljni, i on im posta vođom. A bijaše ih oko njega četiri stotine ljudi." (1. Samuelova 22,2)

Ubrzo se u toj špilji oko Davida okupilo četiristotinjak ljudi. Kakvo je to bilo društvo! Ljudi u nevolji, zaduženi, nezadovoljnici! To nisu nikako bili nježni, blagi, smireni prognanici i izbjeglice. Odjednom se David našao okružen ljudima o kojima će u 57. psalmu reći:

"Smiluj mi se, Bože, o smiluj se meni jer mi se duša utječe tebi!... Ležim usred lavova koji proždiru ljudske sinove. Zubi su im koplja i strijele, a jezik im mač je naoštren. Uzvisi se, Bože, nad nebesa, slava tvoja nek je nad svom zemljom." (Psalam 57,2.5.6)

Što učiniti s takvim očajnicima? David se neće uplašiti; prionut će na posao. Postat će im majka, vojni instruktor, rame za plakanje i dušobrižnik. Iz skupine očajnika on će ubrzo stvoriti dobro organiziranu gerilsku vojsku.

Ti će ljudi do kraja ostati uz njega. Njihov će se broj povećati na šest stotina. Oni će ga pratiti dok ne preuzme prijestolje. Biblija ih poslije naziva "junacima" (2. Samuelova 23,8 i dalje; 1. Ljetopisa 11,10).

Kad god se čovjek, izložen nevolji, trgne i osloni na Boga, On će mu priteći u pomoć. Nema sumnje da je Davidu u tome itekako pomogao prorok, mladi Gad, koji je došao vjerojatno po napatku proroka Samuela.

Gad će postati njegov doživotni prijatelj. Bog je tako osigurao Davidu proročko vodstvo, kao što je učinio i sa Šaulom. Iz toga zaključujemo da Bog ne gleda tko je tko. Oni koji ne dostignu mjerilo božanske visine, ne mogu optuživati Gospodina da nije učinio sve što Nebo može učiniti za uspjeh, već mogu optuživati sebe, zato što dosljedno odbacuju nebeske planove.

David je u adulamskoj špilji ispjevao 57. psalam. U njemu je pokazao da je povratio vjeru i hrabrost. Tu je iskazao svoje pouzdanje u Božje izbavljenje.

"Postojano je srce moje, Bože, postojano je srce moje; pjevat ću i svirati. Probudi se, dušo moja! Probudi se, harfo i citaro! Probudit ću zoru jutarnju. Hvalit ću te, Gospode, među narodima, među pucima pjevat ću tebi: jer do neba je dobrota tvoja, do oblaka vjernost tvoja. Uzvisi se, Bože, nad nebesa, slava tvoja nek je nad svom zemljom!" (Psalam 57,8-12)

I mi smo ponekad izloženi različitim nevoljama.

Vjernica koja živi u domu nevjernih, svakodnevno izložena slušanju psovki, prostota i uvreda na račun svoje vjere; vjernik koji je ušao u neki posao s iskrenim i poštenim namjerama, a sad ga, čini se, čeka financijska propast; mladić i djevojka koji su imali određene planove i snove, molili se da ih Bog vodi i pokaže im put, a odjednom se čini da sve ide naopako; možda se želiš

školovati, ali ne prolaziš na prijamnom ispitu ili nemaš novca; zategnuti odnosi u obitelji, nevaljala i neposlušna djeca, nerazumijevanje bračnog druga i štošta drugo.

Ohrabrimo se! Ako je David uspio izići na kraj sa špiljom punom očajnika, i ti možeš stisnuti zube, zasukati rukave i prihvatiti se posla u svojoj "špilji". Što ti za to treba? Snaga? Hrabrost? Mir? Discipliniranost? Traži ih od Onoga koji toga ima u izobilju. Bog će te čuti! On obraća osobitu pozornost na svaki krik koji dolazi iz špilje.

To savjetuje i Pavao:

"Dakle, stojte čvrsto! Opašite svoje bokove istinom, obucite oklop – pravednost, obujte noge 'spremnosti za Radosnu vijest – mir!' U svemu uzmite veliki štitić – vjeru; njime ćete moći ugasiti sve goruće strijele Zloga! Prihvatite kacigu – ono čim se spasava – i mač Duha, to jest riječ Božju, sa svakovrsnom prošnjom i molitvom. Molite u jedinstvu s Duhom u svakoj prigodi, i k tome bdijte sa svom ustrajnošću i svakovrsnom molitvom za sve svete." (Efežanima 6,14-18)

Poslušajmo, i nećemo se razočarati!

»uvajmo se vlastitih rje enja!

(1. Samuelova 27–29)

U životu se često suočavamo s problemima koji nam se čine nerješivi. Postoje različiti problemi, ali nam se svi čine važni jer se tiču nas i našega života. Kako se postaviti? Što učiniti? Kako se ponašati? Gdje potražiti rješenje?

Katkad se čini da poteškoćama koje nas snalaze nema kraja. Molimo Boga da nas izbavi, a On kao da se oglušio. Pitamo se što smo skrivali pa opterećujemo i svoju savjest, što ne bismo trebali.

Potražimo u Svetom pismu odgovore na takva pitanja. Razmotrimo jedan isječak iz Davidova života i pogledajmo koje sve pouke iz njega možemo crpiti za sebe.

Svi se sjećamo kako je David od pastira došao na Šaulov dvor i vodio Gospodnje bitke protiv Izraelovih neprijatelja. Unatoč svemu što je učinio za svoj narod, nije pokazao sućut prema njemu kad je izgubio kraljevu naklonost. Od toga naroda doživio je samo prijezir i nezahvalnost, a njegov je život postao stalna noćna mora. Oskudno se hraneći, živio je po špiljama i u šumama, u pustinji i na liticama; bio je čovjek izvan zakona.

Progonjen kao zvijer od Šaula, David se umorio od skrivanja. Dugotrajna kušnja iscrpila je njegovu vjeru u Božja obećanja. Unatoč svim ispjevanim psalmima, David je zaključio da će na kraju ipak pasti kao žrtva kraljeve zlobe. I drugi put je odlučio potražiti zaklon u filistejskoj zemlji (Ellen G. White, *Patrijarsi i proroci*, str. 566).

“David reče u sebi: ‘Ipak ću jednoga dana poginuti od Šaulove ruke. Zato nema ništa bolje za me nego da se spasim u zemlji Filistejaca. Tada će Šaul odustati da me dalje traži po svim krajevima Izraelovim, i izbavit ću se iz njegove ruke.’ Kad je Šaul doznao da je David pobjegao u Gat, nije ga više progonio.” (1. Samuelova 27,1.4)

Ljudski gledano, bilo je to jedino realno rješenje. Međutim, “Davidov zaključak da će Šaul sigurno ostvariti svoju ubilačku namjeru donesen je bez savjetovanja s Bogom” (*Patrijarsi i proroci*, str. 566).

Zanimljivo je da se Bog nije umiješao. Zašto? Jer Ga David nije ni pitao. Ne zaboravimo, tako je i u našem životu.

“Dok je Šaul kovao zavjeru i nastojao ga uništiti, Bog je radio da Davidu osigura kraljevstvo. Bog ostvaruje svoje planove premda su oni pred čovjekovim pogledom zavijeni tajnovitošću. Ljudi ne mogu razumjeti Božje putove i, gledajući ono što se vidi, oni tumače kušnje i poteškoće koje Bog dopušta da dođu na njih kao nešto što je usmjereno protiv njih te će im donijeti samo uništenje. Tako je David gledao ono što se vidi, a ne Božja obećanja. Sumnjao je da će ikad doći na prijestolje. Duge kušnje su oslabile njegovu vjeru i iscrpile mu strpljenje.” (Isto)

1. POUKA: Ne donosimo odluke a da nismo Boga pitali za savjet.

“Gospodin nije poslao Davida da zaštitu potraži kod Filistejaca, Izraelovih najgorčnijih neprijatelja... Davidova nevjera je obešćastila Boga... David je bio pomažan da stoji u obrani Božjeg naroda i Gospod nije želio da Njegov sluga hrabri bezbožnike tako što će im otkriti

slabosti Njegovog naroda... Tim činom dao je povoda za pogrešno tumačenje njegovih pobuda..." (Isto, str. 566.567)

"David se nije odrekao štovanja Boga, niti se odrekao djelovanja za Njegovu stvar, ali je žrtvovao svoje povjerenje u Njega zbog svoje osobne sigurnosti i tako okaljao pravedan i vjeran karakter koji Bog zahtijeva da ga njegove sluge imaju." (Isto, str. 567)

2. POUKA: Držimo na umu Božju čast, a ne svoje osobne interese. Zaboravimo na sebe i oslonimo se na Božja obećanja.

Pomnijivim čitanjem ovoga poglavlja (1. Samuelova 27) nalazimo nove elemente koji nas upozoravaju da se u ostvarenju Božjih planova ne smijemo služiti nepoštenim sredstvima.

Filistejski kralj Akiš srdačno ga je primio kao vazala i na njegovu molbu mu darovao grad Siklag u kojemu će ostati 16 mjeseci (redak 7). David sa svojim ljudima odlazi u ratne pohode na jugu Palestine provodeći etničko čišćenje. Kad bi ga Akiš pitao za pljačku – jer je redovito dobivao plijen – David bi lagao i tako stjecao Akišovo neograničeno povjerenje. Time je neizravno pomogao Filistejcima, koji su imali sve izgleda za uspjeh, u kovanju planova protiv Izraela.

"Protivno Božjoj volji David je krenuo trnovitim putem dvoličnosti i spletke. Žrtvujući pouzdanje u Boga za svoju ideju o vlastitoj sigurnosti, David je okaljao vjeru koju Bog očekuje da sve Njegove sluge pokažu pred ljudima i anđelima." (*SDA Bible Commentary*, sv. 2, str. 580)

3. POUKA: Ne smijemo se služiti sredstvima koja Bog ne može odobriti, a da ne snosimo posljedice.

Kad su filistejski planovi sazreli... *“U ono vrijeme Filistejci skupiše svoje čete za rat protiv Izraela. I Akiš reče Davidu: ‘Znaj da ćeš ići sa mnom na vojsku, ti i tvoji ljudi!’ A David odgovori Akišu: ‘Dobro! Sad ćeš vidjeti što će učiniti tvoj sluga!’ A Akiš odvrati Davidu: ‘Dobro! Zato ću te postaviti da budeš mojim čuvarom zauvijek.’”* (1. Samuelova 28,1.2)

To su posljedice dvoličnosti!

“David je osjećao da je promašio put. Bilo bi mu kudikamo bolje da je našao utočište u Božjim moćnim planinskim utverdama nego među zakletim neprijateljima Jahve i Njegova naroda. Ali Gospod u svojoj velikoj milosti nije kaznio tu pogrešku svojega sluge prepuštajući ga samom sebi u brizi i nedoumici, jer premda je David gubio dodir s božanskom silom, nakana je njegova srca još uvijek bila da ostane vjeran Bogu.” (*Patrijarsi i proroci*, str. 581)

“David je učinio prvu pogrešku kad je napustio Judeju. Uz grijeh što je bez božanskog dopuštenja napustio svoje sunarodnjake, dodao je i grijeh dvoličnosti. Da je ostao u Judeji, Bog bi ga mogao izbaviti kao što je to prije učinio. Kad se Izrael okupio u Gilboji da se odupre filistejskom napadu (1. Samuelova 28,4), Gospod je mogao uporabiti Davida da izvojuje pobjedu kojom bi stekao popularnost cijele zemlje. Dok je Šaul učinio veliku pogrešku nastojeći Davida lišiti života, David je sad učinio gotovo kobnu, glupu pogrešku kad je svoju zemlju ostavio bez određenog savjeta od Boga.” (*SDA Bible Commentary*, sv. 2, str. 583)

“Davidovi grijesi nisu bili toliko svjesno i samovoljno napuštanje putova pravde, koliko posljedica slabe vjere i pogrešne prosudbe... Besumnje je cijelim srcem sad žalio što nije drukčije postupio.” (Isto, str. 591)

4. POUKA: Kako je Bog milostiv! Ne gleda na naše slabosti; vidi srce koje teži služiti Bogu. Unatoč našim očitim promašajima, nepovjerenju i samopouzdanju, Bog kao dobri otac ispravlja naše nespretne pokušaje da sami riješimo probleme.

U 29. poglavlju čitamo kako su Božji anđeli onemogućili Sotonin plan da stavi Davida u bezizlaznu situaciju, tako što su utjecali na filistejske knezove koji su Akišu postavili ultimatum (redak 4) – David ne može s njima ići u boj.

“Tada Akiš dozva Davida i reče mu: ‘Živoga mi Jahve, ti si pošten, i meni bi bilo drago da me pratiš u pokretima moje vojske, jer nisam našao nikakva zla na tebi od onoga dana kad si došao k meni pa do današnjega dana. Ali nisi drag u očima knezova. Zato se sada vrati i otiđi s mirom kući da ne ozlovoljiš filistejske knezove!’

David odvratí Akišu: ‘Ta što sam učinio i što si zamjerio svome sluzi od onoga dana kad sam stupio u tvoju službu pa do današnjega dana, da ne mogu ići da se bijem s neprijateljima svoga gospodara kralja?’ A Akiš odgovori Davidu: ‘Ti znaš da si mi drag kao anđeo Božji, ali su filistejski knezovi rekli: Neka ne ide s nama u boj! Zato ustanite rano ujutro, ti i sluge tvoga gospodara koji su došli s tobom, i otiđite na mjesto koje sam vam označio. I nemoj gajiti u svom srcu nikakve mržnje, jer si mi mio. Ustat ćete dakle u rano jutro, čim svane, i otići ćete!’ Tako David

sa svojim ljudima ustade rano, i krenu odmah ujutro, i vrati se u filistejsku zemlju, a Filistejci odoše u Jizreel.”

(1. Samuelova 29,6-11)

Akišov postupak izazvao je u “Davidovu srcu stid i grižnju savjesti kad je mislio kako su nedostojne bile prijekave Jahvinog sluga kojima je pribjegao” (*SDA Bible Commentary*, sv. 2, str. 582).

“Izvještaj u ovome poglavlju pokazuje kako Bog radi na spašavanju svoje djece. On nastoji navesti ljude da prihvate Njegove putove, ali im ostavlja slobodu da, ako žele, odbace Njegove prijedloge. To vrijedi ne samo za prvobitnu odluku da čovjek služi Bogu, već i za sve velike ili male odluke kojima ljudi odlučuju živjeti u skladu s Božjim načelima. Neizbježno je da će svaki čovjek pogriješiti, a nevolje koje iz toga proizlaze pokazat će pogrešku u rasuđivanju.

David je potražio zaklon u Filisteji da bi se zaštitio od Šaula. Prilagodivši postupke svojim osjećajima, ubrzo je ustanovio da je sjeme vlastitih interesa donijelo žetvu laži i dvoličnosti. *No David je priznao svoju zabludu i cijelim srcem nastojao slijediti Božji plan.* Takvo gledište omogućilo je Bogu da oblikuje okolnosti koje su mu donijele izbavljenje, premda je nevolja u kojoj se našao bila posljedica njegove vlastite pogreške.” (Isto, sv. 2, str. 591)

Analizirajući taj dio Davidova života, jasno zaključujemo da smo često sami krivi za poteškoće s kojima se susrećemo u životu. Ali smo isto tako razumjeli da nas Bog neće nikad napustiti ako mi ne napustimo Njega. U svojoj beskrajnoj ljubavi Bog će i dalje čekati da razumijemo kako nam želi dobro ako smo spremni poslušati Njegove zapovijedi. I kako smo čitali na početku našega proučavanja, naučimo da “Bog ostvaruje svoje planove

premda su oni pred našim pogledom zavijeni tajnovitošću. Mi ne možemo razumjeti Božje putove i, gledajući ono što se vidi, kušnje i poteškoće koje Bog dopušta da dođu na nas tumačimo kao nešto što je usmjereno protiv nas te će nam donijeti samo uništenje” (parafraza na *Patrijarsi i proroci*, str. 566), a zapravo bismo se trebali osloniti na Božja obećanja.

Nemojmo se obeshrabriti onim što nam se događa. Slijedimo Boga bez obzira na cijenu. On će na kraju sve izvesti na naše dobro, za naše spasenje.

Sad je prigoda!

“Objavljeno ti je, čovječe, što je dobro, što Jahve traži od tebe: samo činiti pravicu, milosrđe ljubiti i smjerno sa svojim Bogom hoditi.” (Mihej 6,8)

Ovaj tekst sadrži nekoliko velikih istina: Bog očekuje od čovjeka da čini što je pravo, da bude milosrdan i da živi smjerno pred Njim. Čini li tako, Bog ga može upotrijebiti u ostvarenju svojih planova za spašavanje ljudskog roda.

Petar se pokorio, Juda nije. David se pokorio, Šaul nije. Svaki od njih imao je istu prigodu. No Bog može poučiti i voditi samo one koji Mu se pokoravaju.

Šaul je potjecao iz imućne obitelji. Lijep, visoka stasa, sigurno je privlačio pozornost svih koji su ga vidjeli. Kad su očeve magarice odlutale, poslao je sina sa slugom da ih potraži. Nakon dva dana, prešavši četrdesetak kilometara, našli su se pred Ramom, prebivalištem proroka Samuela. Šaul je na nagovor sluge pristao da odu u grad Božjem čovjeku kaneći pitati za odlutale magarice.

“Kad su ulazili na vrata, Samuel ih susrete... A kad je Samuel ugledao Šaula, Jahve mu progovori: ‘Evo ti čovjeka za koga ti rekoh: Taj će vladati nad mojim narodom’... Samuel odgovori Šaulu: ‘Ja sam vidjelac. Pođi preda mnom na uzvišicu, danas ćete sa mnom jesti. Sutra ću te ujutro otpustiti i sve ću ti kazati što ti je na srcu.’”

Šaul je toga dana bio počasni gost na pripremljenoj gozbi. Tu je noć prespavao kod Samuela. Rano ujutro

Samuel je probudio Šaula kaneći ga otpustiti. Kad su izišli iz grada, Šaul je trebao poslati momka naprijed. “*A ti stani sada, da ti objavim riječ Božju.*” (1. Samuelova 9,14-27)

“*Tada Samuel uze uljanicu s uljem te je izli na glavu Šaulu.*” (1. Samuelova 10,1)

Šaul je zacijelo bio zbunjen tim događajem. On, seljački sin, odjednom sjedi na čelu stola među uglednicima i dobiva najbolji komad mesa. Šaul je svakako morao zapaziti da je sve bilo pripremljeno za njega i da je prorok unaprijed znao da će on stići u grad.

Dakako, pri čitanju ovoga ulomka pojavljuju se pitanja: kako je Samuel znao da kuharu treba reći da pripremi but? O čemu su razgovarali Samuel i Šaul te večeri na krovu? Je li Šaul nakon toga mogao odmah zaspati? Je li nemiran san bio razlog da ga je Samuel morao buditi? Što donosi budućnost? Zašto je Bog baš njega izabrao za vođu Izraela?

Šaul nije znao odgovoriti na većinu pitanja koja su ga zaokupljala. Činjenica je da Šaul nije bio spreman za zadaću koju mu je Bog kanio povjeriti. U knjizi *Patrijarši i proroci*, str. 523, Ellen White piše: “Šaul nije u svojoj mladosti ljubio i bojao se Boga, i takav je neobuzdan duh, nenaviknut na pokornost, uvijek bio spreman na pobunu protiv božanskog autoriteta. Oni koji u svojoj mladosti njeguju sveti obzir prema Božjoj volji i vjerno vrše dužnosti svojega položaja, bit će spremni za uzvišeniju službu u budućem življenju. Međutim, ljudi ne mogu godinama zlouporabljivati sile koje im je Bog dao, a onda, kad se odluče promijeniti, imati te sile svježe i spremne za sasvim suprotan način življenja.”

Kad pozove koga u službu, Bog će se pobrinuti da ga za nju i osposobi. To je vidljivo i u Šaulovu životu.

Ne smetnimo pritom s uma naš uvodni tekst. Da bi uvjerio Šaula kako sve to nije bilo slučajno, Bog je preko proroka Samuela otkrio Šaulu neposrednu budućnost.

“Kad odeš sada od mene, naći ćeš dva čovjeka kod Rahelina groba... Oni će ti reći: ‘Našle su se magarice koje si pošao tražiti; i gle, tvoj je otac zaboravio na magarice, a zabrinut je za vas...’ A kad odeš odande dalje i dođeš do Taborskog Hrasta, srest ćeš ondje tri čovjeka koji će ići gore k Bogu u Betel... Oni će te pozdraviti i dat će ti dva kruha, a ti ih primi iz njihove ruke. Poslije toga doći ćeš u Gibeu Božju... Kad uđeš u grad, namjerit ćeš se na povorku proroka koji će silaziti s uzvišice, a pred njima harfe, bubnjevi, frule i citre; oni će biti u proročkom zanosu. Tada će na te sići duh Jahvin, te ćeš pasti u proročki zanos s njima, i promijenit ćeš se u drugog čovjeka. A kad ti se ispune ti znakovi, onda čini kako ti se prilika pruži, jer je Bog s tobom.” (1. Samuelova 10,2-7)

Posebice ističemo šesti redak: *“Tada će na te sići duh Jahvin, te ćeš pasti u proročki zanos s njima, i promijenit ćeš se u drugog čovjeka.”*

U životu ima trenutaka kad promjena okolnosti ili neki božanski dar oslobađa ljude od dotadašnjih ograničenja, pa ustanove da je u njima došlo do nagle, iznenadne i zapanjujuće promjene, slične onoj kad iz kukuljice izlazi leptir ili kad kaktus preko noći procvjeta te pokaže svoju osobitu ljepotu u proširi čudesan miris, a samo sat prije toga nije bilo ničega.

Stvarnost preobražaja očituje se u mislima, navikama i životu. Staro nestaje, a sve novo nastaje. No ne smijemo smetnuti s uma da takva promjena postaje trajna samo svakodnevnim potvrđivanjem donesene odluke. Nažalost,

mnogi danas, kao u stara vremena, nose bedž s natpisom: "Moglo je biti."

Zastanimo na trenutak i razmislimo o sebi. Nismo li ponekad slični Šaulu? Nije li nas Bog pozvao da Mu služimo, premda za to nismo bili spremni? Zar Bog nije i nama pokazao da će nas voditi kad god se budemo pouzdali u Njega, a ne u sebe? Nismo li i mi iskusili da je sve lakše, ljepše i bolje kad rješavamo s Bogom?

Šaul je u svemu što se dogodilo trebao vidjeti da mu Bog pruža dokaze u prilog njegovom imenovanju. Zašto nije prije našao magarice? Zašto je lutao da bi na kraju došao k Samuelu i tek onda saznao za njih? Bog mu je time želio reći da je, premda nevidljiv, stalno bio s njim.

Čitavo je Nebo bilo zainteresirano da mu pomogne u odluci da svoj život prepusti Bogu. On je u svakodnevnom prigradama trebao vidjeti Božje vodstvo. Imao je dokaze da je Bog pripremio okolnosti vezane uz povratak kući. Bilo mu je rečeno što će se sve dogoditi da bi ga Bog ohrabrio na suradnju, dopuštajući Svetom Duhu da ga poučava, štiti i usmjerava njegove postupke.

Zar Bog tako ne radi i s nama? Ali gdje potražiti snagu za takvo pouzdanje?

Vratimo se Šaulu. Osobito mi je drag redak: "*Čim je Šaul okrenuo leđa da ode od Samuela, Bog mu promijeni srce.*" (Redak 9)

Ellen White piše o tome: "Bog je dao Šaulu novi duh, druge misli, druge ciljeve i težnje. To prosvjetljenje, uz duhovnu Božju spoznaju, što je svakako bila osobita prednost, trebalo je povezati njegovu volju s Jahvinom." (*The SDA Bible Commentary*, sv. 2, str. 1013)

Promjena srca značila je i promjenu razmišljanja. Umjesto da razmišlja o magaricama i o svojem imanju, Šaul je trebao naučiti razmišljati o problemima s kojima

se suočava državnik, general i kralj. Bog je bio spreman dati mu sposobnost koja bi bila sukladna njegovim odgovornostima. Kakve su misli morale zaokupljati Šaula nakon što se zbio događaj za događajem, kako mu je Samuel prorekao!

Bog je bio spreman preobraziti Šaulovu viziju, ambicije i težnje tako da mu najvažnije u životu postane ono što je Božje. Šaul je preko Samuela potražio Boga da bi riješio svoje osobne probleme. Bog prvo odgovara na njegovu molbu za osobno vodstvo, a onda ga poziva da prihvati Njegovo vodstvo u onome što se ticalo dobra cjelokupnog Izraela. Tako je i danas. Bog uzima ljude gdje ih nalazi i poziva ih da ostvare Njegov plan za njihov život.

Ponavljam: Bog uzima ljude tamo gdje ih nalazi, nespremljene i često nedostojne, a onda ih poziva da ostvare Njegove planove. Hoće li ih doista ostvariti, ovisi o tome hoće li oni prihvatiti uvodni tekst: poniziti se pred Bogom i čekati da On pokaže što i kako treba činiti.

"I svi se oni znakovi ispuniše onaj dan. Kad su naime došli u Gibeu, gle, dođe mu u susret povorka proroka, i duh Božji side na njega, i on pade u proročki zanos usred njih. I kad su ga svi koji ga poznavahu otprije vidjeli gdje prorokuje s prorocima, počеше govoriti jedan drugome: 'Što se to dogodilo sa sinom Kiševim? Zar je Šaul među prorocima?'" (Redci 9-11)

Šaul među prorocima? Takvo što ljudima se činilo nevjerojatno. Bilo je čudo što je Šaul postao prorok, premda ne u smislu proricanja. On je sad s ostalima uzvisivao Božju snagu i moć te nadahnuto govorio o svetim istinama. Nosio je u sebi tajnu koju je s mukom zadržavao za sebe, a nedavni dokazi božanske milosti i

Promisli dotaknuli su dubinu njegove duše. Njegove suzdržavane emocije odjednom su provalile u proslavljanju Boga.

Njegovo iskustvo svjedoči o činjenici da ljude koji ništa ne obećavaju Bog može preobraziti u korisne pomagače. Bog često djeluje potpuno suprotno ljudskom planiranju.

U ovome primjeru vidljivo je da sve ovisi o predaji Bogu da On upravlja našim postupcima, vodi ih i usmjerava. Ne smatrajmo druge nesposobnima za ovo ili ono. Ako se budu pouzdali u Boga, On će ih osposobiti za zadaću koju im je povjerio. Ne mislimo o sebi da nismo sposobni ostvariti ono što nam je povjereno. Bog će nas voditi budemo li se pouzdali u Njega.

Za to nije poslu ao?

Na prijelazu iz sedmog u osmo stoljeće prije Krista judejsko se kraljevstvo našlo pritisnuto između dviju velesila onoga doba: Egipta na jugu i Babilona na istoku (premda je vojska s istoka uvijek dolazila u Palestinu sa sjevera).

U to doba je babilonski kralj Nabukodonozor zaratio s Egiptom koji se nije htio odreći utjecaja u Palestini. Egipćani su bili potučeni, a Nabukodonozoru je judejski kralj Jojakim svečano izjavio odanost (2. o Kraljevima 24). Vazalstvo je trajalo tri godine, a onda se Jojakim pobunio protiv Babilonaca. Htio je izvojevati neovisnost svoje zemlje.

Bila je to iluzija, jer je čitav Kanaan, sve do Egipta, bio u Nabukodonozorovim rukama. Kad je došao, Nabukodonozor je okovanog Jojakima odveo u Babilon, gdje je i umro.

Na judejsko prijestolje dolazi njegov osamnaestogodišnji sin Jojakin. Nakon nešto više od tri mjeseca on će izići pred Nabukodonozora koji ga odvodi u ropstvo s deset tisuća ljudi: vojskovođa, odličnika, vrsnih ratnika i svih obrtnika. S njima je i prorok Ezekiel. Postoje babilonski zapisi o obrocima koje je u Babilonu dobivao kralj Jojakin. U Judeji ostaje uglavnom sirotinja.

Nabukodonozor postavlja na judejsko prijestolje Sidkiju koji je tada imao dvadeset jednu godinu, a vladao je jedanaest godina. Nažalost, Sidkija nastavlja stopama svojih prethodnika.

“Činio je što je zlo u očima Jahvinim, sve kao što je činio Jojakin.” (2. o Kraljevima 24,19)

Prilike u zemlji bile su katastrofalne. Premda kraljevo ime u prijevodu znači “Jahve je pravedan”, preostali narod slični “pokvarenim smokvama” (Jeremija 24; 29,17). U to doba Bog neumorno govori preko proroka Jeremije da se narod treba promijeniti, pokajati i obratiti se Bogu. No rijetko je tko bio spreman poslušati.

Jeremija je pokazao što sve treba promijeniti: *“Ovako govori Jahve: Svako jutro sudite pravedno, izbavite potlačene iz ruku tlačitelja, ili će moj gnjev planuti poput vatre, raspalit se neugasivo zbog vaših opočina.”*

U pismu što ga šalje prognanicima u Babilonu prorok otvoreno govori: *“Jer ne poslušate mojih riječi – riječ je Jahvina – premda sam im svejednako slao sluge svoje proroke, ali ih oni ne poslušate – riječ je Jahvina. Ali vi, izgnanici, koje poslah iz Jeruzalema u Babilon, poslušajte svi riječ Jahvinu!”* (Jeremija 29,19.20)

U istom poglavlju Jeremija proriče da će Nabukodonozor ispeći na vatri dvojicu pokvarenih buntovnika u Babilonu (redci 21-23). Među njihovim grijesima spominje preljub. Ni proroci u Jeruzalemu nisu bili bolji: *“Jer zemlja je puna preljubnika; zbog tih se ljudi zemlja u crno zavila, a ispaše u pustinji sagorješe. Njihova je trka zloba, a moć im je nepravda. Da, i prorok i svećenik zlikovci su, čak i u Domu svome nadoh im pakost – riječ je Jahvina. ... Ali u proroka jeruzalemskih vidjeh strahote: preljub, prijeverne putove, jačaju ruke zločincima, te se nitko od zločina svojih ne obraća. Svi su mi oni kao Sodoma, a žitelji kao Gomora.”* (Jeremija 23,10.11.14)

No usred tako strašnog stanja prorok vidi da će se neki prognanici pokajati: *“Ima nade za tvoje potomstvo – riječ je Jahvina – sinovi tvoji vratit će se u svoj kraj. Dobro čujem Efrajimov jecaj: ‘Ti me pokara, i ja se popravim kao june još neukročeno. Obrati me, da se obratim, jer ti si, Jahve, Bog moj. Odvratih se od tebe, ali se pokajah, uvijek, i sad se u slabine tučem. Stidim se i crvenim, jer nosim sramotu mladosti svoje!’* (Jeremija 31,17.19)

Nato Bog odgovara: *“Zar mi je Efrajim sin toliko drag, dijete najmilije? Jer koliko god mu prijetim, bez prestanka živo na njega mislim, i srce mi dršće za njega od nježne samilosti – riječ je Jahvina.”* (Redak 20)

“Svi koji prihvate vijesti što ih Bog šalje da bi ih očistio od svih navika neposlušnosti svojim zapovijedima i prilagodavanja svijetu, koji se pokaju za svoje grijehе i promijene tražeći pomoć od Boga i hodeći putom poslušnosti Njegovim zapovijedima, primit će božansku pomoć da isprave svoje zle postupke. Ali oni koji se prividno kaju i traže Gospodina, ali ne uklone zlo svojih postupaka, sami će se razočarati; a kad im u simbolima i prisposodobama bude prikazano njihovo stanje, osjetit će stid i tugu što su razočarali Gospodina. Uzdali su se u svoje postupke. Bili su kao narod opomenuti, ali nisu ostavili svoja zla djela koja su izazvala ukor.” (Ellen G. White, *The SDA Bible Commentary*, sv. 4, str. 1159)

No Sidkija i njegov narod nisu se pokrenuli. Oni će se pouzdati u savez s okolnim narodima (inače svojim neprijateljima). U nastaloj pobuni oslanjat će se na Egipat. No Nabukodonozor će brzo ugušiti pobunu. Užasnuti njegovim pohodom i nemoći Egipta, kralj i narod očajnički pokušavaju steći Božju naklonost. U svečanom

savezu s Bogom obećavaju osloboditi sve hebrejske robove u Jeruzalemu.

“Riječ koju Jahve uputi Jeremiji, pošto je kralj Sidkija sa svekolikim narodom jeruzalemskim sklopio savez da im proglasi slobodu, da svaki pusti na slobodu svoga roba Hebreja i svoju robinju Hebrejku te da više ni u koga ne bude Hebrej, brat njegov, kao rob. I svi odličnici i sav narod koji uđoše u ovaj savez pristadoše te svaki pusti na slobodu roba svoga i svoju ropkinju da im više ne robuju. Pristadoše, dakle, i pustiše ih.” (Jeremija 34,8-10)

Nakratko. Čim se Nabukodonozor privremeno povukao, pogazili su danu riječ, svetu prisegu (redci 11.19).

“A potom se okrenuše i uzeše opet svoje robove i ropkinje koje bjehu oslobodili, pa ih prisiliše da im opet robuju. Tada Jahve uputi riječ Jeremiji govoreći: Ovako govori Jahve, Bog Izaelov: Ja sam sklopio Savez s ocima vašim u dan kada ih izvedoh iz Egipta, iz zemlje ropstva... A vi se bijaste obratili i učinili što je pravo u očima mojim, proglasivši slobodu za svakoga bližnjega svoga, i preda mnom ste sklopili savez u Domu koji se zove mojim imenom. A zatim se okrenuste i oskvrnuste ime moje, jer je svaki od vas opet uveo svoga roba i ropkinju koje ste već oslobodili, i ponovo ste ih prisilili da vam robuju.” (Redci 11.12. 15.16)

Kako primjećujemo, Jeremija ne govori o svetkovanju subote i održavanju Jahvina bogoslužja. Forma religije je sačuvana.

U to tragično doba, dok su se oblaci suda sve više gomilali na obzorju, Sidkija traži od Jeremije poruku od Boga. Koliko puta mu je Bog slao poruke! To će biti posljednji razgovor s prorokom.

“Kralj Sidkija posla po proroka Jeremiju, te ga pozva da dođe k njemu na treći ulaz što vodi u Dom Jahvin. Kralj reče Jeremiji: ‘Htio bih te nešto upitati, nemoj mi ni riječi zatajiti!’ Jeremija, dakle, reče Sidkiji: ‘Ovako govori Jahve, Bog nad Vojskama, Bog Izraelov: Ako izadeš pred vojskovođe kralja babilonskoga, spasit ćeš glavu, i ovaj grad neće biti uništen požarom; živjet ćete ti i tvoj dom. Ako pak ne izadeš pred vojskovođe kralja babilonskoga, ovaj će grad pasti u ruke Kaldejaca, i oni će ga spaliti, a ti se nećeš spasiti iz ruku njihovih’. ... Da, sve će žene tvoje i djecu tvoju odvesti Kaldejcima, a ni ti sam nećeš umaći rukama njihovim; dospjet ćeš u ruke kralju babilonskom, a grad će ovaj biti spaljen.”(Jeremija 38,14.17.18.23)

Babilonci su opsjeli Jeruzalem. Opsada je trajala tri-deset mjeseci. Bilo je to užasno razdoblje. Kad je nestalo hrane, zavladao je glad. Jeremija će u Tužaljka opisati strahote opsade: *“Ko vodu izlij srce pred licem Gospodnjim, k njemu podiži ruke i traži milost za svoju nejačad koja od glada obamire po uglovima ulica... Jezik dojenčeta za nepce se lijepi od žeđi. Djeca vape za kruhom, a nikog da im ga pruži... Sad im je obraz crnji od čađe, ne prepoznaju se više na ulici. Koža im se lijepi za kosti, suha kao drvo... Žene, tako nježne, kuhaše djecu svoju, njima se hraniše za propasti Kćeri naroda moga... Koža nam gori kao peč užarena, ognjicom od plamena gladi.”* (Tužaljke 2,19; 4,4.8.10; 5,10)

Zašto je sve to došlo? Jer do gorkog kraja nisu htjeli slušati. Na kraju su Babilonci provalili u grad. Te noći Sidkija bježi, ali ga brzo hvataju u Poljanama jerihonskim. Odvođe ga u Riblu, daleko na sjeveru; ondje izlazi na sud pred samog Nabukodonozora kojemu se prije *“bješe zakleo Bogom”* (2. Ljetopisa 36,12-15).

Nabukodonozor je na njegove oči dao zaklati djecu i pogubiti sve judejske odličnike. Zatim je dao Sidkiji iskupati oči i okovanog ga odveo u Babilon. Sve što je ostalo od naroda, odveo je u ropstvo u Babilon. Jeruzalem je razorio i spalio.

Zašto je to ostalo zapisano u Svetom pismu? Mi nismo zli kao ti Judejci. Pa ipak su ovdje pouke koje ne bismo smjeli zanemariti.

1. Sve što smo upravo proučili, zbilo se u samo dvadeset dvije godine. Bilo je dovoljno vremena da poslušaju što Bog kaže. Ni mi ne znamo koliko će još vremena proteći do Isusova dolaska.

2. Naša neposlušnost nije tako vidljiva kao u Judejaca. No kakvi se grijesi kriju u privatnom životu pojedinaca? Ova žalosna povijest upućena je nama kao upozorenje.

3. Kralj i narod odbacili su poruke Božjih proroka. Mi smo drukčiji: jednostavno se oglušujemo na pozive za promjenom srca i života. Zanemarujemo poruke Duha proroštva.

4. Bog je prepun milosrđa i strpljenja. *“Srce mi dršće za njega od nježne samilosti”* (Jeremija 31,20), kaže Bog za mene i za tebe. Zašto ne bih odgovorio na Njegovu ljubav? Što imam tako važno i značajno u svijetu?

5. Bog nas ne ostavlja bez upozorenja na posljedice. Ako bolje pogledamo, vidjet ćemo da se oblaci kraja nadvijaju nad ovaj svijet. Iz tjedna u tjedan dolazimo u crkvu i tvrdimo da slijedimo Boga. To je slično onome savezu Sidkije i naroda. Bog trpi, ali dokle? Neće li sud doći? Mnogo govorimo o Božjoj ljubavi i milosti, ali zaboravljamo da je prijeko potrebna poslušnost. Trgnimo se! Bog nas poziva na promjenu srca i života. Hoćemo li odgovoriti?

Tko gospodari tvojim životom?

Ivan 20,19.20.24-28

Osvjedočen u božansku Isusovu narav, Toma je izgovorio priznanje svoje vjere, koje danas uzimamo kao predmet ovoga razmišljanja. Izjava: “Gospodin moj i Bog moj!” pokazuje da je Toma priznao Isusa svojim Gospodinom i svojim Bogom.

Da bismo bolje razumjeli važnost te izjave, objasnimo značenje riječi GOSPODIN. Onima koji Bibliju čitaju na njezinim izvornim jezicima objašnjenje nije potrebno, ali nama koji je čitamo na našem jeziku, nije uvijek sve jasno. Ne vidimo uvijek sve što bismo trebali vidjeti.

Naime, svi čitamo u Bibliji (bez obzira na prijevod) Božje ime *Gospodin* ili *Gospod*. Neki misle da bi u Starom zavjetu trebalo čitati *Gospod*, a u Novome *Gospodin*. No u izvornim jezicima ime *Gospod/Gospodin* uporabljeno je u dva smisla. U prijevodu Kršćanske sadašnjosti prevedeno je kao *Jahve* i *Gospod/Gospodin*. Ime *Gospod/Gospodin* u Starom zavjetu zapravo znači *gospodar, knez, glava, veliki*, a u Novom zavjetu *gospodar*, osobito kad je riječ o Bogu i Kristu.

Po svojoj naravi čovjek teži biti svoj gospodar. Pogledajmo djecu! Odmalena nastoje ostvariti svoju volju. Poznato je da mnogim roditeljima gospodare djeca. U svojoj (nerazumnoj) ljubavi ispunjavaju svaku njihovu želju i tako ih pripremaju da poslije u životu, kad se suoče s realnošću, ne mogu biti sretni, zadovoljni i korisni članovi ljudskog društva.

I mi odrasli želimo gospodariti svojim životom. Sigurno smo dosad iskusili da nam to nije uvijek na blagoslov. U Hrvatskoj imamo reklamu jedne banke koja vabi klijentelu pjesmicom: *“Idem tamo gdje je sve po mom.”* Da, u našoj je naravi da sve bude “po mom”.

No kad uzmemo u ruke Bibliju, ustanovit ćemo da je takvo razmišljanje suprotno nakani koju Bog ima s čovjekom. Pogotovo nakon pada u grijeh čovjek se nije mogao sâm oduprijeti kušnjama koje su ga učinile Sotoninim podložnikom. Dok se hvalio kako je samostalan i neovisan, zapravo je bio rob.

Apostol Pavao to je zorno prikazao u Efežanima 2,1.3 i Kološanima 3,7:

“(S Kristom oživi) i vas koji ste bili mrtvi zbog svojih prekršaja i grijeha... Među ovima smo nekoć i mi svi živjeli u svojim tjelesnim požudama vršeći prohtjeve tijela i svog samovoljnog mišljenja i bili po naravi djeca srdžbe kao i svi ostali.”

“Tako ste i vi nekoć živjeli kad ste provodili život u tim neurednostima.”

A onda je Bog u svojoj ljubavi i milosti ponudio izbavljenje od robovanja grijehu – uz uvjet da Isusa priznamo Bogom i Gospodarom u svome životu. (Kološanima 3,4-8)

Biblija je zapravo povijest o ljudima koji su prihvatili Boga kao svojega Gospodara i o onima koji su to odbili. Uzmimo primjer proroka Daniela. U svojoj Knjizi često spominje Božje ime. Međutim, Daniel naziva Boga Gospodarom samo u svojoj najljepšoj molitvi:

“Ja obratih svoje lice prema Gospodinu Bogu...” (Daniel 9,3);

“Ah, Gospodine moj, Bože veliki i strahoviti...” (Re-dak 4);

“U tebe je, Gospodine, pravednost...” (Redak 7);

“U Gospodina je Boga našega smilovanje i oprostjenje...” (Redak 9);

“A sada, Gospode, Bože naš...” (Redak 15);

“Gospode, po svoj pravednosti svojoj odvrati svoj gnjev...” (redak 16);

“Neka tvoje lice zasja... zbog tebe, Gospode!” (Redak 17);

“Gospode, čuj! Gospode, oprosti! Gospode, poslušaj i čini!” (Redak 19).

(Isto je ime u Danielu 9,2.8 prevedeno s Jahve.)

Držimo na umu značenje riječi *Gospodar* dok čitamo te tekstove. BOG JE DANIELU BIO GOSPODAR. Moćni državnik Daniel smatra se slugom/robom Svemogućega!

Kad je Daniel priznao Boga svojim Gospodarom? Na samom početku svojega sužanjstva *“Daniel je u srcu odlučio da se neće okaljati kraljevim jelima i vinom s njegova stola.”* (Daniel 1,8)

Daniel je *naumio, odlučio u svom srcu* da se neće *okaljati*. Što iz toga zaključujemo? Daniel je dopustio Bogu da *gospodari njegovim zdravljem*. Poznato nam je iskustvo što ga je pritom stekao zajedno sa svojim prijateljima.

Drugom prigodom se Daniel suočio s problemom zbog sna što ga je Nabukodonozor zaboravio, a činio mu se važnim. Budući da je Bog bio njegov Gospodar, Daniel traži rješenje kod Njega.

“Daniel uđe u svoju kuću te sve kaza Hananiji, Mišaelu i Azarji, svojim drugovima, da mole milosrđe u Boga Nebeskoga radi te tajne.” (Daniel 2,17.18)

A Gospodar je odgovorio: *“I objavi se tajna Danielu u noćnom viđenju. A Daniel blagoslovi Boga Nebes-*

koga." (Redak 19) Daniel je time pokazao da Bog *gospodari njegovim odnosima*. Nijedan problem nije ka-
nio riješiti sâm; to je bio posao njegovog Gospodara.

U sljedećem slučaju Daniel je ustanovio da je izdana zapovijed prema kojoj se trideset dana nitko ne smije moliti nikome osim kralju. Ta zapovijed nije mu problem jer on ima drugog, većeg Gospodara.

"Saznavši Daniel da je spis potpisan, otide u svoju kuću. Prozori gornje sobe bijahu otvoreni prema Jeruzalemu. Tu je on tri puta na dan padao na koljena blagoslivljajući, moleći i hvaleći Boga, kako je to uvijek činio." (Daniel 6,11)

Bez obzira na posljedice (uostalom, Bog nije morao izbaviti Daniela iz lavske jame), Daniel služi svom Gospodaru. Tako je Daniel dopustio Bogu da *gospodari njegovim vremenom*. A određeno je vrijeme bilo rezervirano za zajedništvo s Bogom.

Mogli bismo kod Daniela naći još dokaza koji potvrđuju da je Boga smatrao svojim Gospodarom. No pogledajmo sebe!

Tko gospodari našim životom? MILIJUNI PRIHVATILJACI ISUSA ZA SVOJEGA SPASITELJA, ALI TO NIJE DOVOLJNO. Najvažnije je prihvatiti Isusa za svojega Gospodara ako želimo biti u Njegovu kraljevstvu.

Isus se nikad neće zadovoljiti samo time da nosimo Njegovo ime. On želi potpun nadzor nad našim životom. Ako Ga prihvatimo za svojega Gospodara, On će gospodariti našim *zdravljem, odnosima, vremenom, planovima, novcem, snagom, mislima, rasonodom, ponašanjem, onim što čitamo, slušamo i gledamo, odgojem* – ukratko, Bog će biti "Gospodin moj i Bog moj".

Svatko se u životu suočava s tom odlukom. Ostaje pitanje: *tko gospodari tvojim životom?* Mnogi prihva-

ćaju Isusa ne samo za svojega Spasitelja, nego i za svojega Gospodara. A ima i onih koji, kao bogati mladić, pokazuju da to ne žele.

Što ćemo odlučiti?

“Je li malo onih koji se spasavaju?”

Riječ je o 388 mjesta, ili o desetak više ili manje, točan broj nitko ne zna. Ta su mjesta ostala prazna u čamcima za spašavanje putnika s *Titanica*. Nevjerojatno, ali istinito.

U filmu, čija je proizvodnja bila skuplja od troškova izgradnje poznatog luksuznog broda, nema spomena o brodu *California* koji je zbog opasnosti od ledenih santi čekao jutro zaustavljenih strojeva, a od katastrofe koja se odigrala gotovo u njegovu vidokrugu, posada je vidjela samo signalne rakete.

Nitko nije trebao umrijeti te noći da posada *Californije* nije bila toliko pospana. No broskog se kapetana nije moglo optužiti za uskraćivanje pomoći, jer u to doba još nije bilo propisano da telegrafska služba mora dežurati 24 sata dnevno. Neposredno prije sudbonosnog sudara *California* je prenijela *Titanicu* upozorenje o blizini ledenih santi. Ali telegrafist na *Titanicu*, previše zaokupljen primanjem pozdravnih brzjava, uzvratio je neugodnom porukom: “Zaveži, imam posla.”

Kolega na *Californiji*, uvrijeđen takvim postupkom, isključio je radio i neposredno pred ponoć ispružio se na ležaju. Nekoliko minuta poslije *Titanic* je prvi put poslao signal za pomoć, ali jedini brod koji je bio dovoljno blizu nije čuo poziv.

Budući da se brod počeo opasno naginjati, zaključeno je da se ljudi prebace u čamce za spašavanje. No od 2207 osoba, koliko ih je bilo na brodu, u čamcima je bilo mjesta samo za polovinu, uz geslo: “Prvo žene i

djeca!” John Jacob Astor, najbogatiji čovjek Amerike u ono doba, dopratio je suprugu do čamca i upitao smije li je pratiti budući da je bila u drugom stanju. Odbili su ga. Ida Strauss, supruga kralja robnih kuća, ostala je dragovoljno uz svojega muža. Smatrala je da mora ostati vjerna bračnom obećanju da će u dobru i u zlu biti uz njega.

Kad se približio kraj, brodski je orkestar zasvirao duhovnu pjesmu “Tebi, o, Bože moj!” Postala je stvarnost za 1495 ljudi preostalih na brodu.

Mnogi su se nadali slobodnim mjestima u čamcima, ali su, ukrcani u njih, odveslali od broda. Neki su se zbog preopterećenosti čamaca bojali za vlastiti život, a žene je mučila spoznaja da njihovi muževi na brodu viču za pomoć. Kad su se konačno složili i prijelazom u druge čamce oslobodili poluprazni čamac, bilo je prekasno. Tijekom potrage za preživjelima u pojasevima za spašavanje našli su stotine umrlih od hladnoće.

Stvara li svijest da je netko spašen želju za spašavanjem drugih? Ne uvijek.

Spasilo se još pet brodolomaca. Ostalo je prazno 388 mjesta.

“Gospodine, je li malo onih koji se spasavaju?”
(Luka 13,23)

Jesi li našao spasenje u Kristu?

Svaki je dan važan.

»uvajmo se Božje srdabe

Uza i Bog

Više od 30.000 ljudi toga je dana krenulo iz Kirjat-Jearima, mjesta udaljenog oko četrnaest kilometara sjeverozapadno od Jeruzalema, praćeno klicanjem, pjevanjem i svirkom raznovrsnih glazbala. Središte toga slavlja bio je Božji Kovčeg koji je David naumio prevesti u Jeruzalem. Sve je bilo temeljito organizirano.

Biblija izvještava da su kola pratila dva Abinadabova sina, Uza i Ahjo.

“Uza je stupao kraj Kovčega Božjeg, a Ahjo išao pred njim.” (2. Samuelova 6,4) Kakva prigoda da ih drugi vide!

Biblija ne kazuje koliko dugo je Kovčeg putovao, ali izvještava o incidentu koji je izazvao tragediju.

“Kad su došli do Nakonova gumna, posegnu Uza rukom za Kovčegom Božjim da ga pridrži, jer ga volovi umalo ne prevrnuše. Ali Jahve se razgnjevio na Uzu: Bog ga na mjestu udari za taj prijestup, tako da je umro ondje, kraj Kovčega Božjega. Toga se dana David uplaši Jahve i reče u sebi: ‘Kako bi mogao doći k meni Kovčeg Jahvin?’” (Redci 6.7.9)

Možda su volovi kod gumna potegnuli u stranu da bi se domogli kojega zrna žita te su tako izazvali zbrku.

Nema sumnje, tko god pročita ovaj izvještaj, smatra da je Bog bio nepravedan što je Uzu tako strašno kaznio za sitan prijestup. Je li uopće riječ o prijestupu? Zašto

je Bog tako reagirao? Koje pouke u tome događaju nalazimo za sebe? Što nam Bog danas želi reći?

1. Činjenica je da kršćani danas često spominju Božju ljubav i milost. To je u redu. No nije u redu kad pod ljubavlju i milošću razumiju da će Bog prijeći preko grijeha.

2. Starozavjetni propis nalagao je prenošenje, a ne prevoženje Kovčega (Brojevi 4,4-15; 7,9). Kovčega se usto nije smio dotaknuti nitko osim svećenika (Brojevi 4,15; Elen G. White, *Patrijarsi i proroci*, str. 705). To su svi dobro znali.

3. Frazu “ali se Jahve razgnjevi” (redak 7) nalazimo uvijek tamo gdje su se ljudi otvoreno suprotstavljali jasno otkrivenoj Božjoj volji. (U Bibliji je nalazimo u tome obliku više od dvadeset puta.)

Vratimo se Uzi. Oni koji su ga promatrali, mogli su njegovu nakanu smatrati savršeno časnom – samo je pokušao pomoći kad je pružio ruku da bi osigurao Kovčeg. Ali njegovo srce nije bilo u skladu s Bogom. To je njegov postupak učinilo drskim. Bog nije mogao dopustiti da se olako prijeđe preko Njegove izričite zapovijedi.

Da su Uzini grijesi prošli nekažnjeno, njegova bi krivnja zarazila mnoge. One koji su ga poznavali, Uzino ponašanje jako bi ohrabrilo u grijehu. Zaključili bi da pogreške poput Uzine mogu proći bez ukora i da Bog prima prijestupnika. Uzina smrt služila je kao opomena mnogima da je Gospodin pravedni Bog koji od svih očekuje savršenu poslušnost.

4. Na prvi pogled se čini da je bez primisli pružio ruku kako bi spriječio pad Kovčega, no trebamo znati da je Kovčeg bio u Uzinoj kući oko dvadeset godina na skrbi njegova oca Abinadaba (1. Samuelova 7,1; 2. Samu-

elova 6,3). Tijekom toga razdoblja Uza je očito izgubio osjećaj svetosti za sveti Kovčeg; prisnost se izrodila u nepoštovanje.

5. "Na Uzi je počivala najveća krivnja drskosti. Prekršaj Božjeg Zakona umanjio je Uzin osjećaj o njegovoj svetosti te s nepriznatim grijesima na sebi on se, usprkos božanskoj zabrani, drznuo i dodirnuo simbol Božje prisutnosti. Bog ne može prihvatiti djelomičnu poslušnost ili opušteno postupanje s Njegovim zapovijedima. Kaznom nad Uzom Bog je kanio usaditi u cijeli Izrael važnost strogog pridržavanja Njegovih zahtjeva. Tako je smrću jednog čovjeka narod potaknut na pokajanje i spriječena je potreba da se kazne tisuće." (*Patrijarsi i proroci*, str. 596)

6. Još jednu pouku nalazimo u tome događaju:

"Toga se dana David uplaši Jahve i reče u sebi: 'Kako bi mogao doći k meni Kovčeg Jahvin?'" (2. Samuelova 6,9)

"Smatrajući da njegovo srce nije u cijelosti ispravno pred Gospodom, David se, videći Uzinu smrt, uplašio Kovčega, da neki grijeh ne bi na njega navukao kaznu." (*Patrijarsi i proroci*, str. 596)

Zastanimo! Pogledajmo se! Živimo i ponašamo se kao da Uzina pogibija u Bibliji ne postoji kao opomena. Istina, Sveto pismo je puno tekstova koji kazuju da je Bog prepun ljubavi, milosrđa, spor na gnjev i milostiv. Ali zaboravljamo da je u svima spomenuta i Božja srdžba.

"Jahve je spor u gnjevu, ali silan u moći. Ne, Jahve neće pustiti krivca nekažnjena." (Nahum 1,3)

"Jahve se osvećuje, gospodar srdžbe!" (Redak 2)

"Jahve prođe ispred njega te se javi: 'Jahve! Jahve! Bog milosrdan i milostiv, spor na srdžbu, bogat ljubav-

lju i vjernošću, iskazuje milost tisućama, podnosi opacinu, grijeh i prijestup, ali krivca nekažnjena ne ostavlja..." (Izlazak 34,6.7)

Već ova dva teksta pokazuju da su ljubav i srdžba lice i naličje Božjeg karaktera.

Varamo se ako mislimo da ćemo olako proći nastavimo li sa svojim grijesima. Njihovo nabranje zahtijevalo bi dosta vremena. No dovoljno je pročitati samo Psalam 50,16-23: *"A grešniku Bog progovara: 'Što tumačiš naredbe moje, što mečeš u usta Savez moj? Ti, komu stega ne prija, te riječi moje iza leđa bacaš? Kad tata vidiš, s njime se bratimiš i družiš se s preljubnicima. Svoja si usta predao pakosti, a jezik ti plete prijevare. U društvu na brata govoriš i kaljaš sina matere svoje. Sve si to činio, a ja da šutim? Zar misliš da sam ja tebi sličan? Pokarat ću te i stavit ću ti sve to pred oči.' Shvatite ovo svi vi koji Boga zaboraviste, da vas ne pograbim, i nitko vas spasiti neće. Pravo me štuje onaj koji prinosi žrtvu zahvalnu: i onomu koji hodi stazama pravim – njemu ću pokazati spasenje svoje."*

Ovdje govori sâm Bog i ukazuje na nekoliko područja prisutnih u Božjem narodu:

1) Tumačiš Božje naredbe, govoriš o Zakonu, a... 2) ... mrziš, licemjeran si, 3) radi dobitka održavaš prisne veze s lopovima i preljubnicima, 4) ogovaraš i klevečeš braću i sestre.

Bog sigurno neće šutjeti. Pitanje je samo s koliko će to milosti začiniti.

Da Božja srdžba nije sačuvana samo za posljednji dan, vidljivo je iz Rimljanima 1,18: *"S neba se zaista očituje gnjev Božji na svaku bezbožnost i nepravednost ljudi koji istinu priječe nepravednošću."*

Shvatimo: Bog neće šutjeti kad Njegova djeca svojim životom postanu zapreka istini. Nismo li zapreka ako ljudi oko nas kažu: "A, onaj vaš pije...", "Onu susrećem u..."; kad prijateljica kaže kako se iznenadila kad je ovdje vidjela vjernika koji je kod nje pokušao...; kad brata/sestru vidimo s tuđim bračnim drugom na nekom izletištu ili u gradu; kad nam govore da su našu sestru/našega brata doveli kući jer od pijanstva nije mogla/mogao stajati na nogama; kad mi kažu: "Ali onaj vaš psuje..." Ili: "Oni vaši se rugaju: 'Sektaši...'" ; kad dolaze u naš ured i mole (i prijete) da interveniramo zbog prijevare ili dugova koje je netko od nas učinio...

Pogledajmo što kaže Sveto pismo. Nakon što je zaključio da ima onih koji svojim nedosljednim življenjem pogaze Božjeg Sina, koji svojim postupcima pokazuju da smatraju nečistom krv Saveza kojom su posvećeni i teško uvrijede Duha milosti, apostol dodaje:

"Strašno je upasti u ruke Boga živoga." (Hebrejima 10,31)

"Bogatstvo, moć, genijalnost, rječitost, oholost, iskvaren um i strast Sotonina su oruđa kojima široki put čini privlačnim posipajući ga cvjetovima kušnje. Ali oni će se sjetiti svake riječi koju su izgovorili protiv Otkupitelja svijeta i one će se jednog dana utisnuti u njihove duše opterećene krivnjom kao rastaljeno olovo. Spopast će ih strah i stid kad budu promatrali Uzvišenog kako dolazi na nebeskim oblacima sa silom i velikom slavom... Pogled na neizrecivu slavu Božjeg Sina bit će osobito bolan onima kojima je karakter uprljan grijehom." (Ellen G. White u *Review and Herald*, 1. travnja 1875.)

Danas dižem svoj glas kao upozorenje i opomenu Božjem narodu. Ne igrajmo se s Bogom; *"strašno je*

upasti u ruke Boga živoga.” Zato pozivam na pokajanje i promjenu življenja.

Nečistoća je prirodno stanje ljudskog srca. Kad sa-griješimo, prijeko je potrebno čišćenje, a ono je dostup-no zahvaljujući Kristovoj krvi.

“Ali vi, braćo, niste u tami da bi vas onaj dan mogao iznenaditi kao lopov. Vi ste svi sinovi svjetla i sinovi dana. Ne pripadamo noći niti tami, prema tome, ne spavajmo kao ostali, već bdijmo i budimo trijezni... Ali mi koji pripadamo danu budimo trijezni; ‘obucimo se u oklop’, to jest u vjeru i ljubav i u spa-sonosnu nadu kao ‘u kacigu’, jer nas Bog nije odredio za svoju srdžbu, već za postignuće spasenja po naše-mu Gospodinu Isusu Kristu.” (1. Solunjanima 5,4-9)

Bog je još uvijek u svom Svetištu. Krist kao sve-ćenik još uvijek prinosi svoju krv za mene i za tebe. Još uvijek nas Njegova skupocjena krv može očistiti od gri-jeha i nečistoće. Isus nas još uvijek čeka raširenih ruku kao svoju izgublenu i zabludjelu djecu. Hoćeš li doći k Njemu?

Tko je moj bližnji?

“Poslije toga čuh nešto kao glasno pjevanje golemog mnoštva gdje u nebu viče: ‘Alleluja! Spasenje, slava i moć pripadaju našem Bogu!’...

Uto čuh nešto ‘kao glas’ golemog mnoštva, ‘kao šum velikih voda’, kao prasak jakih gromova: ‘Alleluja! jer se domognu kraljevstva Gospodin, naš Bog, Svemogućći. ‘Veselimo se, kličimo od veselja’ i zahvalimo Bogu, jer dođe Janjetova svadba! Njegova se zaručnica opremila; dano joj je da se obuče u blistav, čist lan!’ Lan, zapravo, označuje pravedna djela svetih. Tada mi anđeo reče: ‘Piši: Blago onima koji su pozvani na Janjetovu gozbu!’ I nadoda: ‘Ove su riječi istinite riječi Božje.’” (Otkrivenje 19,1.6-9)

Tko je taj veliki narod? Tko je Janjetova zaručnica? Kako se pripravila za svadbu? Tko su uzvanici? Što predočava njezina odjeća? O kakvoj je pravdi ovdje riječ?

Na sva ta pitanja imamo odgovor u Isusovoj prisposobi o milosrdnom Samarijancu: Luka 10,30-37.

Jednoga dana Isus je ispričao prisposobu teologu koji Ga je namjeravao kušati o milosrđu koje ne poznaje nacionalne, etničke, staleške i društvom nametnute granice.

Prema Isusovim riječima, neki je čovjek putovao cestom koja je iz Jeruzalema vodila u Jerihon. Na tome pustom putu bio je žrtva razbojničkog napada. Nije bilo svjedoka nasilja niti ikoga tko bi nesretniku pritekao u pomoć. Teško povrijeđen, ostao je ležati na cesti. A onda su naišla dvojica humanista po struci – i nastavila put.

Nakon njih je naišao treći, od kojega bi se najmanje moglo očekivati da će pomoći. A njegova pomoć nadmašuje sva očekivanja. U svratištu, kamo prenosi teško ranjenog čovjeka, obvezuje se platiti za njega zdravstveno osiguranje.

Ta prispodoba bila je dojmljivo predavanje održano teologu onoga doba.

Prispodoba o nama i našoj Crkvi

Što ta prispodoba govori o nama i o našoj Crkvi?

1. *Nema nijednog čovjeka koji nije postao žrtva starog Razbojnika.* Naravno, to se nije dogodilo na cesti između Jeruzalema i Jerihona, već na tvom i mom životnom putu.

To su trenuci kad “gubimo tlo pod nogama”, kad više nismo načisto sami sa sobom. Možda ti se to dogodilo zbog malog pogrešnog koraka. Možda čak i bez tvoje krivnje. I sad ležiš ranjen, bez odjeće, ismijan. Ležiš bespomoćan, a po tebi pljušte udarci predbacivanja: “Trebalo je poslušati!” “Da si barem...” “Zašto nisi pazio?” “Kamo si gledao?” “Na što si mislio?” Nemilice te udaraju preziranjem i predrasudama. Stvorili su nepromjenjivo mišljenje o tebi: “Dakle, takav si ti?” Što god rekao ili učinio, prosudili su te i osudili.

A onda prilaze suvremeni svećenici i leviti. Prolaze pokraj tebe ponosno i uspravno. Svakim svojim korakom i pogledom kao da žele reći: “Vidiš, tako se to radi!” A tebi nitko ne priskače u pomoć. Najmanje oni koji su te opljačkali, koji su te doveli u takvu situaciju. I tako ostaješ sâm samcat. Možda čak pokušavaš podignuti glavu, opet postati čovjek, ali ne ide, nemaš za to snage.

To može biti jedno razmatranje Isusove prispodobe.

2. *Drugo razmatranje je Samaritanac.* Bez obzira na kojoj cesti ležiš i u kakvom si stanju, jedno je sigurno: Netko te prati na tvojemu životnom putu. Čak i onda kad to ne primjećuješ ili kad toga nisi svjestan, Isus Krist te traži, ide za tobom tvojim životnim putom. Ako doista svi prođu pokraj tebe i puste te ležati polumrtva, On se zaustavlja. Isus ima sve potrebno da te oživi. Pa ipak ne čini čudo da zacijeli tvoje rane, ali ih čisti, povezuje i ublažuje bol. Zatim te podiže, podupire, nosi i vodi onamo gdje će ti drugi pružiti pomoć.

3. *Treći je element ove prispodobe konačište.* Isus te donosi u konačište, gdje su oni koji mogu nastaviti započetu njegu. Sâm Gospodin se pobrinuo da konačište ima sve što je potrebno za tvoje ozdravljenje. Ondje te povjerava ljudima koji će te njegovati dok se On ne vrati.

Prema tako shvaćenju prispodobi *konačište predodčava Crkvu.* Nije bitno očekuješ li ti nešto od konačišta – Crkve, važno je što Isus od njega očekuje. On svakako očekuje da u njemu budu ljudi koji će se posvetiti njezi onih koje On dovodi. Svatko tko je u konačištu ozdravio, postaje njegovatelj novih ranjenika koje Isus dovodi.

Kako je dobro što na životnom putu svakog čovjeka postoji konačište! Kako je dobro što je Bog postavio u naš svijet Crkvu! Uopće nije važno uklapa li se zgrada – konačište u okolicu. Važna je njegova funkcija: da ljudi u njemu mogu ozdraviti. Svijet ne možemo ničim zadovoljiti. Kad dolaze grješnici, kažu: “Vidi kakav ološ okupljaju!” Sagriješi li neki vjernik, kažu: “Kakva je to Crkva koja njeguje takve...!” Usred opasnosti ovoga svijeta i mogućnosti razbojničkog prepada postoji kuća sigurnosti i zaštite. Usred svijeta – u kojemu svatko gleda što može uzeti drugome da bi napunio svoje džepove,

u kojemu svatko gleda samo sebe – postoji kuća u kojoj se brinu o onome što je drugome potrebno i gdje je pomoć potrebna, u kojoj se nastoji zadovoljiti potreba. Kakva suprotnost!

Tko sam ja? Što je moja Crkva?

Jesmo li svjesni da uopće nije važno osjećamo li se kao Crkva uklopljeni u društvo ili ne? Bitno je da bude-mo spremni pomoći zalutalima, ranjenima, onima što su ostavljeni polumrtvi, a Isus ih dovodi k nama da pomog-nemo njihovu ozdravljenju. Bog je zamislio Crkvu tako da je u njoj čovjek na raspolaganju čovjeku. Neki misle da Crkva treba biti dobrotvorna ustanova. Ne zaboravi-mo da oprema i obnavljanje službe dolaze od samog Isusa. U Njegovom konačistu njeguje se onim što je On stavio u ruke njegovatelja.

Apostol Pavao to će drugim riječima naglasiti Timoteju: *“... znaj kako ti se treba vladati u kući Božjoj, koja je Crkva živoga Boga, stup i podloga istine.”* (1. Timoteju 3,15)

Je li naše konačište takvo? Čini mi se da nedostaje mnogo toga što je naš Gospodin Isus za njega zamislio i planirao. Prije desetak godina Adventistička crkva u zapadnoj Australiji objavila je u najvećim i najpoznatijim novinama, *Sunday Timesu*, reklamni članak o Crkvi. Uz članak je bio dodatni kupon kojim su čitatelji mogli zatražiti dodatne informacije o raznim područjima djelovanja Crkve. Odaziv je bio zadovoljavajući.

Između ostalih, jedan je čitatelj uputio vrlo konstruktivnu i dobronamjernu kritiku. U svojem pismu rekao: “Pišem vam o tome zato što vjerujem da morate, ako u javnosti želite stvoriti bolju sliku o sebi, otpočeti s odgajanjem cjelokupnog vjerništva i crkvenih zajednica kako bi bili spremni družiti se, iskazati dobrodošlicu i

pokazati iskreno zanimanje za posjetitelje... Moj je dojam da su adventisti klika. Zahvaljujući tome oglašavanju, neki ljudi mogu doći u vašu Crkvu, ali će, na nesreću, vjerojatno primijetiti ono što sam i ja primijetio, pa će to biti njihov jedini posjet.”

Pogrešno shvaćeno konačište

Tijekom niza stoljeća konačište je uvijek bilo u opasnosti da postane nešto drugo no što je Isus planirao. Jedna od opasnosti jest da na konačište stavimo natpis: “Zatvoreno društvo.” U stilu: “Crkva treba voditi računa o sebi. Trebamo paziti koga primamo.”

Sjećam se kako je prigodom razgovora s kršćenicima u jednoj crkvi starješina upitao: “Jesi li uvjeren da ova prijateljica neće pasti na teret Crkvi?”

Uvjeren sam da Bogu nije potrebna Crkva slična odmaralištu.

Druga je opasnost da model Isusovog konačišta smatramo zastarjelim. Sad su druga vremena. Mnogo toga se promijenilo. Život u društvu je zanimljiv. Tamo pušu drugi vjetrovi. Tamo se nešto događa. Neki su zbog toga napustili konačište. Ali Bog pita: “Kome ću dovesti ranjene? Uvjereni ste da ste zdravi, da vam više nije potrebna zaštćenost konačišta. Ali drugima je potrebna sigurnost koju ono pruža. Jeste li spremni pružiti je drugima?”

Postoji još jedna opasnost: da konačište pretvorimo u policijsku postaju. Dužnost je policije ispitivati i nadzirati. Policija ponekad i puca. Sve se događa u ime “reda i sigurnosti”. No Isus je rekao da čovjek nije stvoren radi zapovijedi, već su zapovijedi načinjene radi čovjeka. Nismo li u tome slučaju zamijenili teze?

Čini se da se danas najveća opasnost krije u sumnji u svrhu konačišta. Mnogi kažu: "Nije li se Isus pobrinuo za nesretnika, očistio i zavio mu rane te ga podignuo na noge? Zar to nije dovoljno?" Ne smijemo zaboraviti da je Isus doveo nesretnika u konačište kako bi mu drugi pružili potrebnu njegu. Sredstvima koja im je Isus osigurao, trebali su dati čovjeku volju za život.

Što je Crkva danas bez tebe? Koju ulogu imaš u njoj? Ubrajaš li se među njegovatelje ili...?

Adventistička crkva je moj dom. Tu je moje mjesto. Jedan vjernik mi je rekao:

"Nećeš mi vjerovati, ali tijekom protekle godine lomio sam se hoću li ostati u Crkvi."

"I zašto si ostao?"

"Zato što promjene mogu nastati jedino ako se uključimo, a ne ako se isključimo."

To je istina. Zahvaljujući takvom razmišljanju, Bog je u njemu našao još jednog predanog njegovatelja. No najviše me iznenadilo što mu Bog svakog mjeseca dovodi novog bolesnika da ga njeguje. Crkva zasigurno može opstati samo kao mjesto njege, a ne kao odmaralište.

Kao propovjednik upoznao sam različite crkve: one koje služe i one koje se odmaraju. Upoznao sam one koje svim silama nastoje biti prihvaćene od društva pa se stoga boje da bi ranjenici mogli ugroziti red i čistoću. Upoznao sam one koje su zbog svoje otvorenosti došle na zao glas i bile optužene da prelaze granice koje je Isus postavio. No bez obzira na razlike, na dojam koji ostavljaju, sve su one Božje djelo i Njegovo oruđe. Bog će ostvariti svoje djelo u Crkvi i preko nje.

Pavao je to znao i stoga je napisao: *"... kao što je i Krist ljubio Crkvu i sam sebe predao za nju, da je posveti čisteći je u kupelji vode uz pratnju riječi, da*

sam sebi privede Crkvu krasnu, bez ljage, bez bore, bez ičega tomu slična, da bude sveta i bez mane.”
(Efežanima 5,25-27)

Svjestan sam da nema propovijedi ni primjera, koliko god bili šokantni, da nikakve molbe i savjeti neće moju i tvoju crkvu učiniti konačištem onima koje je Razbojnik ranio na životnom putu i ostavio da leže polumrtvi. To može samo sila Svetoga Duha u tvomju i mojemu srcu. Samo ona može u nama zapaliti plamen ljubavi i potaknuti nas da se ne bavimo sobom i svojom klikom, već zadaćom koju nam je Isus povjerio kad nas je doveo u to svoje konačište.

Molimo Boga za to nebesko pomazanje našega srca!

Kazalo

Molitva predaje	5
Drugi mogu, ali ti ne možeš!	6
“Budno pazite ... da ne proklija koji gorki korijen...”	8
Obnova istinske pobožnosti	14
Bespoštedna borba za um	21
Budi pošten	28
Čovjek koji više nije ispustio križ	36
Srce koje razlikuje dobro od zla	47
Hoćemo li pristati na kompromis?	53
Ima li nade za mene	60
Iscjeljujuća snaga ljubavi	67
Slijepi kraj zdravih očiju?	73
“Ja i moj dom služiti ćemo Jahvi!”	79
Prigode i sposobnosti koje nam je Bog dao	86
Kako pobijediti sebe	93
Kako rasti i duhovno sazreti?	100
Kucnuo je čas kušnje	107
Lažna svetost	117
Ljubav na djelu	125

Moje srce – Isusov stan	130
Katedrala bez zidova	137
Ne idi prečacem, idi putom!	143
“Ne zabaci me u starosti ... ne zapusti me!”	147
Ohrabrimo se u svojoj “špilji” – Bog je i u njoj... ..	154
Čuvajmo se vlastitih rješenja!	160
Sad je prigoda!	167
Zašto nije poslušao?	173
Tko gospodari tvojim životom?	179
“Je li malo onih koji se spasavaju?	184
Čuvajmo se Božje srdžbe	186
Tko je moj bližnji?	192

Živimo u svijetu u kojemu ljubav sliči izgubljenom akordu u simfoniji života. Neprijateljstvo, sebičnost i strah istjerali su tu vrlinu iz mnogih srca. U čovjekovoj borbi da preživi čini se nemogućim voljeti drugoga. Prijeti nam opasnost da se zarazimo suvremenom bolešću nemara i ravnodušnosti. Ne zaboravimo da je neljudskost koju čovjek pokazuje prema čovjeku njegov najveći grijeh.

ISBN 953-6409-38-0

9 789536 409389

ESDEA